

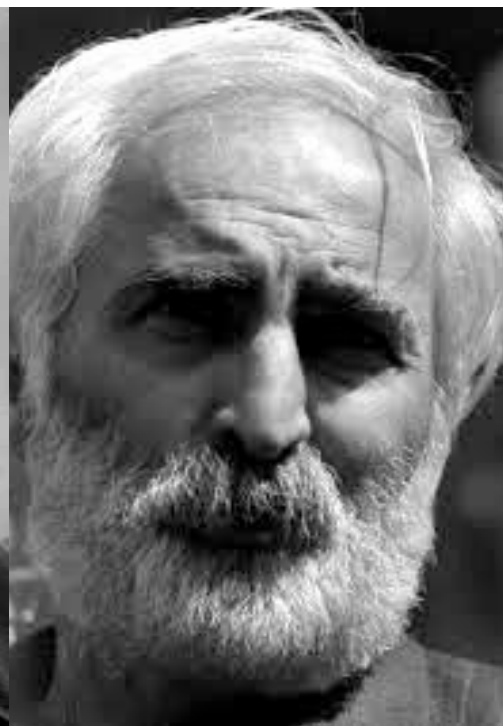
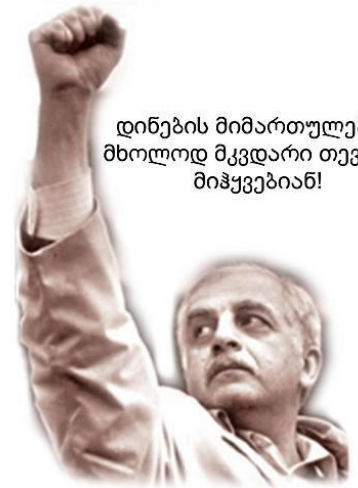
მ ა ტ ი ა ნ ე მ

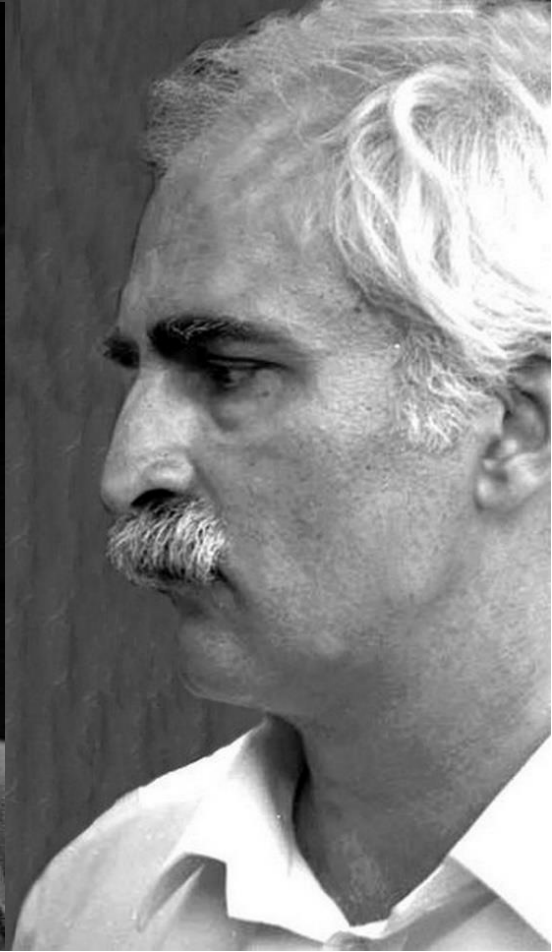
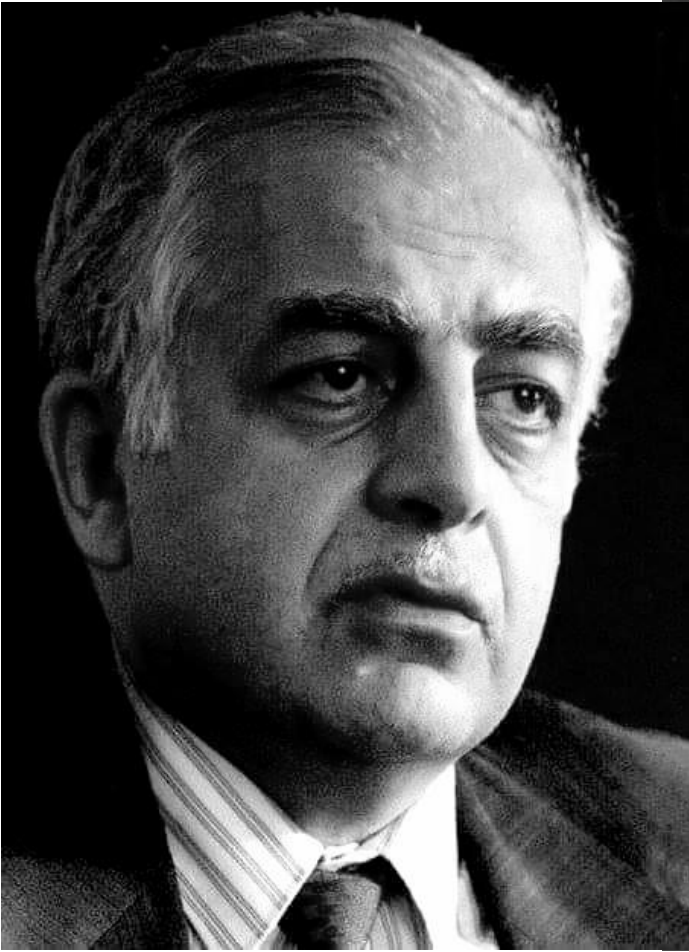
ჟურნალი გამოდის 1989 წლიდან, 26 მაისი, 2019 წ. 1-2 (27-28)

მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანება
„საქართველოს ჰელსინკის კავშირი -
- ეროვნული ადოქინების“
თავისუფალი საზოგადოებრივ-პოლიტიკური
ჟურნალი

დინების მიმართულებას
მხოლოდ მკვდარი თევზები
მიჰყვებიან!

მოგონება

სულთ, გითხარი რომ არაღ
 იშალნენ წამნამთა ქოხები,
 შენ ცისარტყელავ და მარაო,
 ცად რომ დამიფინე ნოხები.
 რად არ მოაკვურე ცვარები
 გლოვიან უდაბნოს გველისას,
 სულში კვლავ რად მიიპარები,
 არ სცნობ შარებას სთველისას,
 მაცდურო სიცოცხლევ, გამეცა,
 გველო, ანგელოუსურ თვალებით,
 დღითაც შენ გიგონებ, ღამეცა,
 მძულხარ და თან მევალალები!

სულთ, დაიცა...

საით მიილტვი, სულთ, დაიცა,
 სულთ მბორგავო, შემდექ!
 ცხრა კართაგენი თუნდაც დავცევს,
 უნდა ელოდო შემდეგს.
 სულთ, გასდიე სალი კლდის არწივს,
 ლაშვარდში შვება იცან,
 ვარსკვლავთა წალკოტს ოცნებით ახწვი
 და ეამბორე მიწას.
 რა უკვდავების ქნართი გვიგალობ,
 ეს რა სამკვიდრო გერგო,
 ბოროტებასთან შეურიგალო
 მარადისობის ნერგო.

31 მარტი - გვიად გამსახურდია

„31 მარტი საქართველოს ისტორიაში ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი თარიღია!

ეს არის დღე საყოველთაო რეფერენდუმისა, რომელიც ჩატარდა საქართველოს მთლიან ტერიტორიაზე და რაც გახდა საფუძველი სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტის მიღებისა.

ეს არის დღე, როდესაც საქართველოს ისტორიაში, ასევე, პირველად ჩატარდა ადგილობრივი თვითმმართველობითი ორგანოების არჩევნები.

და, ეს არის თარიღი, რომელიც დაემთხვა ზემოთჩამოთვლილი ამ უმნიშვნელოვანესი აქტების მთავარი იდეის მატარებლისა და განმახორციელებლის - საქართველოს ეროვნულ - განმათავისუფლებელი მოძრაობის სულისჩამდგმელისა და ლიდერის, საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბატონ ზვიად გამსახურდიას დაბადების დღეს!

დიახ, წლევანდელი (2019) 31 მარტი აღსანიშნავია იმიტაც, რომ დღეს საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტს, საქართველოს გმირს,

სიცოცხლის ბოლომდე საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის ლიდერს, პოლიტიკურ პარტიათა და ორგანიზაციათა გაერთიანების „მრგვალი მაგიდა - თავისუფალი საქართველოს“ ხელმძღვანელს, პოლიტიკური ორგანიზაციების: „საქართველოს ჰელსინკის კავშირი - ეროვნული აღორძინებისა“ და „სრულიად საქართველოს წმინდა ილია მართლის საზოგადოების“ თავმჯდომარეს, ბატონ ზვიად გამსახურდიას საიუბილეო 80 წლისთავია.

ოფიციალური ცნობები ბატონი ზვიად გამსახურდიას შესახებ გვამცნობს, რომ იგი დაიბადა თბილისში, ქართველი მწერლის, აკადემიკოს კონსტანტინე გამსახურდიას და მირანდა ფალავანდიშვილის ოჯახში. დაამთავრა თბილისის 47-ე საშუალო სკოლა (1957) და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტი ინგლისური ლიტერატურის სპეციალობით (1962). წლების მანძილზე მოღვაწეობდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დასავლეთ ევროპისა და ლიტერატურის ფაკულტეტის დოცენტად. 1973 წელს მიენიჭა ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის, ხოლო 1991 წელს — მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხები. 1972-1977 და 1983-1990 წლებში იყო საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის შოთა რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის რუსთაველოლოგიის განყოფილების უფროსი მეცნიერთანამშრომელი, 1970-1977 წლებში საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრი. მას გამოქვეყნებული აქვს მნიშვნელოვანი სამეცნიერო შრომები (მათ შორის 4 მონოგრაფია) რუსთაველოლოგიის, ქართული კულტურის ისტორიის, ქართული ლიტერატურის ისტორიის, თეოლოგიის, ამერიკული პოემის ისტორიის საკითხებზე. გამოცემულია მისი ლექსებისა და იგავ-არაკების კრებულები, აგრეთვე, შექსპირის, ბოდლერის, გოგოლის და სხვათა თხზულებების მისეული თარგმანები.

1976 წელს გამსახურდიას და კოსტავას თაოსნობით თბილისში დაფუძნდა საქართველოს ჰელსინკის ჯგუფი. ჰელსინკის ჯგუფი აქტიურად გამოდიოდა ადამიანის უფლებების, უპირველეს ყოვლისა კი - ქართველების უფლებების, ქართული ენისა და კულტურის ძეგლების, საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის დასაცავად.

დისიდენტური საქმიანობისათვის ზვიად გამსახურდია საბჭოთა უშიშროების კომიტეტმა დააპატიმრა 1956 და 1977-1979 წლებში. 1977 წლის 1 აპრილს ზვიად გამსახურდია გარიცხეს საქართველოს მწერალთა კავშირიდან „ანცისაბჭოთა პროპაგანდისათვის“.

დღიდან გათავისუფლებისა (1979) ზვიად გამსახურდია სათავეში ჩაუდგა მოძრაობას პატიმრობიდან მერაბ კოსტავას დასახსნელად, რაც მოხერხდა 1987 წელს. გამსახურდია იყო მთავარი ორგანიზატორი 1987-1990 წლებში გამართული თითქმის ყველა ძირითადი მშვიდობიანი მასობრივი აქციისა, მათ შორის 1989 წლის აპრილის საპროტესტო აქციისა, რომელიც დასრულდა 9 აპრილს სისხლიანი დარბევით, რის შემდეგაც ზვიად გამსახურდია დააპატიმრეს, როგორც აქციის ორგანიზატორი. მერაბ კოსტავას დაღუპვის შემდგომ ზვიად გამსახურდია სათავეში ჩაუდგა „სრულიად საქართველოს წმინდა ილია მართლის საზოგადოებას“. ბატონმა ზვიად გამსახურდიამ შექმნა პოლიტიკური გაერთიანება „მრგვალი მაგიდა - თავისუფალი საქართველო“. მისი მთავარი პოლიტიკური მიზანი იყო ჯერ დამოუკიდებლობის შესახებ რეფერენდუმის ჩატარება, შემდეგ კი - ამ რეფერენდუმზე დაყრდნობით საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის დეკლარაციის მიღება.

პოლიტიკური გაერთიანება „მრგვალი მაგიდა - თავისუფალი საქართველო“ საარჩევნო ბლოკმა დამაჯერებელი გამარჯვება მოიპოვა 1990 წლის 28 ოქტომბრის პირველ დემოკრატიულ და მრავალპარტიულ არჩევნებში. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პირველ სესიაზე (1990 წლის 14 ნოემბერი) ზვიად გამსახურდია აირჩიეს უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარედ. ამ მოვალეობას ის 1991 წლის მარტამდე ასრულებდა. აღნიშნული სესიის გადაწყვეტილებით ქვეყანას ეწოდა „საქართველოს რესპუბლიკა“; აღადგინეს საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის (1918-1921) სახელმწიფო ატრიბუტიკა (დროშა, გერბი და ჰიმნი).

ამასთან, დამოუკიდებლობის აღდგენამდე გამოცხადდა გარდამავალი პერიოდი. 1991 წლის მარტში უზენაესმა საბჭომ ზვიად გამსახურდია აირჩია საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტად, რაც დადასტურებულ იქნა იმავე წლის 26 მაისის საყოველთაო-სახალხო საპრეზიდენტო არჩევნებზე მისი გამარჯვებით.

1991 წლის 31 მარტის საყოველთაო-სახალხო რეფერენდუმზე შეკითხვას „ხართ თუ არა თანახმა, რომ აღდგეს საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობა 1918 წლის 26 მაისის აქტის საფუძველზე?“ საქართველოს საარჩევნო ხმის უფლების მქონე მოსახლეობის 98%-მა დადებითი პასუხი გასცა. 1991 წლის 9 აპრილს, რეფერენდუმის შედეგების საფუძველზე, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესმა საბჭომ გამოაცხადა საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა. 1991-1992 წლების დეკემბერ-იანვრიდან დაიწყო და 1993 წლის ბოლომდე (ზვიად გამსახურდიას გარდაცვალებამდე გავრძელდა სახელმწიფოებრივი-სამხედრო-კრიმინალური გადატრიალება. 1993 წლის 31 დეკემბერს საქართველოს პრეზიდენტი დაიღუპა ხობის რაიონის სოფელ ხიბულაში (ამ ფაქტზე 2004 წლიდან დღემდე მიმდინარეობს გამოძიება საქართველოს სახელმწიფო კომისიისა და პროკურატურის მიერ). 1994 წლის თებერვალში იგი გადაასვენეს გროზნოში, ხოლო 2007 წელს გადამოსვენებულ იქნა თბილისში და დაკრძალულია მთაწმინდის მწერალთა და საზოგადო მოღვაწეთა პანთეონში.

ბატონი ზვიად გამსახურდია არის მრავალი სამეცნიერო შრომის და ლიტერატურული თხზულებების ავტორი.

ბატონმა ზვიად გამსახურდიამ შექმნა დიდი ეროვნული ეპოქა უახლოეს ისტორიაში. ყველა ქვეყანას ჰყავდა და ჰყავს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი ლიდერი, მაგრამ ზვიად გამსახურდიას მოღვაწეობის განსაკუთრებულობა იმაშია, იმითაა განსხვავებული და აღმატებული სხვებისაგან, რომ მან შექმნა უმძლავრესი მსოფლმხედველობა, ფილოსოფია, იდეოლოგია - ეროვნულ-სარწმუნოებრივი იდეოლოგია!

ბატონი ზვიადის მოღვაწეობა დღესაც გრძელდება! იგი გრძელდება მის მიერ ჩამოყალიბებული ორგანიზაციების: „საქართველოს ჰელსინკის კავშირი - ეროვნული აღორძინების“, „სრულიად საქართველოს წმინდა ილია მართლის საზოგადოების“ და ამ ორგანიზაციათა მიერ დაფუძნებული საქართველოს პოლიტიკურ პარტიათა და ორგანიზაციათა გაერთიანება „მრგვალი მაგიდა - თავისუფალი საქართველოსა“ და რაც მთავარია, ეროვნულ-სარწმუნოებრივი მოძრაობის იდეოლოგიით გაუღწეოთილი მის ურიცხვ

თანამებრძოლთა მიერ. ამ ორგანიზაციებსა და მამულიშვილთა ლაშქარს კი, ბატონი ზვიადის გარდაცვალების შემდგომ, ხელმძღვანელობს და კოორდინაციას უწევს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა, რამდენადაც საქართველოს რესპუბლიკის უზენაეს საბჭოს, მინისტრთა კაბინეტს, ადგილობრივი თვითმართველობისა და მმართველობის ორგანოებს, მათ ხელმძღვანელ პირებსა და წარმომადგენლობას, ანუ, მთლიანობაში დევნილ კანონიერ ხელისუფლებას დღემდე არ გამოუცხადებია თვითლიკვიდაცია, არ დაუნიშნავს ახალი ლეგიტიმური არჩევნები და თავისი სამართალმემკვიდრეობა არ გადაუცია არცერთი მომდევნო ხელისუფლებისათვის, კანონიერი ხელისუფლების სამართალმემკვიდრეობის ლეგალიზაცია და აღდგენა გარდამტეხ როლს შეასრულებს ქვეყანაში სამართლიანობისა და ამომრჩეველთა ღირსების აღდგენის, ზოგადად, საქართველოს სახელმწიფოებრივი აღორძინების თვალსაზრისითაც. ქვეყნის არსებული კრიზისული მდგომარეობიდან გამოსახსნელად ერთადერთი გზაა – მშვიდობიანი და სამართლებრივი გზით, ეროვნულ-სარწმუნოებრივი იდეოლოგიით საქართველოს დამოუკიდებელი ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი აღდგენა-აღორძინება და განვითარება”.

31 მარტი იყო გამოძახილი იმ შორეული და დიადი „დიდგორის ომისა“. 1991 წლის 31 მარტი სწორედ ისეთივე ისტორიული მიშვნელობის დღეა, როგორც 1121 წლის 12 აგვისტო, რამეთუ ეს არის დღე, რომელმაც განსაზღვრა დამოუკიდებელი საქართველოს მომავალი, ხოლო ზვიად გამსახურდია ჩვენი ეპოქის, უპირველეს ყოვლისა, სულიერების აღმაშენებელია! ბედნიერებაა, გქონდეს თუნდაც მცირედი შეხება საქართველოს ისტორიაში ამ ერთერთ უდიდეს პიროვნებასთან. ეროვნული გმირი, ქვეყნის დამოუკიდებლობის მთავარი შემოქმედი, მეცნიერი, მწერალი, მაგალითი ზნეობრიობისა, გაუტყულობისა, ჭეშმარიტი ქრისტიანობისა. აკი მის საფლავს ამშვენებს კიდევაც მისივე სიტყვები: „ქართველი ერის გზა ქრისტეს გზაა, გზა ჯვარცმისა და გარდაუვალი აღდგომისა“. სწორედ ასე იცხოვრა მან, სწორედ ეს გზა გაიარა და ჩვენმა სამშობლომაც ამ გზით უნდა იაროს. ამიტომ არაა გასაკვირი, რომ სამყაროს უბოროტესი ძალები უპირისპირდებიან ჩვენს ეროვნულ ინტერესებს, რაშიც ჩაბმულნი არიან როგორც გარე, ასევე შიდა ძალები. ეს ხდება როგორც აშკარად, ასევე ფარულად, შენიღბულად. სამწუხაროდ, პოლიტიკური ორგანიზაცია „საქართველოს ჰელსინკის კავშირი - ეროვნული აღორძინებამ“, რომელმაც უდიდესი წვლილი შეიტანა საქართველოს მიერ დამოუკიდებლობის მოპოვებაში, რომლის არაერთმა წევრმა სიცოცხლე გაწირა სამშობლოს საკეთილდღეოდ და რომლის წევრებიც დღესაც ერთგულად დგანან ქვეყნის სამსახურში, მოქცეულია სრულ ვაკუუმში, აბსოლუტურად იზოლირებულია, თითქოს ის საერთოდ არ არსებობს! და ეს ხდება მაშინ, როცა, ეს ორგანიზაცია დღესაც არის მთავარი შემადგენელი კანონიერი საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობისა. დღესაც, ბატონ ზვიად გამსახურდიას და მისი ერთგული პოლიტიკური ორგანიზაციების, განსაკუთრებით „საქართველოს ჰელსინკის კავშირი - ეროვნული აღორძინების“ მიმართ კვლავ ღიაც და ფარული პოლიტიკური ომი მიმდინარეობს! ეს არის ფარული შეთქმულება, არაოფიციალური შეთანხმებაა, რაშიც მონაწილეობენ არათუ სახელმწიფო სტრუქტურები, არამედ მასმედიაც და ზოგჯერ, სამწუხაროდ, კანონიერი ხელისუფლების ზოგიერთი გადაგვარებული ყოფილი მომხრენიც, რომლებიც ავრცელებენ ხმებს, რომ „საქართველოს ჰელსინკის კავშირი“ დიდი ხანია აღარ არსებობს. არსებობს, ბატონებო, არსებობს! საქმესაც აკეთებს და იმედის თვალით შესცქერის მომავალს, როდესაც ეროვნული ძალები კვლავაც წარუძღვებიან წინ ერს და წარმმართველი ძალა კვლავაც „საქართველოს ჰელსინკის კავშირი - ეროვნული აღორძინება“ იქნება!

ბოლოს და ბოლოს, ბოლოს და ბოლოს, ყველა ნებდება, ყველა წყვეტს ბრძოლას.

ყველა ნებდება ბოლოს და ბოლოს, თითო-ორიოლა დარჩება მხოლოდ, ვინაც არ დათმობს მამულს და ენას, ვინც არ შეიცვლის აზრსა და რწმენას!

ვიღაც იარაღს აიღებს ხელში და დაასრულებს სიცოცხლეს ცყეში.

ვიღაც გიჟისას ჩაიკვამს სამოსს, რომ მამულისთვის ასე ეწამოს.

საყოველთაო სიმშვიდის მიღმა, ვიღაც ლოთისას მოირგებს ნიღაბს და როგორც ადრე, ცრემლის არმჩენი დაელოდება მამული ჩვენი

მას, ვინც გაარღვევს მონობის წყვედიადს:

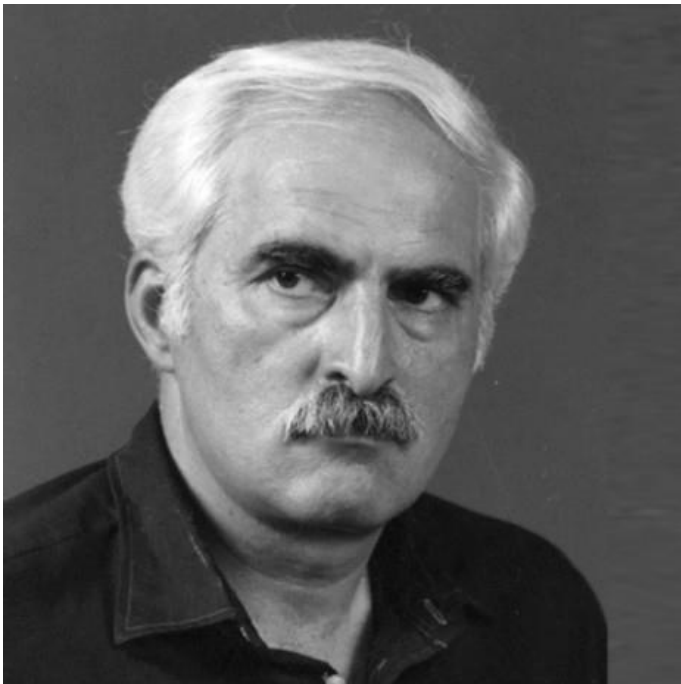
ახალ ილიას და ახალ ზვიადს!

26 მაისი - მერაბ კოსტავა

„მაშ, ისევ ქრისტიანული სარწმუნოებისაკენ მოვუნოდით ერთიან საქართველოს, თორემ უღმერთობის მესვეურებს, დიდი ილია რომ არ დაინდეს, არც საქართველოს ხელყოფაზე აუპაანკალდებათ ხელი.“

მერაბ კოსტავა

26 მაისი საქართველოს ისტორიაში ერთ-ერთი უმნიშვნელო-ვანესი თარიღია!

ეს არის 1918 წელს, თბილისში, საქართველოს ეროვნული საბჭოს მიერ მიღებული სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის გამოცხადების აქტი დღე.

26 მაისი ასევე, ბატონ ზვიად გამსახურდიასთან ერთად საქართველოს გმირს, საქართველოს ეროვნულ - განმათავისუფლებელი მოძრაობის ერთ-ერთი სულისჩამდგმელისა და ლიდერის - ბატონ მერაბ კოსტავას დაბადების დღეა!

ღიას, წლევეანდელი (2019) 26 მაისი აღსანიშნავია იმითაც, რომ დღეს, სიცოცხლის ბოლომდე საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის თვალსაჩინო ლიდერსა და პოლიტიკური ორგანიზაციის - „სრულიად საქართველოს

წმინდა ილია მართლის საზოგადოების“ თავმჯდომარეს, ბატონ მერაბ კოსტავას საიუბილეო 80 წლისთავია.

ოფიციალური ცნობები ბატონი მერაბ კოსტავას შესახებ გვამცნობს, რომ იგი დაიბადა თბილისში, საქართველოს დამოუკიდებლობის დღეს. მისი მშობლები ოლღა დემურია და ვანო კოსტავა კულტურული და განათლებული ოჯახებიდან იყვნენ.

მერაბის აღზრდაში მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანეს მისმა ოჯახის წევრებმა: ბებია-მამა კაცო ნუცუბიძემ და ცნობილმა ადამიანმა მერაბის ბაბუს ძმამ - იაკობ კოსტავამ, რომელიც რესპუბლიკის დამსახურებული პედაგოგი იყო და ასევე, ღიად გამოხატავდა ანტიკომუნისტურ განწყობას. იაკობის სახლში ხშირად იკრიბებოდნენ: კონსტანტინე გამსახურდია, შალვა ნუცუბიძე, ვახტანგ კოტეტიშვილი. იაკობის ხშირი სტუმარი იყო აგრეთვე მერაბიც, მერაბზე დიდი გავლენა იქონია იაკობმა, ისევე როგორც მერაბის მამის ძმამ გრიგოლმა. გრიგოლი ცნობილი მსახიობი და ყოფილი პოლიტპატიმარი იყო. იგი პირველად 1924 წლის აჯანყების დროს დააპატიმრეს, 1945 წელს კი დახვრეცა მიუსაჯეს, თუმცა მალევე განაჩენი შეუცვალეს 10 წლიანი პატიმრობით. 1955 წელს გრიგოლი სამშობლოში დაბრუნდა და გააგრძელა მსახიობობა, მას 90-მდე როლი აქვს განსახიერებული. 1965 წელს სახალხო არტისტის წოდებაც კი მიანიჭეს.

ასევე გადასახლებაში იყო მერაბის მამა, ვანო კოსტავაც, იგი 1964 წელს სამშობლოში დაბრუნებული ინსულტით გარდაიცვალა. დედა, ოლღა დემურია კი ჰიდროპროექტში დამპროექტებლად მუშაობდა 1967 წლამდე, იგი 2003 წელს გარდაიცვალა.

მერაბი ძირითადად ბებია-პაპასთან ვლადიმერ დემურიასთან და ლუბა გოგავასთან იზრდებოდა, ვლადიმერ დემურია ცნობილი მასწავლებელი იყო და ივანე ჯავახიშვილის

სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში სტუდენტებს პედაგოგიკასა და რუსულ ენას უკითხავდა. მერაბს და, ან ძმა არ ჰყოლია. 1946 წელს მერაბ კოსტავა შეიყვანეს თბილისის ვაჟთა პირველ სკოლაში (დღევანდელი თბილისის კლასიკური გიმნაზია). იგი მეტად ნიჭიერი და ბეჯითი მოწაფე იყო. ამ სკოლაში გაიყენეს ერთმანეთი ზვიად გამსახურდიამ და მერაბ კოსტავამ. აქვე გადაწყვიტეს, ებრძოლათ სამშობლოს თავისუფლებისათვის.

მეგობრების და მათი თანამოაზრეების ზნეობრივად ჩამოყალიბებაზე დიდი გავლენა იქონია ქართველმა კლასიკოსმა კონსტანტინე გამსახურდიამ.

მერაბ კოსტავა - მუსიკალური ნიჭით დაჯილდოებული ახალგაზრდა სწავლას იწყებს ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის მუსიკალურ ათწლეულში, რომელსაც ამთავრებს 1958 წელს და სწავლას აგრძელებს თბილისის ვანო სარაჯიშვილის სახელობის კონსერვატორიაში. კონსერვატორიის დამთავრების შემდეგ მუშაობს მუსიკის მასწავლებლად. იყო ურუნალის „ქართული ენა და ლიტერატურა სკოლაში“ რედაქტორი.

საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლი მერაბ კოსტავა ხშირად იყო რეპრესირებული, დაპატიმრებული, გადასახლებული. ბოლოს 1987 წელს დაბრუნდა გადასახლებიდან და ზვიად გამსახურდიასთან ერთად ისევ განაგრძო ბრძოლა სამშობლოს დამოუკიდებლობისათვის. 1989 წლის 13 ოქტომბერს იგი საეჭვო ვითარებაში დაიღუპა.

მერაბ კოსტავა წერდა ლექსებს, ფილოსოფიურ, თეატრალურ, ლიტერატურულ ესეებს. თარგმნიდა ცნობილი მწერლების ფილოსოფიურ ნაწარმოებებს. ლიტერატურული მოღვაწეობისათვის მინიჭებული აქვს ორი პრემია — დავით აღმაშენებლის და მწერალთა კავშირისა. დაკრძალულია მთაწმინდის მწერალთა და საზოგადო მოღვაწეთა პანთეონში.

წინა საუკუნეებში არაერთი თავდადებული მამულიშვილის მსგავსად, სამშობლოს თვითმყოფადობის დაცვის, თავისუფლებისა და სიყვარულისთვის ვრცელ რუსეთში დიდი ხნით გაციმბირებული და საქართველოში ღირსეულად დაბრუნებული, სიცოცხლეშივე ლეგენდად ქცეული მერაბ კოსტავა სრულიად საქართველოსთვის უძძიმეს დღეებში, მისმა უდიდებულესობა საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელმა მოძრაობამ, ქართველმა ერმა და საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობამ საქართველოს ეროვნულ გმირად შერაცხა.

საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის და თავისუფლების მოპოვების აღმნიშვნელი უძვირფასესი თარიღი 1918 წლის 26 მაისი მთელი თავისი სიდიდით სიმბოლურად, შარავანდედად დაადგა თავზე ბორკილდადებულ ჩვენს დიდ მამულიშვილს = ბატონ მერაბ კოსტავას. ასე ისურვა უფალმა, ამადაც ინება მოვლინებოდა იგი, წუთისოფელს სწორედ ამ დღეს, რათა სამკვდრო-სასიცოცხლოდ შერკინებოდა იმპერიალისტურ „წითელ ურჩხულს“ გველეშაპის განსაგმირავად.

ახლო ნათესავების თქმით, მერაბი ყმაწვილობიდანვე უცნაური ბიჭის შთაბეჭდილებას ცოვებდა, რადგან იმ პერიოდში საბჭოთა სტანდარტებიდან სრულიად ამოვარდნილი იყო. იგი, გარემომყოფების მიერ არანორმალურად შერაცხული, საქართველოს ქრისტიანულ ეკლესიაში დადის, ლოცულობს, სანთლებს ანთებს, სახლში არაერთი ხატი უკიდია, ქართული საგალობლების შესწავლას ეწაფება, ბევრს კითხულობს, ძირითადად ეკლესიურ და ფილოსოფიურ ლიტერატურას, განსაკუთრებით ღამის საათებში, სამშობლოს თავისუფლებასა და დამოუკიდებლობაზე ფიქრობს. და, ალბათ, მაინც უმთავრესი: კონსტანტინე გამსახურდიას ვაჟს, ზვიადს, გიჟურად გადაეკიდაო. ცოცხანში, უკვე თავად დიდი კონსტანტინესგან მადლიერების გრძნობით მოისმენს და მიიღებს ღირებულ გაკვეთილებს და საჭირო რჩევა-დარიგებებს. მერაბის რელიგიური და ეროვნული ცნობიერების გაღვიძება და ყმაწვილის არასაბჭოური ცხოვრების წესი მათ იმთავითვე აფრთხობდათ საბჭოთა ათეისტური პროპაგანდით დაბანგულ ადამიანებს.

ქართველი ერის ისტორია სამშობლოს თავგანწირული სიყვარულის ისტორიაა, რომელსაც ქრისტიანული რწმენა ასაზრდოებდა. ქრისტიანობა საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის, ჩვენი ეროვნული ცნობიერების ჩამოყალიბების, ისტორიული ბედ-იღბლის, მისი ჭირ-ვარამის განმსაზღვრელი ფაქტორია. მერაბ კოსტავა მთელი არსებით ქრისტიანი კაცი იყო. იგი ძალიან ცოცხას ითხოვდა ცხოვრებისგან. ყმაწვილკაცობიდან მოყოლებული, ყველაფრის მიუხედავად თამამად ამბობდა სიმართლეს.

ბოლომდე შეინარჩუნა გაუბზარავი მსოფლხედვა, გამბედაობა, ზომიერების გრძნობა, მოყვასის გაგებისა და მიტევების უზადლო ნიჭი, სულის სიწმინდე და სიწრფე. მერაბ კოსტავა ლმობიერი და სამართლიანი კაცი იყო, როგორც დიდი ძველბერძენი მოაზროვნე კაცი ამბობდა: „სამართლიანი კაცის ზნეობრივი თვისებები სავსებით ცვლიან კანონებს“. იგი მთელი თავისი შევნებული ცხოვრებით ესწრაფოდა ჭეშმარიტების შეცნობას, ებრძოდა უსამართლობას და ამკვიდრებდა ამ ბრძნული აზრის უტყუარობას. რადგანაც სრულიად გააზრებული ჰქონდა, კანტიანური ჭკრეცით რომ ვთქვათ, „როცა სამართლიანობა ქრება, მაშინ აღარაფერი რჩება ისეთი, რომ აღამიანის სიცოცხლეს რაიმე ღირებულება მისცეს.“ სიმართლემ მისცა მას ყოველივე ამის უშრეტი ძალა. უკვე საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის აღმშენებლის ჟამს ქართველი ხალხი მას „ერის გაუტყეხელ სინდისს“ უწოდებს.

ბატონი მერაბი მუდამუამს „ყოველთა - ქართველთა“ ერთობის მომხრე გახლდათ, თავს არ გახვევდა საკუთარ თვალსაზრისს, მაგრამ იმთავითვე მისი თვალთახედვა უჩინრად გიპყრობდათ. მოკამათები თითქმის არ ეძებდა მოწინააღმდეგეს. თუ ეროვნული გრძნობის გამოვლენას შენიშნავდა, არასოდეს მალავდა აღფრთოვანებას. თუ რაიმე მოეწონებოდა, დიდი სითბო ჩაუდგებოდა თვალებში. ციური ღიმილით გაშუქებული სახე ჰქონდა, მისი ეს გამოხედვა, უთუოდ, დაუვიწყარი დარჩება ყველასთვის. მეგობართა წრეში უკმაყოფილებას ხშირად ღუმილით გამოხატავდა. ზოგჯერ მოულოდნელად ჩაფიქრდებოდა და ერთგვარი გულდაწყვეტით, მოჭრილად იცოდა თქმა: „აქ უფრო ძნელი ყოფილა, ძმაო, ცხოვრება, ვიდრე იქ ... მერჩივნა, ციხეში ვმჯდარიყავი, ვიდრე ის მენახა, რასაც ახლა ვხედავ!“ როგორი მძიმე უნდა ყოფილიყო მისთვის აქაურობა, რომ იქ, „კომუნისტური გულაგის“ „სიკვდილის ბანაკებში“ ყოფნა ერჩია. დღესაც ძნელია აქ ცხოვრება, მერაბ! ვერ დავიცავით ბოლომდე უდიდესი მონაპოვარი – ახლადმემდგარი ქართული სახელმწიფოს ლეგიტიმური საფუძვლები!

მომხდარი ეროვნული ტრაგედია პირდაპირი შედეგია საქართველოს უახლესი ისტორიის 1991-1993 წლებში საქართველოს რესპუბლიკაში განხორციელებული სამხედრო-კრიმინალური სახელმწიფო გადატრიალების და „სისხლიანი ზამთრის“ შემდგომ განვითარებული მოვლენებისა. ეს მოვლენები ჩვენი ქვეყნის ფარგლებს გარედან შავბნელი ძალების მიერ იყო ინსპირირებული და იმპორტირებული ე. წ. „დემოკრატიული რევოლუციის“ ნიღაბქვეშ. შემსრულებლებად მოგვევლინენ, კანონონიერების და სამართლიანობის მოძულე ნეოკომუნისტური კლანების მიერ დაფინანსებული, უკანონო შეიარაღებული ბანდოორმირებები და უცხო ქვეყნების სპეცსამსახურების მიერ ჩანერგილი აგენტურა.

საგულისხმოა, რომ საქართველოს რესპუბლიკა და მისი ლეგიტიმური ხელისუფლება დევნილობაში სადღესოდ ფლობს, საერთაშორისო სამართლის სუბიექტის ყველა თვისებას, წარმოადგენს საქართველოს რესპუბლიკის იდენტურ და ორგანულად გამგრძელებელ სახელმწიფოს, სრულიად პასუხობს საერთაშორისო სამართალსუბიექტობის უკლებლივ ყველა საერთაშორისო სტანდარტს და არ საჭიროებს დამატებით ლეგიტიმაციას.

ქართველი ერის უღმრთესი ბედისწერის საკითხი ბატონ მერაბს ერთ-ერთ თავის ნააზრევში ამგვრად წარმოედგინა:

„ღმერთმა სიკეთე ნუ მოგვაკლავს, მაგრამ თუ მომავალში თავს გარდასახდენი ფათერაკი გარდუვალა, თუკი ისედაც ბინდისფერი სოფელი უფრო და უფრო დაგვიბინდდება, ნუმც მომხდარიყოს ის, რაც აროდეს მომხდარა. დაე, განსაცდელთან მებრძოლებად დავრჩეთ მარად. უარესისთვის მზადყოფნა ხომ უკეთესის საწინდარია, ამიტომ მხიარულის გულით ამასაც ვიტყვით: უთაღს ვინც უყვარს, განსაცდელსაც მას უმზადებს, ვინაიდან განსაცდელთა ემბაზში განბანილთა ჭკრეცაა მისი განსციფრებისა და აღფრთოვანების უშრეტი წყარო.“

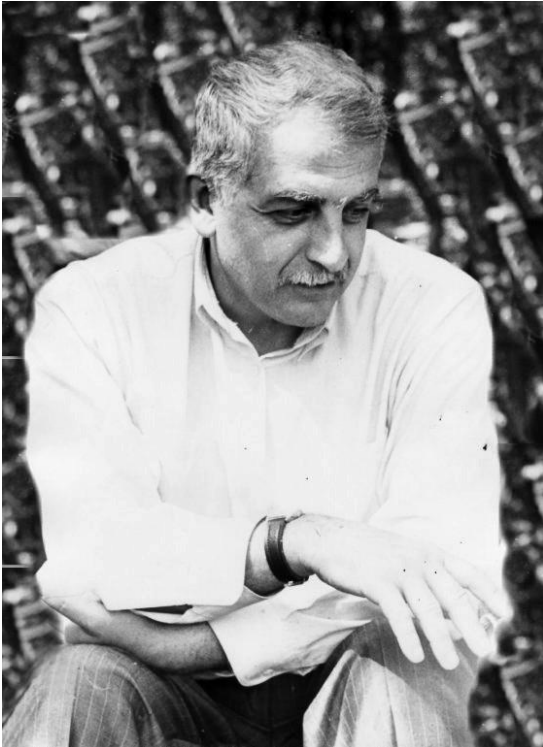
მერაბ კოსტავას სამშობლოზე უკეთ არასოდეს არ უცხოვრია.

მან ყველაფერი შესწირა სამშობლოს -- ახალგაზრდობა, პირადი ცხოვრება, ოჯახი, თვით შვილიც კი, და, ბოლოს, საკუთარი სიცოცხლე.

მან თავის „ქრისტესმიერ ძმასთან“ - ზვიადთან ერთად საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობა განაახლა და გამოაღვიძა. მათი ღვაწლი განუსაზღვრელია, მათ შეუძლებელი შეძლეს!

31 მარტი - ზვიად გამსახურდია

ა/წ 31 მარტს, საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნული ბიბლიოთეკის დარბაზში „საქართველოს ჰელსინკის კავშირი - ეროვნული აღორძინების“ თაოსნობით გაიმართა ღონისძიება-შეკრება თემით - „31 მარტი - ზვიად გამსახურდია“.

ღონისძიებაზე მოწვეული იყო მეტად საინტერესო სტუმრები და მასმედია!

31 მარტი საქართველოს ისტორიაში ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი თარიღია!

ეს არის დღე საყოველთაო რეფერენდუმისა, რომელიც ჩატარდა საქართველოს მთლიან ტერიტორიაზე და რაც გახდა საფუძველი სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აქტის მიღებისა. ეს არის

დღე, როდესაც საქართველოს ისტორიაში, ასევე, პირველად ჩატარდა ადგილობრივი თვითმმართველობითი ორგანოების არჩევნები, რაც უმნიშვნელოვანესია საქართველოს სახელმწიფოებრიობის აღორძინებისა და აღმშენებლობის გზაზე.

31 მარტი - ისტორიაში ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი და უდიდებულესი მოვლენის - სახელმწიფოებრივი

დამოუკიდებლობის აღდგენის საკითხთან დაკავშირებული საყოველთაო სახალხო რეფერენდუმის დღეა.

1991 წლის 31 მარტის რეფერენდუმის საფუძველზე, მთელი ცივილიზირებული სამყაროს გასაგონად და საქართველოს რესპუბლიკის მოსახლეობის სრული უმრავლესობის მხარდაჭერით, დემოკრატიულად არჩეულმა და მხარდაჭერილმა ზვიად გამსახურდიას ეროვნულმა ხელისუფლებამ 1991 წლის 9 აპრილს გამოაცხადა საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა.

ზვიად გამსახურდიამ ეს უმნიშვნელოვანესი და უზენაესი პოლიტიკური აქტი - დიდოსტატურად შეადუღაბა ერთის მხრივ, ამ უზენაესი ოცნებისკენ მიმავალ გზაზე დაცემულ მამულიშვილთა წმინდა სისხლითა და მეორეს მხრივ საქართველოს რესპუბლიკის თითოეული მოსახლის, განურჩევლად ეროვნებისა, რელიგიური მიკუთვნებისა, პოლიტიკური მრწამსისა, თუ სქესისა - მათი უზენაესი, მტკიცე ნების გამოხატვის დაკანონებით!

სწორედ ამ დღემ ჩაუყარა მტკიცე საფუძველი ჩვენი სამშობლოს - საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობას და მის მარადისობას თანამედროვე სამყაროში.

და, ეს არის თარიღი, რომელიც დაემთხვა ზემოთჩამოთვლილი ამ უმნიშვნელოვანესი აქტების მთავარი იდეის მაგარებლისა და განმახორციელებლის - საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის სულისჩამდგმელისა და ლიდერის, საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბატონ ზვიად გამსახურდიას დაბადებისდღეს!

დიახ, ა/წ 31 მარტი ამავდროულად, ბატონი ზვიად გამსახურდიას დაბადებიდან საიუბილეო 80 წლისთავის დღეა!

„საქართველოს ჰელსინკის კავშირი - ეროვნული აღორძინება“ ყველა ჭეშმარიტ მამულიშვილს, ერსა და ბერს, ვისთვისაც სამშობლოს, მამულის და თანამემამულეთა ხვედრი, მათი აწყობა და მომავალი უზენაესი საფიქრალია ულოცავს ამ დიდებულ დღის მადლსა და სიდიადეს!

გაუმარჯოს ერთიან, ზნეობრივად და სულიერად ძლიერ, დამოუკიდებელ, თავისუფალ და დემოკრატიულ საქართველოს! გაუმარჯოს ზვიად გამსახურდიას!

31 მარტი - ზვიად გამსახურდია

დღე პირველი, დღე უკანასკნელი . . .

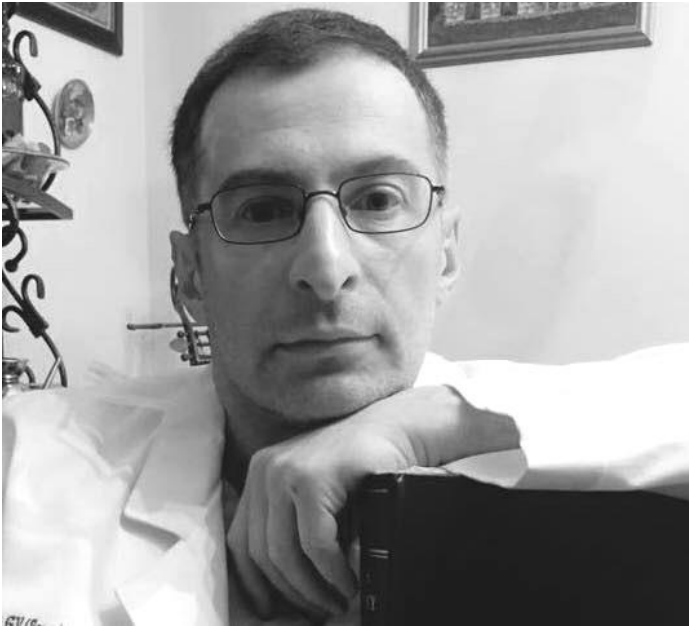
კავშირში მიმდინარე ძირეულმა რეფორმებმა - ხელმძღვანელ ორგანოთა გაახალგაზრდავებამ წარმატებით ჩაიარა და ამ პროცესებით კავშირმა მინიმუმ 15-20 წლით გაიხანგრძლივა თავისი მოღვაწეობა!

გზადლოცვილი ყოფილიყოს კავშირის მომავალი ახალგაზრდული შემადგენლობა!

გურაბ გურული

ქართულ-ამერიკული სამედიცინო ასოციაციის პრეზიდენტი
მისისიპის უნივერსიტეტის პროფესორი
ექიმი

მიმართვა „საქართველოს ჰელსინკის კავშირი - ეროვნული ალორძინების“
ორგანიზებით ჩატარებული გვიად გამსახურდიას 80 წლის იუბილესთან
დაკავშირებული ღონისძიების მონაწილემს

მოგესალმებით!

მოხარული ვარ რომ პატივი მხვდა მოკლე მიმართვა ჩამეწერა დიდი ქართველი პატრიოტის, მოაზროვნისა და პოლიტიკოსის, გვიად გამსახურდიას 80 წლის იუბილესთან დაკავშირებით.

გვიად გამსახურდიას უამრავი განსხვავებული ეპითეტით მოიხსენიებს დღევანდელი ქართული საზოგადოება. ეს ეპითეტები არა მარტო

მრავალფეროვნებით გამოირჩევა, არამედ წინააღმდეგობრიობითაც. ერთი ეპითეტი კი უნივერსალურია და მას უკამათოდ და უპირობოდ აღიარებს ყველა. გვიად გამსახურდია იყო დიდი ქართველი პატრიოტი და საზოგადო მოღვაწე.

მიუხედავად იმისა, რომ მისი დალუპვიდან მხოლოდ 26 წელი გავიდა და ჩვენი თაობა მოესწრო მისი მოღვაწეობის ყველა დრამატულ პერიპეტეიას, მინც არ გაგვაჩნია საქართველოს ისტორიის ამ ეტაპის ობიექტური და სრულყოფილი აღწერა. ერთი მხრივ ეს ბუნებრივიცაა, რადგან უახლეს ისტორიას ცოცხლად დარჩენილები წერენ, შესაბამისი ინტერპრეტაციით და მხოლოდ მათი სიკვდილის შემდეგ ხდება შესაძლებელი ფაქტების ობიექტურად აღქმა.

გასული საუკუნის 80-იან წლებში ეროვნული მოძრაობის ალორძინება დაკავშირებული იყო უპირველეს ყოვლისა დიდ საგანმანათლებლო მუშაობასთან. რატომღაც გამსახურდიას პიროვნების შეფასებისას ივიწყებენ ამ ყველაზე მნიშვნელოვან ასპექტს.

ჯორჯ ორველის შესანიშნავ რომანში „1984“, ბრწყინვალედ არის ახსნილი ადამიანთა საზოგადოების დევრადაციის ერთ-ერთი მთავარი ფაქტორი, ისტორიის ახლებურად გადაწერა. თუ გავიაზრებთ, სწორედ ეს ფაქტორი არის ზომბირებული მასის ჩამოყალიბების უპირობო საფუძველი და მასიურ ფიზიკურ ხელოვნურ გადარჩევასთან ერთად, სწორედ ეს გამოიყენეს ბოლშევიკებმა საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის მოქალაქეთა საზოგადოების შესაქმნელად. საქართველოს ჭეშმარიტი პატრიოტები, რომლებიც იარაღით იბრძოდნენ მის დასაცავად, მოინათლნენ ბანდიციზად, ხოლო ჭეშმარიტი ბანდიტები და საღისეები კი გმირებად. ასე აყირავდა ისტორია და ასე აყირავდა ქართული ცნობიერებაც.

„1984“-ის მთავარი გმირი უინსტონ სმიტიც არ შეეგუა სისტემას, დამოუკიდებლად დააპირა აზროვნება. ამისათვის ის აწამეს, მისი უსაყვარლესი ადამიანის დაბეზღება აიძულეს და ბოლოს, უსუასტიკესი წამებით დამუშავებული მორჩილ ზომბად აქციეს. ასე ტრაგიკულ-ლოგიკურად სრულდება ორველის ეს შესანიშნავი რომანი. ინტელექტუალს, რომელსაც გააზრებული ჰქონდა თუ რა მასშტაბის სისტემას უპირისპირდებოდა საბჭოთა იდეოლოგიური მანქანის სახით, პრინციპში ლოგიკური იმედიც არ უნდა ჰქონოდა გამარჯვების. აკი თავად ორველმაც ვერ იპოვა ლოგიკური ძალა თავისი გმირის ისტორიის ოპტიმისტურ ტონზე დასასრულებლად.

ზვიად გამსახურდიამ ეს შეძლო და ამით აჯობა ყველა ლოგიკურ გათვლას, რომელმაც არაერთი ინტელექტუალი აიძულა, რომ მორჩილი კონფორმისტი გამხდარიყო და მონსტრულ სისცემასთან დაპირისპირებისათვის თავი აერიდებინა.

ეროვნული მოძრაობის დასაწყისი სწორედ საქართველოს ისტორიის გადაწერით დაიწყო. მახსოვს ჩემი თაობის ახალგაზრდების გაკვირვებული სახეები, როდესაც პირველად იხილეს შავ ჩოხაში გამოწყობილი ქაქუცა ჩოლოყაშვილის პორტრეტი. საბჭოთა იდეოლოგიური მანქანისათვის ყველაზე სამიში სწორედ ეს ფაქტორი იყო, მაგრამ ახალგაზრდა თაობის გაღვიძებული ცნობისმოყვარეობის შეჩერება უკვე შეუძლებელი იყო.

„ - ზვიად გამსახურდია მაგარი პატრიოტი, მაგრამ სუსტი პრეზიდენტი იყო“ - ხშირად გაიგონებთ დღეს ამ აბსურდულ განცხადებას. არადა, ამას ამბობენ პიროვნებაზე, რომელმაც უახლესი საქართველოს ისტორიაში პირველმა და ერთადერთმა შექმნა ქართული სახელმწიფოს განვითარების ყველაზე ოპტიმალური და რეალისტური დოქტრინა. გეგმა, რომლის მიხედვითაც საქართველო გახდებოდა მსოფლიოს ერთერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი გზაჯვარედინის და რეგიონის ლიდერი ქვეყანა და რომელიც სრულად გამოიყენებდა საკუთარი მემობლების პოლიტიკურ და ფიზიკურ პოტენციალს მძლავრი რეგიონალური კოალიციის შესაქმნელად. ეს კოალიცია, ე. წ. „კავკასიის სახლი“ გახდებოდა რუსული იმპერიალიზმის საპირწონე ძალა ევროპისა და აზიის საზღვარზე და უპირველესი მოკავშირე დასავლური ცივილიზაციისა, სადაც საოცარი ცოლერანცობით და ჰარმონიულობით იქნებოდა მსოფლიოს ორი უმძლავრესი რელიგია, ქრისტიანობა და ისლამი ერთმანეთთან შერწყმული. ცხადია, ამ იდეის თუნდაც ჰიპოთეზის დონეზე არსებობა უკვე წარმოადგენდა მომავდინებელ საფრთხეს რუსული იმპერიალისტური იდეოლოგიისათვის და მათ შესაბამისი ზომებიც მიიღეს მის გასანეიტრალებლად. ზვიად გამსახურდიამ შესაშური პოლიტიკური გამჭრიახობით ამოარჩია ქართული საზოგადოების ის სექტორები, რომელიც რუსული იდეოლოგიური დივერსიისა და ზომბირების მთავარ დასაყრდენს წარმოადგენდა: ფსევდო-რელიგიით აღტყინებულნი და ფსევდო-პატრიოტიზმით მოწამლულნი. სხვათაშორის, ქართული სახელმწიფოებრიობის დღევანდელი ფიასკოც იმით არის გაპირობებული, რომ ზემოაღნიშნული სექტორები ოკუპირებულია ერთი მხრივ კგბ-ფსბ-ს მიერ შექმნილი ფსევდო-ნაციონალიზმით და მეორეს მხრივ კი დემონიზებულია ფსევდოდასავლური ფსევდოლიბერალიზმით.

შესაბამისად, რუსული დაზვერვის იდეოლოგიურ სამსახურებს დიდი ძალისხმევა არ სჭირდებათ საქართველოში როგორც ჯანსაღი ნაციონალიზმ-კონსერვატიზმის, ასევე ზომიერი დასავლური ლიბერალიზმის დასამარცხებლად.

ზვიად გამსახურდია ჯერჯერობით ერთადერთი ქართველი პრეზიდენცია, რომელმაც მოახერხა რუსეთის პრეზიდენტის საქართველოში ჩამოყვანა და საქართველოსათვის სასარგებლო ხელშეკრულებაზე ხელის მოწერა. მან შესაშური გამჭრიახობით მოაგვარა კრიზისული სიტუაცია საქართველოსათვის ყველაზე მოწყვლად, აფხაზეთის რეგიონში და თავიდან აიცილა შეიარაღებული დაპირისპირება.

რაც შეეხება ეკონომიკურ პოლიტიკას, უაღრესად მართებული გადაწყვეტილება იყო პრივატიზაციის ეტაპობრივი დაწყება, რათა სახელმწიფო ქონება ხელში არ ჩავარდნოდათ მახინჯი საბჭოთა სისცემის მიერ შექმნილ პარაკრიმინალურ საქმოსნებს.

სამწუხაროდ, დღევანდელი ფორმატი არ იძლევა ამ დიდი პატრიოტისა და პოლიტიკოსის ქართული სახელმწიფოებრივი დოქტრინის სრულყოფილი ანალიზის საშუალებას, მაგრამ თუ გავითვალისწინებთ იმ გაათვრებას და ძალისხმევას, რომელიც რუსულმა იმპერიალისტურმა მანქანამ მის წინააღმდეგ გამოიყენა, ადვილად მივხვდებით, თუ რა მასშტაბის საფრთხეს წარმოადგენდა ეს დიდი ქართველი მათთვის და რა მასშტაბის პოლიტიკოსი დაკარგა საქართველომ.

მე მინდა მივულოცო საქართველოს თავისი ეროვნული გმირის დაბადების დღე. ვუსურვო მასაც და ყველა ქართველ პატრიოტს ქართული სახელმწიფოებრიობის აღდგენა და იმ პოლიტიკური დოქტრინის გამარჯვება, რომელიც ამ დიდებულმა მოაზროვნემ ბრწყინვალედ გაიზარა და ჩაიფიქრა.

ვახტანგ ბახტაძე

ჟურნალისტი, პუბლიცისტი

საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის თავკაცის ზვიად გამსახურდიას პრეს-სპიკერი, საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის აქტიური წევრი

„ჩვენ უნდა ვიცხოვროთ იდეისათვის...“ (ზვიად გამსახურდია) (ზვიად გამსახურდიას 80 წლისთავის იუბილეზე წარმოქმნილი სიტყვა)

„ღვთისა და მამულისათვის თავგანწირვა დღეს ერთადერთი გზაა გადარჩენისა.“
„ყველაფერი შეიძლება წაართვა კიროვნებას, ერს,
მაგრამ ვერავინ შეძლებს თავისუფლების შემრძნება წაართვა მას.“
„რარიზ ვეუსხოვე სამყაროს ცივ დენას, ნეშტარი ნაპიღე და შხამიც იმდენი...“

ზვიად გამსახურდია

ქალბატონებო და ბატონებო!
ძვირფასო სტუმრებო!

გულითადად მოგესალმებით. მსურს ყველას მოგილოცოთ მთელი საქართველოსთვის, ისე როგორც სრულიად კავკასიისთვის, ესოდენ ძვირფასი დღე!

ძალიან ბევრ საინტერესო ადამიანების სახეებს ვხედავ დღევანდელ შეხვედრაზე. მერწმუნეთ, მე ეს ფრიალ მახარებს და უკეთესი მერმისის იმედს მისახავს, დღევანდელი ავი დროების, ყოველდღიური საარსებო ლუკმა-პურისთვის გადებული ადამიანებით, ქანც-განწყვეტილ ყოფა-ცხოვრებით აღსავსე საქართველოში.

ასეთ საქართველოზე არ უოცნებიათ და არც ბრძოლით დაუმკვიდრებიათ ზვიად გამსახურდიას და მერაბ კოსტავას.

ახლა, ალბათ, ამ წუთებში აღელვებული განწყობილება მალაპარაკებს. მაგრამ მე მაინც ტატო ბარათაშვილს მოვუხმობ, „ცუდად ხომ მაინც არ ჩაივლის ეს განწირულის სულისკვეთება.“

მამულიშვილონო, ძმანო და დანო!

დიდება მალალ ღმერთს სიცოცხლისათვის, ივერიაში, ქართველური მოღვმის მიწა-წყალზე გაჩენისათვის. ამდენი სახელოვანი გმირი წინაპრებისათვის, „ვინ დათვალოს ზღვაში ქვიშა?..“ მუდამ გვიკვალავენ ამ მუხთალი წუთისოფლის გზას ჩვენი დიდი წინაპრების, საერო და სასულიერო მოღვაწეების უკვდავი სიტყვანი, მათი ღირსეული საქმენი. ისინი გაუმქრალ კელაპტრებად ანთიან. სწორედ ასეთი კაცნი ჰყავდა მხედველობაში ერთ ქადაგს, როდესაც, ჩემი ყმანვილკაცობის დროს მთაში ყოფნისას, მითხრა: ვინროკლდიან, ეკლიან, სიბნელიდან სინათლისაკენ მიმავალ გზაზე უნდა აღმოვაჩინოთ ის ღვრიტა, სამშვიდობოზე გასასვლელი ერთადერთი ბილიკი, რომელსაც ღვთის ჭეშმარიტი ბილიკი ჰქვიაო.

დღესაც სუფთა ჰაერივით გვესაჭიროება მათი სწავლა-დარიგებანი და საგულისხმო შეგონებანი. ღმერთმა მოგვცეს ძალ-ღონე, კეთილგონიერება და გულისხმიერება, რათა ჩვენის მხრივ, დღევანდელმა ქართველობამ საქმით აღვასრულოთ ის, რაც მათ არა მხოლოდ სიტყვით გვითხრეს. რათა არ ჩატყდეს ცხოველმყოფელი ხიდი და დღევანდელი ქართველობა უნაყოფო, საცეცხლედ გამზადებულ ხეს არ დავემსგავსოთ.

საქართველოსთვის ესოდენ მნიშვნელოვან დღეს, მინდა შევეხო მარტში, აპრილში, მაისსა და ოქტომბერში მოახლოებულ მთელი ქართველი ერისთვის საგულისხმო თარიღებს: ქართველ ხალხს ფრად უმნიშვნელოვანესი დღეები გველის, როგორც ინდივიდუალური, ისე საერთო-სახალხო სახელმწიფოებრივი.

წელს, 31 მარტს და 26 მაისს ზვიად გამსახურდიას და მერაბ კოსტავას საიუბილეო 80 წელი უსრულდებათ.

დღეს, 31 მარტს, 28 წელი სრულდება საქართველოს რესპუბლიკაში ჩატარებული პირველი კანონიერი ადგილობრივი, თვითმმართველობითი ორგანოების არჩევნებიდან.

წელს, 26 მაისს, 28 წელი სრულდება საქართველოს რესპუბლიკაში ჩატარებული პირველი კანონიერი საერთო-სახალხო საპრეზიდენტო არჩევნებიდან.

წელს საქართველოს დამოუკიდებელი სახელმწიფოებრიობის (რესპუბლიკის) აღდგენის (1918-1919 წწ) 100 წლისთავია.

წელს, სულ მალე რამდენიმე დღეში 1989 წლის 9 აპრილიდან 30 წელი სრულდება თბილისში, გამთენიისას რუსთაველზე, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს წინ გამართული მშვიდობიანი, არაძალადობრივი, სახთლებით ხელში მრავალათასიანი მიტინგიდან, როდესაც სსრ კავშირიდან საქართველოს გასვლისა და ეროვნული დამოუკიდებლობის მოთხოვნას, საბჭოთა ხელისუფლებამ, სამართლებრივი არგუმენტების უქონლობის გამო შიშველი ძალა დაუპირისპირა - საბჭოთა კავშირის შეიარაღებული ძალების მონაწილეობით, ტანკებით, ორლესული ნიჩბებით და მომწამლავი გაზების გამოყენებით სისხლში ჩაახშო საპროტესტო პოლიტიკური აქცია, რასაც მრავალი ადამიანის (აქედან უმეტესად მანდილოსნების) მსხვერპლი მოჰყვა.

... და მაინც მინდა დღევანდელ დღეს გავიხსენო ის, რაც ყველამ კარგად ვუწყით: 1991 წლის 31 მარტს საქართველოს რესპუბლიკაში გამართული საერთო-სახალხო რეფერენდუმით საქართველოს რესპუბლიკის მოსახლეობის აბსოლუტურმა უმრავლესობამ ხმა მისცა საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენას 1918 წლის 26 მაისის დამოუკიდებლობის აქტის საფუძველზე, საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის შესახებ. საყოველთაო რეფერენდუმის შედეგი გახდა დამატებითი სამართლებრივი და პოლიტიკური საფუძველი საქართველოს რესპუბლიკის უმენესი საბჭოს მიერ 1991 წლის 9 აპრილს საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტის მიღებისა, რითაც მთელ მსოფლიოს ეცნობა ქართველი ერისა და მთლიანად საქართველოს რესპუბლიკის მოსახლეობის ერთსულოვანი ნება.

31 მარტის საერთო-სახალხო რეფერენდუმმა არა მხოლოდ დეკლარაციით, როგორც ეს ჩვენმა მაშინდელმა საქართველოს პირველი რესპუბლიკის პოლიტიკურმა ელიტამ გააკეთეს 1918 წელს, არამედ უშუალოდ ხალხის მიერ საყოველთაო-სახალხო კენჭისყრით რეფერენდუმით გადაწყვიტა. რეფერენდუმს განსაკუთრებული იურიდიული ძალა ენიჭებოდა (რაც საერთაშორისო სამართლის ნორმის ყველაზე მაღალ სტანდარტს წარმოადგენს), მისი გაუთვალისწინებლობა ხალხის ნების საწინააღმდეგოდ აღიქმებოდა. საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტს მყარი საფუძველი შეუქმნა.

საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა ეფუძნება ქართველი ხალხის ურყევ ნებას, რომელიც იურიდიულად 1991 წლის 9 აპრილის საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტით დადასტურდა. იგი უსათუოდ ისტორიული სამართლიანობის აღდგენას ნიშნავს, მეტადრე იმ ერისათვის, რომელსაც მრავალსაუკუნოვანი სახელმწიფოებრივი ტრადიციები აქვს.

საქართველომ საბჭოთა რუსეთის აგრესიის, ოკუპაციისა და ანექსიის (1921 წ.) შედეგად დაკარგული სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა რეფერენდუმის საფუძველზე, რომელიც 1991 წლის 31 მარტს ჩატარდა საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე, მათ შორის აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკისა და ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში, საარჩევნო უფლების მქონე მოსახლეობის, მათ შორის ამ რეგიონებში მცხოვრებთა უმრავლესობამ, რეფერენდუმში მხარი დაუჭირა საქართველოს სახელმწიფოებრივ დამოუკიდებლობას, ამის საფუძველზე და შედეგად, საქართველოს რესპუბლიკა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წევრად მიიღეს იმ საზღვრებში იმ ტერიტორიული მდგომარეობით, რომელიც მას გააჩნდა სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენისას, ე. ი. აფხაზეთისა და ყოფილი ე. წ. სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიების ჩათვლით.

მაღე 30 წელი შესრულდება იმ დღიდან, რაც ქართველმა ერმა ზვიად გამსახურდიას მეთაურობით, მისი გონივრული პოლიტიკური ნაბიჯებით და უნაკლო სამართლებრივი მოქმედებებით საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობა აღადგინა არა მხოლოდ საბჭოთა იმპერიის დაშლის, არამედ ისე, როგორც სახითაც ეს მათ (კრემლის რეტროგრადებმა თავიანთი ქართველი „ნამესტნიკების“ ადგილებზე დასმით: იმპორტირებული პუტჩით და დე-ფაქტო და დე-იურე ხელისუფლების დაშობით, ძალადური მიტაცებით და შემდგომში მითვისებით, სახელმწიფო საქართველოს რესპუბლიკის იავარქმინით მოახდინეს) საქართველოსათვის არასამართლებრივად მოახდინეს (ზემოდან „ახალი სახელმწიფოს“ კონვენციის მოშველიებით; სახელმწიფოებრიობის არმქონე ყოფილი შუა აზიის რესპუბლიკების მსგავსად), არამედ ისე, როგორც ეს ჭეშმარიტად შეესაბამებოდა სხვადასხვა ეპოქაში და სხვადასხვა დროს დროს მრავალსაუკუნოვანი ისტორიის მანძილზე, დამოუკიდებელი საქართველოს სახელმწიფოებრივი აღდგენისათვის მებრძოლ ერს, საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი უკომპრომისო ბრძოლისა და, კვლავ გავიმეორებ, საქართველოს რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე ჩატარებული საყოველთაო რეფერენდუმის შედეგად. საბჭოთა იმპერიასთან ამ დაუღალავი, უთანასწორო ბძოლის სწორუპოვარი ლიდერები, მათი თავკაცნი კი მერაბ კოსტავა და ზვიად გამსახურდია იყვნენ. საბჭოთა იმპერიის, როგორც გეოპოლიტიკური ერთეულის დაშლის ერთ-ერთი ძირითადი ფაქტორი, მისი ავანგარდი, სწორედ საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობა იყო, რა თქმა უნდა, მისი უდიდებულესობა ქართველ ხალხთან ერთად.

ეს ორი უმნიშვნელოვანესი თარიღია 1991 წლის 31 მარტი და 9 აპრილი (ისე, როგორც 1990 წლის 28 ოქტომბერს ყოფილ საბჭოთა სივრცეში ჩატარებული პირველი კანონიერი მრავალპარტიული, დემოკრატიული არჩევნების დღე, და, ასევე, 1991 წლის 26 მაისი, საქართველოს რესპუბლიკაში ჩატარებული პირველი, კანონიერი, საერთო-სახალხო საპრეზიდენტო არჩევნების დღე), ეს თარიღები იმ დღიდან უკვე ოქროს ასოებით შევიდა საქართველოს დამოუკიდებელი სახელმწიფოებრიობის აღდგენის ისტორიაში. მეგობრებო, რა დაგვაზინყებს იმას, რაც ყველას კარგად გვახსოვს, - 1991 წლის 31 მარტს და 9 აპრილს როგორ გულანთებული ვულოცავდით ერთმანეთს საქართველოს მკვდრეთით აღდგომას! ჩვენი მამულის მარადიულ სიცოცხლესა და გამარჯვებას!

ძველი ქართველები ამბობდნენ - „ხმა ღვთისა და ხმა ერისა“!

ამ ხმის ძლიერებას ვერ შეასუსტებს ვერავითარი სხვა ხმა ეშმაკეული!

1992 წელს ე. გროზნოში (ჩეჩნეთის რესპუბლიკა - იჩქერია) საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი დევნილობაში ზვიად გამსახურდია გერმანულ ანტროსოფოსებთან საუბრისას, (რომელიც გერმანულმა ჟურნალმა „დი დრაი“-მ 1993 წელს დაბეჭდა), იტყვის: „მე დავინახე, რომ ჩემს სამშობლოს განადგურება, ბოროტება ემუქრებოდა, საბჭოთა სისტემა, რომელშიც დავიბადე, კაცობრიობისათვის საფრთხეს წარმოადგენდა. მე არ შემეძლო, მშვიდად მექცირა იმისათვის, რასაც საბჭოთა იმპერია უკეთებდა ჩემს სამშობლოს, ჩემს მოძმეებს. ჩემი ქრისტესმიერი მოვალეობა იყო, დამეცვა ქართული კულტურა, რელიგია, სამშობლო...“

ზვიად გამსახურდია, გამორჩეული ქართველი ინტელექტუალი, კულტურტრეგერი და საქართველოს რესპუბლიკის ლეგიტიმური პრეზიდენტი, პირდაპირ უნდა ითქვას, რომ ის იყო დიდი ისტორიული პიროვნება, დიდი შემოქმედის და დიდი პოლიტიკური ინტუიციის მქონე.

მეგობრებო, ყოველგვარი ყალბი მოკრძალების გარეშე მინდა ვთქვა, ზვიადი და მერაბი იყვნენ მსოფლიო თანამედროვეობის კეთილი მოციქულები, ბნელეთის ძალებთან სამკვდრო-სასიცოცხლოდ დაპირისპირებული კაცნი, ეროვნული სულის გამომაცოცხლებელი ჭეშმარიტი რაინდები.

უდაოა, მათ, ორივემ, მთელი ისტორიული ეპოქა შექმნეს.

ახლა ორიოდ სიტყვა ვთქვა ზვიად გამსახურდიას და მერაბ კოსტავას ურთიერთობაზე. ჩემს ახალ წიგნში მერაბ კოსტავაზე, რომელიც მალე გამოვა სათაურით „სიკვდილი... ზოგჯერ გვირგვინია“ ვწერ: „1939 წლის 26 მაისს მოველინა მერაბ კოსტავა ქვეყნიერებას, საქართველოს დამოუკიდებლობის

აღდგენის უძვირფასესი თარიღი 1918 წლის 26 მაისი მთელი თავისი სიდიადით, სიმბოლოურად შარავანდედად დაადგა თავზე ჩვენს დიდ მამულიშვილს.

ასე ინება უფალმა, და მჯერა ასე ისურვა თავად მერაბმაც, მოვლინებოდა ამა წუთისოფელს სწორედ ამ დღეს! (საქართველოს პირველი რესპუბლიკის დაბადების დღეს), რათა სამკვდრო-სასიცოცხლოდ შერკინებოდა იმპერიალისტურ „წითელ ურჩხულს“, მითოსურ პლანეტარულ გელეშაპს მის განსაგმირავად.

აქვე მსურს გავიხსენოთ, მერაბის ძმადნაფიცი ზვიად გამსახურდიას მიერ სამგლოვიარო მიტინგზე წარმოთქმული სიტყვები (1989.21.10): „მერაბ, შენ რეფერენდუმი არ გჭირდება, დღეს მთელმა საქართველომ გადიარა შენ დამოუკიდებელი საქართველოს რაინდად, საქართველოს ეროვნულ გმირად!..“

მერაბ კოსტავას დალუპვით საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელმა მოძრაობამ უმძიმესი დარტყმა მიიღო. მეგობრის გამოსათხოვარ სიტყვაში ზვიად გამსახურდიამ გულწრფელი უბრალოებით გამოხატავდა ამ მძიმე დანაკლისს, რომელიც ქართველმა ხალხმა განიცადა მერაბის სიკვდილით ეროვნული დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლის გზაზე: „ძმაო, დამუნჯებული ვართ მწუხარებისგან. გაგვიშრა ცრემლი შენს ძმებს, გაგვიშრა ცრემლი. მძიმეა ტვირთი, რომელიც შეგვატოვე მხრებზე, ძმაო!“

ქალბატონებო და ბატონებო, ჩვენ წელს ვალდებულნი ვართ, ასევე ღირსეულად აღვნიშნოთ საქართველოს ეროვნული გმირის მერაბ კოსტავას საიუბილეო 80 წლისთავი. ბევრი ავისმწხნეველი, ძე შეცდომილი ადამიანი ცდილობდა და დღესაც ცდილობს ზვიადისა და მერაბის ურთიერთობას ზადი მოუძებნოს და ამით არა მარტო მათი სახელები შეურაცხყოს, არამედ ძველი სუკ-ური ოცნება აისრულოს და მათი თავკაცობით წარმართული საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობაც შეურაცხყოს.

მზაკვრობაში განათვული კრემლი (სუკი) არ ცხრებოდა და არ თვლემდა... იგი მძვინვარებდა. პოლიტიკური მონინააღმდეგის მხრიდან შეთავაზებულ საჭადრაკო პარტიის დამარცხებას ვერ ეგუებოდა და თავის გადარჩენის ერთადერთ გზას პოლიტიკური თამაშის წესის დარღვევაში (საჭადრაკო დაფის აყირავებაში, ჯერ ჭორებსა და ინსინუაციებში, შემდეგ კი პოლიტიკურ მკვლელობებში) ხედავდა. სხვადასხვა ჯურის პოლიტიკური სექსოტი, სუკის ინსპირირებით ყოველთვის ლამობდა (მერაბის და ზვიადის) თოთხმეტი წის ასაკში დაღებული ძმადნაფიცობის მოშლას, თუნდაც ოდნავი ხინჯის შეტანას...

მაგრამ სულ ამაოდ.

მერაბ კოსტავას სამართლიანად შეეძლო გაემეორებინა გენიალური რუსთველის ფრაზა: „ვარ უმტკიცესი რვალისა!“ იგი ამბობს: „ბევრი ეცადა ჩემი და ზვიადის მეგობრობაში ბზარის გაჩენას, მაგრამ ეს ვერაფერს შეძლო, ეს არასოდეს მოხდება. მაგრამ თუ მოხდა სასწაული და ჩვენს მეგობრობაში ბზარი გაჩნდა, მაშინ მე ვიტყვი, რომ მეგობრობა საერთოდ არ არსებობს. ეს კი ქვეყნის დანგრევას უდრის!“ (ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სააქტო დარბაზში ზვიად გამსახურდიას 50 წლისთავისადმი მიძღვნილ საიუბილეო საღამოზე წარმოთქმული სიტყვიდან, 31 მარტი, 1989 წ.).

ზვიად გამსახურდიას და მერაბ კოსტავას მეგობრობა კლასიკური ნიმუშია მოძმეთა შორის რაინდული ურთიერთობისა და ზნეობრივი სიმაღლით რუსთველისეული ტარიელისა და ავთანდილის ძმადნაფიცობას თუ შეედრება.

„გონება და სინდისი არასოდეს შორდებოდა ერთმანეთს“ (მერაბ კოსტავა), რამეთუ ზვიადს და მერაბს გენიალური რუსთველის „ვეფხისტყაოსნის“ გმირებივით სწამდათ იმ უკვდავი ტრიადისა, რომელზეც რუსთველი ამბობს: „გული, ცნობა და გონება ერთმანერთზედა ჰკიდიან“. და მაინც, მრავალ ახლობელთა, მეგობართა, ძმაკაცთა, თანამებრძოლთა შორის მისთვის ყველაზე გამორჩეული ქრისტესმიერი ძმა, მისი ძმადნაფიცი ზვიად გამსახურდია იყო. მისივე (მერაბი) სიტყვებია: „პირველობა ეკუთვნის ზვიადს“ (იგივე საიუბილეო საღამოზე წარმოთქმული სიტყვიდან, 31 მარტი, 1989 წ.).

რაც ყველაზე არსებითია, იგი ცნობიერად ზუსტად ასე თვლიდა, და, ეს საკითხი არ ექვემდებარებოდა გარჩევას.

დასასრულ, დღევანდელი საღამოს საიუბილეო განწყობილების შესაბამისად მსურს ამაღლებული პათეტიკით მივმართო მერაბს და ზვიადს: ორივენი, ძმანო, ორივენი ვალმოხდილნი მიუხვალთ ჩვენს დიდ წინაპართა წმინდა აჩრდილებს.

მერაბ კოსტავა უსათუოდ ასე ეტყოდა ზვიადს: ზვიად, ძმაო, შენ საქართველოს დამოუკიდებელი სახელმწიფოებრიობის აღმადგენელი, მისი მესაძირკვე ხარ, მისი (რესპუბლიკის) პირველი ლეგიტიმური პრეზიდენტი იყავი და ასევე დარჩი ბოლომდე ერთადერთად! - საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის ჭეშმარიტ თავკაცად!

ახლა ჩვენ ვეუბნებით მერაბს: მერაბ, ძმაო, შენ მეცხოვრე იყავი მამულის, ასეც დარჩი, საბჭოთა იმპერიის მიერ ბორკილებდადებული გაუტყეხლო ერის სინდისო, ჩვენო დილო დარდო და დილო სიამაყე!

მინდა თითო გამონათქვამი მოვიყვანო მათი ნააზრევიდან:

ახლა ორიოდე რამ მათი ნააზრევიდან.

მერაბ კოსტავა: „უფალო, ღირს მყავ, ჩემი ერისთვის არ შევეპუო ხვედრის სიმძიმეს, აქ გამოვლილი სატანჯველისთვის იქაურ ტანჯვას ნუ შემიმცირებ“.

ზვიად გამსახურდია: „ჩვენ უნდა ვიცხოვროთ იდეისათვის და არა ამქვეყნიური კეთილდღობისათვის... ჩვენ არ უნდა ვუღალატოთ ჩვენს მარადიულ მრწამსს, თუნდაც რომ სიკვდილის წინაშე მოგვიხდეს წარდგომა.“

ისინი, ორივენი, ზვიადი და მერაბი, თავდაუზოგავად იღვწოდნენ იმისათვის, რათა „ჩვენს მამულში“ კვლავ ისმოდეს „წმინდა სიტყვა“, „უშიშრად მოთენილი“.

სიტყვას გენიალური ვაჟა-ფშაველას ლექსების ნაწყვეტით დავასრულებ, რომელიც ზვიად გამსახურდიას განსაკუთრებულად უყვარდა და რომელსაც მრავალათასიან მიტინგებზე წარმოთქვამდა:

რაც უნდა ჭირი მომკერძო,
ბილწო არ შავეკვრი ზავითა;
მცნებას ვერ შემაცვლევინებ
მოზღვავებულის ავითა!..

(„დამსეტყვე, ცაო!“)

ან:

თქვენთან ძალღურად სიცოცხლეს,
სიკვდილი მიჯობს ცდაშია.
ვერ მანონებთ კარგს ყმასა,
რაც არ უჯდება ჭკვაშია!

(„ქეიფი“)

ქალბატონებო და ბატონებო!

ნება მომეცით, დიდი გულისტკივილით ვთქვა: მართალია, ჩვენ, ყველანი, დაჯავრიანებულნი და გულმოკლულნი ვართ საქართველოს წახდენით და დაცემით, მაგრამ, ქართველნი, უცილობლად უნდა დავრჩეთ მაღალი ქართული თვითმეგნებით, ძლიერი სულით და უჩვეულო ნებისყოფით.

ქართლოსიანნი, ჩვენ მაინც ჩვენი მამულის აღორძინების ოცნებით ვისულდგმულოთ. როგორც ჩვენი დიდი წინაპრები გვარიგებდნენ და გვმოძღვრავდნენ, ისე დავასრულებ ჩემს გამოსვლას: „დიდი ბატონის ყრმები ვართ, დიდი ჭკუა მოგვეთხოვება!“

წარსულის ღირსებები პასუხისმგებლობას გვაკისრებს უპირველესად. პასუხისმგებლობა კი მამულისათვის ღირსეულ გარჯას მოითხოვს. ამის გარეშე ერში ჩამარხული სიდიადის წარმოჩენა უნდადავო იქნება.

ზვიად გამსახურდიამ შეუძლებელი შეძლო!

და რომ არა მსოფლიოს შავბნელი ძალების, ნამდვილი კაციაშიების მიერ განხორციელებული საერთაშორისო მასშტაბის მზაკვრული შეთქმულება კავკასიის, საქართველოს დამოუკიდებელი სახელმწიფოებრიობის და მისი აღმდგენელის მიმართ - იგი უდრტვინველად თავისი სამშობლოსათვის მეტსაც შეძლებდა!

თავად კი, მამულის მსახურების ამ მკირე მონაკვეთს უწოდა „პრეზიდენტობა დრაკონის მუცელში...“

და მაინც ზვიად გამსახურდიას ლექსით ვასრულებ:

„შენი ბარძიმი წმინდა ივერია, მისი განმართლება შენს ცაზე სწერია...“

და როგორც ამ ლექსის ავტორი, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს საგანგებო ისტორიულ სესიაზე (1991 წლის 9 აპრილი), ამაღლვებლად და სიამაყის გრძნობით წარმოთქვამდა, ამადაც დღევანდელ დღეს მეც ასე მსურს ვთქვა:

გაუმარჯოს დამოუკიდებელ საქართველოს!

გაუმარჯოს ზვიად გამსახურდიას!

2019 წლის 31 მარტი, თბილისი

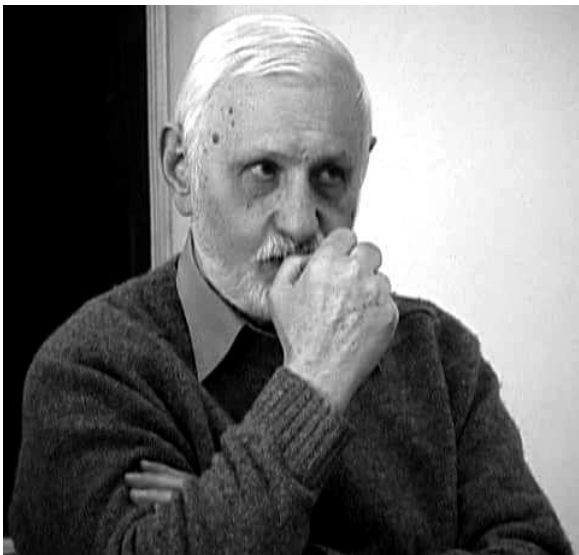

თამარ ბობართელი

ფილოლოგი, ჟურნალისტი,
თელენამყვანი

იყო ოსტატი !

იყო ოსტატი, წერდა, ასწავლიდა, იბრძოდა, ტკიოდა და უყვარდა! ოსტატი, რომელიც თავის დიდებას დიობენესავით კასრში მაღავდა მონდომებით, რადგან იცოდა, როდესაც კაცის არსებაში სახელი და დიდება შემოდის, იქიდან რაიმე უცვილობლად უნდა განიდევნოს. იცოდა, რომ ეს დიდება მჭიდროდ კანივით გეკვრის, მებრამ რამდენიც არ უნდა იჯახირო, სხეულის ნაწილად ვერასდროს აეცევა. მერეღა ხვდები, ძალიან გვიან, რომ სააქაოში, კაცსა და მიწას შორის ევაფენილია დაგებული და მიწის ხმობას დანატრებული აღიარებ, რომ ასფალტი მიწა

არ არის. მსუბუქი იყოს, ოსტატო, ეართული მიწა თევზენტვის.

იყო კაცი, წერდა და უყვარდა. ისეთი მსხმოიარე, წედლი და ჯანმრთელი სიძყვით მოგაგებებდა სათქმელს, ასწლოვანი ფიქრი ედრებოდა მისი ხელიდან მოწვდილი, მისი გონით ავსილი ბარძიმიდან ზიარებასავით მიღებას, სიბრძნის. ისევე უყვარდა, როგორც წერდა, როგორც მხოლოდ მას შეეძლო, ოსტატს.

იყო კაცი, ასწავლიდა და უყვარდა. მისი სწავლება სიბნელეში დაბრმაგებულთა, ბრიბალისგან შემწყვულთა, იმედისგან დაბადებით თავისუფალ მგლოვიარეთა ამბავია, მთავარ გზას რომ გარყენებს ბნელში. იმ მთავარს, ბაზისის რომაა და ზედნაშენის. ისევე უყვარდა, როგორც ასწავლიდა, როგორც მხოლოდ მას შეეძლო, ოსტატს.

იყო კაცი, იბრძოდა და უყვარდა. ეს ბრძოლა იყო მისი ჯალათის, ინკვიზიციის, საამო კოცონის და ნეტარი კუნძის. ამ ბრძოლამ მინას და ცას მიაჭაჭვა, ჟართულ მინას და ცას, რომელსაც ვაჟის დაკარგვის მერე ველარ ვუყურებო, მცხვენიაო, ამბობდა. ამ ბრძოლამ მართობა ასწავლა, მუხასავით მეხში მყოფობას შეაბუნა, მართოკაცობას დააჩვია, ბრძოლაშიც და სიყვარულშიც ისე მედიდურად, როგორც მხოლოდ მას შეეძლო ოსტატს.

იყო კაცი, სამშობლო და ენა უყვარდა. ისე ბრძნობდა, როგორც გაზაფხულის სველი ჰიენიდან მომსკდარი წვიმა ახალშობილი ბალახის ნედლს. ისე დარდობდა უჩუმრად, გვიანად, როგორც ხელმწიფე, ღამით კარავში, მამლის ყივილამდე სულწაწყმედილთა მიერ სამჯერ უსისხლოდ გაყიდულ ბრძოლას. ცხოვრობდა, როგორც კალატოზი ევასთან ჭიდილში, ისტორიის გზაგასაყარზე. იკითხებოდა, როგორც ოთხთავი, ორ სვეტად ეტრატზე, ნუსხა - ხუცურით. ინერებოდა, როგორც ჩუქურთმა ვაზის მთევანზე,

კირითხურთის; როგორც ფოლიანტი სინას კალთაზე, აღთქმული მინის; როგორც ცხოვრება უცნაური გზით, არვისგან გავლილი და არც ვინმესგან გასავლელი. მხოლოდ ისეთი, როგორც ოდენ მას ერგო ოსტატს.

და როცა გადავა გზეც და მთვარეს ათასჯერ კიდევ, მიიწურება ეს ასწლეული, სირცხვილით სავსე, იუ, გასაყართან შევიყრებით, ათასწლის მერე, ათასჯერ მოვთხოვ ყველა სიტყვას, რაც უთქვამს ჩემთვის და რაც ვერ უთქვამს, ვერ მოუსწრია, იმასაც მეტყვის.

იყო ოსტატი, ვისი მოძღვრებაც თაობებს ზრდიდა, ანთობდა ფოლადს გონებისა, ვითარც ხალიბი ასწავლიდა რკინას ბალობას, რომელიც არც ცეცხლში ინვის და არც ყინვა ეკარება.

ახლა გვიანია ებათა-ეების თარგელები და ეს ძვირფასი შატროვანის შენივე ჟარბის, მიიღე, როგორც გვიანი თავაზა, ჩვენი თაობის მონატრების თანანადები. ასე ძლიერად მხოლოდ ერთი ოსტატი ენატრება მილიონ შეგირდს.

საქართველოს რესპუბლიკა და ახალი ქართული თაობა

კნელი სათქმელია თაობა ქმნის ეკოქა, თუ ეკოქა ქმნის თაობებს. ალბათ ქმნის ის, ვინც მართავს, ვისაც უპყრია მართვის სადავები. დრო კი მხოლოდ ასახავს ყოველივეს და წარუშლელად ინახავს მომხდარს. რაიმე რომ შექმნა, ამისათვის ნებაა საჭირო, დროს კი ნება არ გააჩნია. თავისუფალი ნება მხოლოდ ადამიანს აქვს და მხოლოდ მას შეუძლია მართვის სადავების ხელში აღება და ეკოქის შექმნა. ეკოქა კი ისეთი შეუერთდება დროს, როგორსაც ადამიანი შექმნის მას. ნება ადამიანს ერთი შეიძლება ჟონდუს, ან კეთილი და ღვთისნიერი, ან ბოროტი. აი, რაც შეეხება ვრს, აქ ცოტა სხვაგვარადაა საქმე. თუ ვრს ერთი ნება არ აქვს, ის, ან საბოლოოდ გაქრება ან გაიმარჯვებს მისი ნათელი მხარე. ამასაც თავისი ახსნა აქვს და ის

შემდეგში მდგომარეობს: გამარჯვების შემთხვევაში მხოლოდ ნათელი მხარე იმიტომ გამოდის გამარჯვებული, რომ მისი გამარჯვება არა მისი მოწინააღმდეგის განადგურებაში მდებარეობს, არამედ მის გადარჩენასა და მოქცევაში. ანუ მისი ბრძოლა მტრისათვის ბრძოლაა ამაოდროულად. ესაა ქრისტიანული სარწმუნოების ქვაკუთხედი - უსასრულო სიყვარული და მაღალი ზნეობა. რაც შეეხება ბოროტ, ბნელ მხარეს - მისი ბუნება მოწინააღმდეგის განადგურებას მოითხოვს და საბოლოოდ თვითონაც უმართავი ქაოსი მოიცავს, რომელსაც ვერც თვითონ ვეღარ გააკონტროლებს ნათელი მხარის არსებობის გარეშე და საბოლოოდ დადგება აღსასრული. ესაა ბედისწერა იმ ვრისა თუ პიროვნებისა, ვინც აირჩევს ნათელ, ან ბნელ მხარეს. მათ ბედისწერაშია მათი პრინციპული განსხვავება - კეთილი ენაგება, ხოლო ბოროტი ანაგება.

ამ თეოლოგიურ-ფილოსოფიური შესავალით მიიღო დაგანახოთ, თუ საით უნდა წავიდეთ ჩვენი დღევანდელი შეხვედრის თემა. მაგრამ ნუ გეგონებათ, რომ ეს იქნება მხოლოდ ფილოსოფიურ-თეოლოგიური კუთხით. საქართველოს უახლოეს ისტორიაში ჩვენ გვაქვს ერთი უმნიშვნელოვანესი სახემნიფოებრივი თარიღი, რომელიც სამ მოვლენას მოიცავს თავის თავში და გამოხატავს ქართველი ვრის არა მხოლოდ პოლიტიკურ, არამედ სულიერ ნებასაც, ნებას სრული დამოუკიდებლობისაკენ სწრაფვისა და პოლიტიკური თვითმმართველობისა.

დიახაც, 31 მარტი არის ორი უმნიშვნელოვანესი პოლიტიკური მოვლენის მატარებელი. რეფერენდუმისა და პირველი ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებისა, რომელიც მრავალპარტიულ, დემოკრატიულ და საყოველთაო არჩევნებში გამარჯვებულმა ვროვნულმა ძალამ ჩაატარა 1991 წლის 31 მარტს. ეს იყო სრული დამოუკიდებლობისაკენ გადადგმული ძალიან მნიშვნელოვანი და შემდგომში კი ხელგონურად მივიწყებული და პრაქტიკულად უგულვებელყოფილი მოვლენა.

პირველი უნიშვნელოვანესი მოვლენით, რეფერენდუმის საფუძველზე გადაწყდა სამართალმემკვიდრეობით განსაზღვრული საქართველოს სახელმწიფოებრივი სტატუსი და 1918 წლის წლის საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის კანონიერი და ლეგიტიმური ხელისუფლების მიერ მიღებულ დამოუკიდებლობის აქტის საფუძველზე აღდგენილ იქნა საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობა!

1991 წლის 31 მარტს კი საქართველოს იუსტიციის პირველად ჩატარდა ადგილობრივი თვითმმართველობითი ორგანოების არჩევნები, რაც ქართველი ერის პოლიტიკური, თავისუფალი ნებისა და მისი ბუნებრივი თვითმყოფადობის გამომვლინებაა და მის მაღალ სახელმწიფოებრივ - პოლიტიკურ კულტურაზე მეტყველებს.

იმ ეროვნულ-სარწმუნოებრივი იდეოლოგიის მატარებელი პოლიტიკური ნების გამომხატველი პარტიების - „საქართველოს ჰელსინკის კავშირი - ეროვნული აღორძინებისა“ და „სრულიად საქართველოს წმინდა ილია მართლის საზოგადოების“.

სულისჩამდგმელი და პოლიტიკური ლიდერი, რომელმაც ქვეყნის სახელმწიფოებრივობის აღდგენაში მიიღო გადაწყვეტილება და გახდა მისი არსებობის შემდგომი გარანტი, არის საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი, ბატონი ზვიად გამსახურდია საქართველოს ეროვნული მოძრაობის ერთ-ერთ ლიდერთაგანი და საქართველოს ეროვნულ გმირთან, მერაბ კოსტავასთან ერთად.

როგორც დავინახეთ ეს თარიღი საქართველოსათვის არის სახელმოფოებრივად მნიშვნელოვანი პოლიტიკურ მოვლენებთან დაკავშირებული, რომელსაც სიმბოლურად დაემთხვა საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი, ზვიად გამსახურდიას დაბადების დღე! დღეს ბატონი ზვიადი 80 წლის შესრულდებოდა! საქართველოს ეროვნული მოძრაობის ლიდერის დაბადების დღე მავანმა ისევ ეროვნული მოძრაობის წინააღმდეგ გამოიყენა და ყოველ ჯერზე გამალებით ცდილობს მისი ფარისევლური და ყალბი აღნიშვნით 31 მარტის უდიდესი სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობა გადაფაროს, სავრთოდ არ ახსენოს და საბოლოოდ დავინახებას მიცემს იგი.

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული - კანონიერი მთავრობის ძალისმიერი გზით დამხობის შემდეგ შეწყდა ყოველივე კანონიერი და სამართლებრივი ნების აღსრულება, რომელიც ქართველი ერსა და სრულიად საქართველოს მოსახლეობის გამოხატულება იყო, რადგან მათ მიერვე ამ ნების აღსრულებელი ხელისუფლება ბნელმა იმპერიულმა ძალებმა დაამხეს და მათი ნაწილი კი გააძევეს სამშობლოდან, ხოლო დარჩენილთაგან დიდი ნაწილი გადაიბირეს (ან თავიდანვე იყვნენ გადაბირებული). რაც შეეხება კანონიერი - ეროვნული ხელისუფლების დამხობისა და მისი შემდგომი არსებობის აუსცილებლობას ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობისათვის: ეროვნული, ლეგიტიმური ხელისუფლების მიერ შექმნილი კონსტიტუციური და სამართლებრივ-პოლიტიკური ბაზის ამოქმედება, არის ნამდვილი საშუალება და გასაღები საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღსადგენად, აფხაზეთისა და შიდა ქართლის დასაბრუნებლად და მისი შემდგომი წამყვანი ფუნქციის აღდგენისა კავკასიის რეგიონში.

დღევანდელ საქართველოში კი იზრდება თაობა, რომელმაც სულ უფრო და უფრო ნაკლები იცის ნამდვილი, ქართული ეროვნული ხელისუფლების შესახებ, რომელმაც საქართველოს დამოუკიდებლობა მოუტანა. რომელმაც შექმნა დიდი ეკოქა და რომელსაც დღითიდღე აკნინებენ და დავინახებას აკლავენ, რათა ახალმა თაობამ არ გაიგოს სიმართლე და არ მოუნდეს იმ ნათელი მხარის ნაწილი გახდეს,

რომლის ბუნებრივი ნაწილიც თავად არის. რომლისაგან მოვლენასაც ხელეწიურად ცდილობენ ათასგვარი გზებით.

უკვე ვხეებით თემის ძირითად ნაწილს, თაობას. თაობას, რომელიც იზრდება დღევანდელ რეალობაში, ქვეყანაში, რომელსაც საქართველო ქვია და რომელიც მხოლოდ ფაქტობრივად არსებობს, ყოველგვარი კეთილი ნებისა და ნათელი აზრის გარეშე. ასეთ მდგომარეობაში ყოფნა კი ძალიან საშიშს ზღის მომავალზე ფიქრს. ეს თაობა თითქმის არ მოუწონებია იმ მოვლენას, როდესაც საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი, ზვიად გამსახურდია მოღვაწეობდა და იბრძოდა ამ ქვეყნის ნათელი მომავლისათვის. პრეზიდენტი, რომელიც დღეს გი წლის შესრულდებოდა საკუთარი ერის ბნელმა და სულ გაყიდულმა ნაწილმა გაანადგურა ფიზიკურად, თავად კი დაუსრულებელ ქაღალდზე გაეხვია, რომელშიც მთელი ქვეყანა შეგნებულად, ძალისმიერად ჩაითრია და უკვე თავადვე ვეღარ მართავს ამ ქალს. გარდაუვალი განადგურებისაკენ მიგვაქანებს ეს ბნელი ძალა. ხოლო თუ ეროვნული, ნათელი და ჯერ კიდევ ერთგული ძალებიდან არავინ იწყებს შენინააღმდეგობას, გარდაუვალი დაღუპვა გველის. რასაც ყოველი საღად მოაზროვნე ქართველი გრძობს და განიცდის. ძველი თაობის ბრძოლას და თავდადებას კი მაშინ აქვს აზრი თუ ამ ბრძოლის გაგრძელებას მომავალი თაობა მიიღებს ღირსეულად საკუთარ თავზე. მათ მიერ დაწყებული ეპოქის შემოქმედებას არა ბნელი ძალა გაანადგურებს, არამედ ნათელი და ღირსეული თაობა გააგრძელებს.

ეროვნული - კანონიერი ხელისუფლების მხარეს დგას ქართველი ერის ნება. ნება, რომელიც მას აძლევს დიდ ძალაუფლებასა და პასუხისმგებლობას. ერის ნება კი სახელმწიფოში გამოიხატება საყოველთაო რეფორმდუმით, რომელსაც შემდგომში კანონიერი ძალა ეძლევა და ლეგიტიმაციას ანიჭებს მის მიერვე არჩეულ ხელისუფლებას. კარგათ ვხედავთ, რომ როდესაც ნების გაუყალბებელ, ნამდვილ და საყოველთაო გამოხატვასთან გვაქვს საქმე, მაშინ მისი სულიერ-მორალური და პოლიტიკური მხარე სრულ თანხვედრაშია ერთმანეთთან და მხოლოდ ამ შემთხვევაში შეიძლება ქვეყნისა და ერის ნამდვილ განვითარებასა და მომავალზე ფიქრი და ზრუნვა. ეს ისეთი სრულყოფილი და უაღვრესად მოვლენაა ქვეყნის დამოუკიდებლობისა და თვითმყოფადობისათვის, რომ მას ვერც ერთი გარე თუ შიდა მტრული ძალა ღიად და პირდაპირ ვერ უარყოფს. მოუწვევთ მისი აღიარება. ეს უკვე ერთი გამარჯვებაა! რომელიც ჩვენ უკვე მოგვიტანა საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტმა, ზვიად გამსახურდიამ!

უკვე ნათელი ხდება, რომ ბრძოლისას მთავარი არა შეიარაღება და სამხედრო ძალა, არამედ უპირველეს ყოვლისა ნებაა. მარცხდება ის, ვინც ნებას დათმობს, დანებდება. დიას, დანებებაა დამარცხება და არა ფიზიკური განადგურება. როდესაც ადამიანს ფიზიკურად გაანადგურებ, მაგრამ მას ვერ დანებებ, ანუ ნებას ვერ წაართმევ, ამით ის არ მარცხდება, არამედ იმარჯვებს მარადიულად, რადგან თავისი ამქვეყნიური სიცოცხლე შენირა თავისი თავისუფალი ნების ბოლომდე დაცვას, ნებისა, რომელიც არის გამოვლინება იმ მაღალი იდეალებისა, რასაც სარწმუნოება და სამშობლო ქვია. ასეთი დიდი პიროვნება იყო ზვიად გამსახურდია. რომელიც მტერს არ დანებებულა სიცოცხლის ბოლო წუთამდე და თავისი გარდაცვალებით მარადიული სიცოცხლის სული შთაბერა ეროვნულ მოძრაობას და გაყვა თავისი დიდი წინაპრების ნათელ კვალს. ასეთი მისიის თავზე აღება კი შეუძლებელია თუ არ იმყოფები მაღალ სულიერ და ამავედროულად პოლიტიკურ დონეზე. ზვიად გამსახურდია არ ყოფილა მარტო კარგი სულიერი განათლებისა და ხედვის პიროვნება, ის ამავედროულად საქართველოს ისტორიაში ერთ-ერთი უდიდესი პოლიტიკური მოღვაწე და სახელმწიფო მმართველი იყო, რომლის პოლიტიკურ მემკვიდრეობას დღესაც ყავს გამგებლები და ისინი აქ, ჩვენს გვერდით იმყოფებიან!

საქართველოს რესპუბლიკის კანონიერი მთავრობა მიუხედავად ძალისმიერი სამხედრო გადატრიალებისა მთლიანად არ განადგურებულა და აგრძელებს მოღვაწეობას და დღემდე არ გადაუბარებია არც ერთი მომდევნო ფაქტიური ხელისუფლებისათვის სამართალმემკვიდრეობა და არც კაპიტულაციაზე მოუწვია ხელი ვინმესთან. ის დღემდე ინარჩუნებს ლეგიტიმაციას და აგრძელებს მოღვაწეობას საქართველოს რესპუბლიკის მმართველი პარტიებისა და მთავრობის შემადგენლობის სახით, რომელსაც სათავეში უდგას საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე და კრემიერ-მინისტრი, დევნილობაში ყოფი ბატონი ბესარინ გუგუშვილი.

ამგვარად, საქართველოს უახლესი ისტორიის სახეც ნელ-ნელა შევკვლით რომ გამოგვეკვითა, მაგრამ აქ არ გვითქვამს მთავარი. რატომ შევნირა ამდენი ღირსეული შვილი საქართველოს დამოუკიდებლობას? რატომ უნდა იყო საქართველო დამოუკიდებელი ქვეყანა? დღევანდელი მსოფლიო ჩაძირულია ტოტალური იმპერიალიზმის მოქმედებით, რომელიც ყოველ ვრს და განსაკუთრებით კატარა ვრებს ემუქრება საბოლოო გაქრობითა და ასიმილაციით. ეს იმპერიალიზმი ანადგურებს და სკობს ვრებსა და ქვეყნებს შორის საუკუნეთა მანძილზე ჩამოყალიბებულ ბუნებრივ ტერიტორიულ, კულტურულ, ეთნიკურ და სარწმუნოებრივ საზღვრებს და ამის მიუხედავად მოყავს მის მიერვე ხელოვნურად აღრულ ერთა შორის კრეკოციონებული სამხედრო თუ სოციალური დაპირისპირებები. ამ ყოველივეს კი შეუქცევადი სახე აქვს დღეს მიღებული და გადაქცეულია მსოფლიო ანტიეროვნულ მოძრაობად, რომელიც ინტერნაციონალიზმისა და გლობალიზმის შირმითაა შენიღბული. ანტიეროვნულის და ანტირელიგიურის ასეთი გააქტიურება კი მოასწავებს ანტისახელმწიფოებრიობის საბოლოო დადგომას და ზოგადად სახელმწიფოებისა და ვრების გაქრობას და შთანთქმას ერთ დიდ მულტიკულტურულ, ასიმილირებულ მასაში, რომელსაც არც ისტორია ექნება, არც მორალი და არც მომავალი! ასეთი ძალის მართვას კი აღარაფერი აღუდგება წინ! სწორედ ამ ძალას უნოდება ზვიად გამსახურდია კლანეზარულ მხეცს. სწორედ ეს უდიდესი გლობალური, მსოფლიო მხეცი დაინახა ზვიადმა მაშინ არა მხოლოდ საბჭოთა კავშირის სახით წარმოჩინებული. კარგად იცოდა ვროვნული მოძრაობის ლიდერმა, რომ ანტიეროვნულს მხოლოდ ვროვნულით დაუპირისპირდები, ანტირელიგიურს - რელიგიურობითა და ზნეობით, ანტისახელმწიფოებრივს კი ძლიერი ვროვნული. სახელმწიფოს გაძლიერებით! კარგად დაგვანახა ზვიადმა, რომ საქართველოს სულიერი მისია მხოლოდ მის მორალურ-ზნეობრივ მხარეში კი არა, არამედ მის კოლიტიკურ, სახელმწიფოებრიობაშიც მდებარეობს. მხოლოდ საქართველოს აქვს ყველა იქ ბერკეტი ხელთ, რაც კავკასიის, როგორც ერთი მოდგმის, ერთი კულტურისა და ერთი განუყოფელი ტერიტორიის გაერთიანებისა დამართვისათვისაა საჭიროდ. კავკასიისა, რომელიც წინ აღუდგება მსოფლიო ბნელ, იმპერიალისტულ ძალას და გახდება ნათელი შუქურა მსოფლიოს იმპერიულ ოკეანეში და ვისაც გადარჩენა მოუნდება, ყველა ამ ნათელი სხივისაკენ გამოიწევეს. ეს იქნება ნიშანი გადარჩენისა და ქრისტიანული რწმენაზე დაფუძნებული სახელმწიფოს მარადიული არსებობისა!

დასაწყისში ვახსენეთ, რომ ეკოქა არ ქმნის თაობებს და მოვიყვანეთ ამისი დასაბუთებაც. მაგრამ ზვიად გამსახურდიანსანირი დიდი ვროვნული მოღვაწეების არსებობა ნათელს ფენს ვრთ რამეს. ეკოქა ბადებს ზვიადისნანირი დიდ პიროვნებებს, რომლებიც შემდგომში თავად ქმნიან ეკოქას!

დემნა კაპანაძე

31/03/2019 თბილისი

ჩემს თანამოაზრეებს, ჩემს ძმებსა და დებს!

სიმაჰაცე - ეს ტრიუმფია შიშზე!
 დღეს ჩვენ ბორკილების მოხსნა
 გვჭირდება, დღეს ისე, როგორც
 არასდროს, ჩვენს სამშობლოს
 სჭირდება ლიდერები! შენ გაეშს
 შესაძლებლობა და ხარ ვალდებული
 იყო ლიდერი იმ საქმეში, რასაც აკეთებ!
 გჭეროდეს რომ გონიერი და
 თავდადებული ადამიანების კატარა
 ჰგუფს, რომელსაც გურგს სასახელო
 ისტორია და სიამრთლე უმაგრებს,
 შეუძლია მსოფლიო შესვალოს! ჩვენ
 ყველას ჰაერივით გვჭრდება, რომ შენ
 გაიღვიძო და იყო ლიდერი თითულების
 ბარეში!

„თუ გსურთ, წინ მიუძღოდეთ
 ხალხს იარეთ მათ გვერდით... რაც

შეეხება ნამდვილ ლიდერს, მის არსებობას ხალხი ვერ ამჩნევს. მის მომდევნო
 საუკეთესოს ხალხი აწებს და კატივს სცემს. მისი შემდგომის ეშინიათ; მისი
 მომდევნო კი სძულთ. როდესაც საუკეთესო ლიდერის საქმე კეთდება, ხალხს
 ჰგონია, რომ ეს თვითონ გააკეთა“ — ლათ-ძი.

გნამდეთ, რომ ბრძოლას აზრი ყოველთვის აწვს და სანამ ხმალი ეარეაში
 ჩაჟანგებულა, მოიწინეთ ის ყოველგვარი ანტი ეროვნული, ანტი სარწმუნოებრივი
 და ანტი სახელმწიფოებრივი ძალების წინააღმდეგ. ჩვენ ხშირად ვამბობთ, რომ ის
 რაც დრომ ღირსეულად მოიტანა, უნდა შევინარჩუნოთ და ესეც დიდი საქმე იქნება
 ჩვენი მომავლისთვის, მე კი ვამბობ, რომ ის რაც ჩვენამდე მოვიდა, კბილებით
 უნდა გავწიოთ წინ. დამიჯერეთ, როდესაც მომავალი თაობა გადაშლის ჟურნალ
 „მატიანეს“, მაშინ მოხდება შეფასება და გადაფასება, სწორედ მაშინ დავრჩებით
 პირნათლად ჩვენი შვილების წინაშე! ჩვენი ეროვნულ-სარწმუნოებრივ-
 სახელმწიფოებრივი იდეოლოგიის მატარებელი გუნდი მცირეა, მაგრამ გონიერი
 და თავდადებული, ერთგული ადამიანებითაა დაკომპლექტებული. იმისთვის, რომ
 გავიზარდოთ და გუნდმა შეძლოს ჯანსაღად არსებობა, აუცილებელია
 კასუხისმგებლობის უნარის ამაღლება. მახსენდება გამოჩენილი ათენელი კოეფის,
 მხედართმთავრის, რეფორმატორისა და კანონმდებლის სოლონის სიტყვები:
 „სიმაჰაცე ბოლომდე შეგნებული კასუხისმგებლობაა“.

დიახ, ჩვენ უნდა განვთავისუფლოდეთ ბორკილებისგან, ჩვენ უნდა შევძლოთ
 თვალების ფართოდ გახელა, დავინახოთ იმაზე მეტი, ვიდრე ჩანს. უნდა ვძლიოთ
 შიშს, სიმაჰაცეს კი ბოლომდე შეგნებული კასუხისმგებლობა მოგვითანს! ეს სხვა
 არაფერია, თუ არა ავტორის საკუთარ თავთან საუბარი და ამასთან ერთად ჩემი
 ნააზრების თქვენამდე მოტანა. თუ გვსურს, წელში გავასწოროთ ჩვენი ერის
 არსებობა, აუცილებლად გამოგვივა, თუ არადა, ვიპოვით მიზეზს და ამით
 დასრულდება ყველაფერი!

„საქართველოს ჰელსინკის კავშირი - ეროვნულმა აღორძინებამ“ ერთხელ უკვე შეძლო და გაიბარჯვა, დაუბრუნა საქართველოს დამოუკიდებლობა!

დღეს აუცილებელია, ძველი დიდების დაბრუნება, ერის თავისუფლებისთვისა და ევროპის დამოუკიდებლობისთვის ბრძოლის გაგრძელება. ჩვენი დაწყებული საქმე ჩვენვე უნდა მივიყვანოთ ბოლომდე და ამაში სხვა ვერავინ დაგვხმარებს, გარდა საკუთარი თავისა. მინდა ილია ჭავჭავაძის სიტყვები მოვიშველიო: „ბედს თვითონ კაცი ჰყენის და არა ბედი კაცს ყველაფერი ჩვენზეა დამოკიდებული, აირჩიე ერო!“

„... ქართველო ერო, შენს წინაშე არის ორი გზა: შენი ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობა მივიდა გზაბასაყართან. აი, გზა ილია მართლისა, აი, გზა სინდინდისა, ზნეობისა, აი, გზა დემოკრატიისა, აი, გზა ჭეშმარიტებისა და უმანკოებისა და აი, გზა ყაჩაღობისა და მზაკვრობისა, აი, გზა ტერორიზმისა! აირჩიე, ქართველო ერო! აირჩიეთ, ქართველებო!“

აირჩიეთ ქრისტეს გზა და კეთილის გზა! აირჩიეთ ილია მართლის გზა, რამეთუ ეს გზა განსაწმენდელთან მიგვიყვანს! და ვინც ნავა წარწყმედის გზით, ბარაბას გზით, შეჩვენებული იყოს უკუნისამდე!

ჩვენ, ძმანო, ვდგავართ პირისპირ სატანასთან, გველვშაპთან. ან ჩვენ დავაპარცხებთ მას წმინდა ბიორგის ძალისხმევით, ან ის შთანთქავს ჩვენს ისტორიულ ბედ-იღბალს და გაბტველავს. ჩვენ ეს კოსმიური გველვშაპი, ეს კლანეტარული მხეცი - ანტიქრისტე, რომელის წარმოგვიდგება და გვეუბნება: აი, ეროვნული მოძრაობა და ეროვნული მოძრაობის ნიღბით და საფარით მოდის ანტიქრისტე, მოდის ბარაბა და მოდის შეჩვენება. გაუმარჯოს ილია მართლის გზას, მერაბ კოსტავას გზას!“ (ზვიად გამსახურდია).

რატი ბაგოშიძე

26/05/2019, თბილისი

როგორები არიან ისინი - ჩვენი შვილები

თამარ რაზმაძე

„საქართველოს ჰელსინკის კავშირი - ერთგული აღორძინების" იურიდიული და ადამიანის უფლებების დაცვის დეპარტამენტების წევრის

არასამთავრობო ორგანიზაცია „ღირსება = თავისუფლება" თავმჯდომარის

ქალბატონი ნინო რაზმაძის შვილი

კიბერბულინგი ინტერნეტის გავლენა ბავშვებსა და მოზარდებზე („მობილური თაობა" გვასწავლის და გვირჩევს)

ბულინგი - თანამედროვე უცხოური ტერმინია, მაგრამ უკვე მრავალი წელია, თავი დაიმკვიდრა ჩვენს რეალობაშიც. იგი უფრო ადრე გახდა ცნობილი, ვიდრე კიბერბულინგი. „ბულინგი" ხშირად გამოიყენება სკოლის ველში, ასევე ფსიქოლოგების, პედაგოგების, მოსწავლეების, თუ სოციალური მუშაკების მიერ.

„ბულიერი", რომლის ქართულენოვანი შესატყვისი თავისი მნიშვნელობითა და შინაარსით შესაძლებელია იყოს „მოძალადე", ამცირებს მსხვერპლს სიტყვიერი, ფიზიკური, თუ სხვა საშუალებებით, ცდილობს მასზე ზეგავლენის მოხდენას უპირატესობის და ძალაუფლების მოპოვების მიზნით. ტექნოლოგიური პროგრესი ხშირად გაიგივებულია ადამიანის წინსვლასთან. ისეთი ინოვაცია, როგორცაა ინტერნეტი, ხელს უწყობს ადამიანების ურთიერთობის ფორმების შეცვლას და გარდაქმნას. „ბულინგის", ანუ რეალური ძალადობრივი ქმედების „კიბერბულინგად" შეცვლაც ტექნოლოგიური ევოლუციის შეუქცევადი პროცესის შედეგია.

ბულინგი ერთ - ერთ მწვავე პრობლემას წარმოადგენს, როგორც მთელ მსოფლიოში, ისე საქართველოში. იგი თითქმის ყოველი ეპოქის თანმდევ მოვლენას წარმოადგენს, თუმცა ბულინგის პრობლემის აქტუალურობა განსაკუთრებით ბოლო ხანებში გაიზარდა.

ბულინგი არის ძალადობის ერთ-ერთი ფორმა, რომელიც ძირითადად სკოლებში გვხვდება. ბულინგი განიმარტება, როგორც სხვა ადამიანისათვის ზიანის მიყენებას, ან მის მცდელობას, ეს არის განმეორებით ჩადენილი ნეგატიური ქმედება, რომელიც იწვევს ფიზიკურ თუ ფსიქოლოგიურ ტრამვას. მკვლევრები გამოყოფენ ბულინგის ძირითად სამ ფორმას: ფიზიკური ბულინგი, ვერბალური ბულინგი და რელაციონალური ბულინგი.

ბულინგი ერთგვარ სოციალურ მოვლენასაც წარმოადგენს, რომელიც სპეციალისტების მტკიცებით ძირითადად დამახასიათებელია ორგანიზებულ ბავშვთა კოლექტივისათვის, პირველ რიგში ეს არის სკოლა. ბავშვთა საზოგადოებაში ძალადობის მსხვერპლი შეიძლება გახდეს ნებისმიერი მოზარდი, თუმცა ბულინგის მსხვერპლნი უფრო მეტად ხდებიან რაიმე ნიშნით განსხვავებული ბავშვები, იქნება ეს ფიზიკური, თუ ფსიქოლოგიური, ეთნიკური, რელიგიური და ა. შ. ბულინგის მოტივაცია კი სხვადასხვაგვარია: შურისძიება, კონკურენცია, მიუღებლობა, მორჩილება ლიდერისადმი, სამართლიანობის აღდგენა და სხვა.

ბავშვი - მსხვერპლი სხვებთან შედარებით არის უფრო პატარა და სუსტი. აშინებს ყოველგვარი კონფლიქტი თანატოლებს შორის, საფრთხის გაჩენის შემთხვევაში კი, იწყებს ტირილს. ცდილობს სკოლაში ყოფნისას მოერიდოს ხმაურთან თავშეფრთხილებს და დარჩეს კლასში შეუმჩნეველი.

ბავშვ-აგრესორს კი საპირისპირო თვისებები ახასიათებს. ის მუდმივად ცდილობს უფროსად და ძლიერად გამოიყურებოდეს, ხშირად ეუხეშება მასწავლებლებს, მშობლებს, საკუთარ და-ძმას. თანატოლებთან ურთიერთობისას ცდილობს თავისი ძალა გამოამჟღავნოს, პრობლემების გადაჭრის დროსაც უპირატესობას ძალისმიერ გზას ანიჭებს. ბავშვ-აგრესორებს მაღალი თვითშეფასება აქვთ და თავიანთ გარემოში სოციალური უპირატესობის მოპოვებას ცდილობენ.

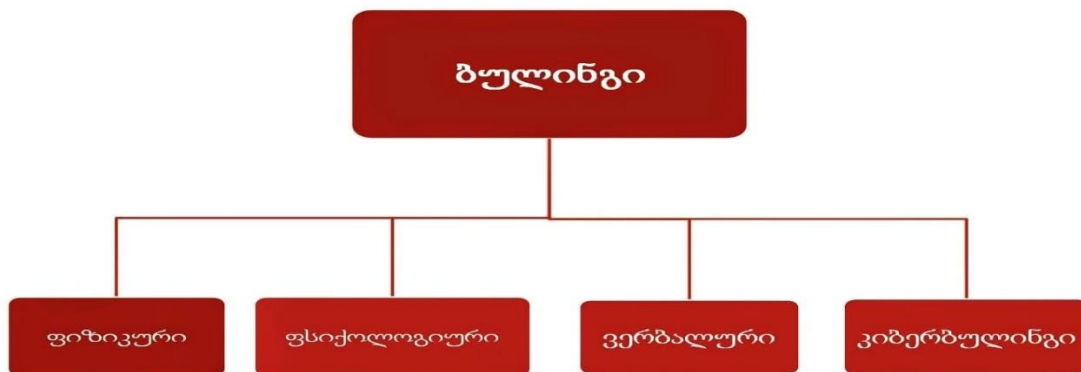
ძირითადად ბულინგის დაყოფა ხდება ოთხ ტიპად :

1. ფიზიკური ბულინგი - ბულინგის ყველაზე ძალადობრივი ფორმა, რომელიც გულისხმობს ფიზიკური ზიანის მიყენებას, ან მის მცდელობას. მისი ფორმებია: ჩხუბი, თმის მოქაჩვა, პირადი ნივთების განზრახ დაზიანება და სხვა;

2. ფარული ბულინგი - ეს არის მორალური და ემოციური ძალადობის ფორმა, რომელიც პირდაპირ არ არის მიმართული ობიექტისადმი. მაგალითად: ტყუილები, ჭორების გავრცელება, სხვა მოსწავლეებთან დამცირება, მოსწავლის სოციალურ იზოლაციაში მოქცევა და სხვა;

3. ვერბალური ბულინგი - არის ბულინგის ყველაზე გავრცელებული ფორმა. ამ შემთხვევაში მოსწავლის დამცირებას და მასზე ძალადობას აქვს ვერბალური ხასიათი. მისი ფორმებია: დაცინვა, შეურაცხყოფა, ღირსების შელახვა, დაშინება;

4. კიბერ-ბულინგი განსხვავდება ბულინგის სხვა ფორმისაგან, რამეთუ ის სექსუალურ მიზნებს უკავშირდება, თუმცა ტრადიციული „ბულინგის“ მსგავსად, შესაძლოა მოიცავდეს დამამცირებელი სახელების შერქმევას, თავდასხმასა და შანტაჟის სერიოზულ საფრთხეებს.

ბულინგი რომ სერიოზულ პრობლემას წარმოადგენს ამას ცხადყოფს არაერთი საერთაშორისო კვლევა, შესაბამისად იზრდება ინტერესი და ყურადღება ამ ფენომენის მიმართ. საქართველოში ბავშვთა მიმართ ძალადობის კვლევა ჩაატარა გაეროს ბავშვთა ფონდმა (იუნისეფი). გამოკვლევის თანახმად, საქართველოში ბავშვთა მიმართ ძალადობის საკმაოდ მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა. მთლიანობაში, ბავშვთა 80% განიცდიდა ფიზიკურ და ფსიქოლოგიურ ძალადობას. სკოლაში უფრო ხშირია ბავშვთა შორის ძალადობა. ბულინგის ასეთი მაღალი მაჩვენებელი შეიძლება განპირობებული იყოს იმითაც, რომ ეს მოვლენა დიდი ხნის მანძილზე უფროსების მხრიდან არ აღიქმებოდა მნიშვნელოვან პრობლემად. მათმა მიდგომამ - „ბავშვები ერთობიან და მერე რა მოხდა“ - ხელი შეუწყო აღნიშნული პრობლემის გამწვავებას. უკანასკნელ წლებში მანდატურების ინსტიტუტის შემოღებამ სკოლებში რაღაც დოზით მართლაც შეამცირა ძალადობის შემთხვევები, თუმცა ბულინგის პრობლემა აქტუალურობას დღესაც ინარჩუნებს.

იგი საკმაოდ სერიოზულ და მძიმე შედეგების მომტან პრობლემას წარმოადგენს. ძალადობის მსხვერპლი ბავშვი შეიძლება ხანგრძლივი დროის მანძილზე ვერ განიკურნოს ფსიქოლოგიური და ფიზიკური დაზიანებისაგან. განიცდიდეს მუდმივ შიშს, შფოთვას, დამცირებას, მოჭარბებულ აგრესიასა, თუ თვითშეფასების დაქვეითებას, რაც ნორმალური ფსიქიკის დეფორმაციის საფუძველი შეიძლება გახდეს.

ყოველივე აქედან გამომდინარე, საჭიროა გარკვეული სასკოლო რეფორმებისა და პრევენციული ღონისძიებების გატარება. ბულინგი ძალადობის განსაკუთრებით საზიანო ფორმაა და სკოლებში აუცილებელია პრევენციული პროგრამების შემოღება. ასევე საჭიროა სკოლებში ძალადობის უწყვეტი მონიტორინგი. მიზანშეწონილია სკოლის ფსიქოლოგების როლის გაზრდა და გადამზადება, რომელთაც უნდა შეეძლოთ ადეკვატური მხარდაჭერის გაწევა ძალადობის მსხვერპლთათვის.

ბავშვები უფროსების მზრუნველობის ქვეშ გაცილებით მეტ დროს ატარებენ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში, ამიტომ მათი მოვალეობაა, აღზრდის საშუალებით, უზრუნველყონ ბავშვის პასუხისმგებლობით აღსავსე ადამიანად ჩამოყალიბება, რომელიც იხელმძღვანელებს ისეთი ფასეულობებით, როგორცაა: არაძალადობრივი ცხოვრება, გენდერული თანასწორობა, დისკრიმინაციასთან ბრძოლა, მიმტევებლობა და ურთიერთპატივისცემა.

კომპიუტერული ტექნოლოგიების თანამედროვე ეპოქაში სულ უფრო პოპულარული ხდება „კიბერ-ბულინგი“.

კიბერ-ბულინგი პირადი ცხოვრების კადრების გასაჯაროება და ამით შანტაჟი, ვირტუალურ სივრცეში დატერორება და მუქარაა.

ასეთი ტიპის ჩაგვრა გულისხმობს თანატოლის არასასურველი ფოტოების გამოქვეყნებას, დამცინავი და შეურაცხმყოფელი კომენტარების გაკეთებას. მისი განვითარება სოციალური ქსელების/ინტერნეტსივრცის აქტიურ გამოყენებას მოჰყვება შედეგად.

ასევე, დღითიდღე უფრო ფართოდ გვრცელდება სოციალურ ქსელებში სპეციალური გვერდების შექმნის პრაქტიკა, სადაც გამიზნულად აზურადიგდებენ ადამიანებს მათი გარეგნობის, შემოქმედების, რელიგიური, თუ ეთნიკური უმცირესობის გამო.

კიბერბულინგი - ციფრული ტექნოლოგიების გამოყენებით, ფარული, ან აშკარა დაშინების მიზნით განხორციელებული ქმედებაა.

„კიბერბულინგში“ ასევე მოიაზრება:

სოციალურ ქსელებში შეურაცხმყოფელი ფოტოების, ან ვიდეოს განთავსება, უხამსი ჭორების გავრცელება, მავნე, მოკლელტექსტური შეტყობინებების გაგზავნა, სხვათა სახელით გვერდებისა და სოციალურ ქსელებში ანგარიშების შექმნა. ტრადიციული ბულინგისგან განსხვავებით, კიბერბულინგს არ სჭირდება ფიზიკური ძალა, ან პირისპირ შეხვედრა. ხშირად ის ძალიან ბევრი მოწმის წინაშე ხდება. კიბერბულინგი ყველა ფორმით და სახით არსებობს – ნებისმიერს, ვისაც ინტერნეტი ან მობილური ტელეფონი აქვს, შეუძლია წამოიწყოს კიბერბულინგი ვიღაცის მიმართ, ხშირად ანონიმურად.

კიბერბულინგის განმახორციელებელს, პირობითად კიბერაგრესორს, შეუძლია მსხვერპლის დამცირება 24 საათის განმავლობაში, ხოლო მსხვერპლმა აგრესია შეიძლება ნებისმიერ ადგილას მიიღოს, ანუ არავითარი ადგილი, სახლიც კი, აღარ არის უსაფრთხო, და მხოლოდ რამდენიმე ღილაკის დაჭერით ამ პროცესს შეიძლება ონლაინ შეესწროს ასობით, ან ათასობით ადამიანი. კიბერდანაშაული არის ინტერნეტის ან/და კომპიუტერის მეშვეობით ჩადენილი ქმედება, რომელიც მოიცავს ყველაფერს არალეგალური მუსიკის გადმოწერიდან, ონლაინ საბანკო ანგარიხიდან თანხის მოპარვის ჩათვლით. ის ასევე მოიცავს არაფულად დანაშაულებს, როგორცაა ვირუსების შექმნა და გავრცელება, ან კონფიდენციალური ინფორმაციის დაპოსტვა.

ზოგადად კიბერდანაშაული შეიძლება სამი სახის არსებობდეს:

1. პიროვნების წინააღმდეგ მიმართული დანაშაული.
2. საკუთრების წინააღმდეგ მიმართული დანაშაული.
3. სახელმწიფოს წინააღმდეგ მიმართული დანაშაული.

განსაკუთრებულ კიბერდანაშაულს წარმოადგენს ასევე კიბერშეურაცხყოფა. ის საკმაოდ გავრცელებული ფორმაა და მოიცავს ისეთ შეურაცხყოფებს, რომლებიც ეხება პირის სქესობრივ, რასობრივ, რელიგიურ ან სხვა სახის პირად ცხოვრებას. ამ სახის დანაშაულს ასევე მივყავართ

მოსახლეობის პირადი ცხოვრების დარღვევამდე. ონლაინ მოსახლეობის პირადულობის დარღვევა მძიმე ხასიათის კიბერდანაშაულია. არავის სიამოვნებს სხვა პირის მიერ საკუთარ ინტიმურ ცხოვრებაში ჩარევა. ამ დანაშაულის დროს ასევე გვაფრთხილებენ: *საიმედოდ შეინახეთ კონფიდენციალური ინფორმაცია*. თუ ინტერნეტით საბანკო ოპერაციებს აწარმოებთ, ან რამეს ყიდულობთ, ხშირად ცვალებად პაროლი, განსაკუთრებით მაშინ, თუ ამისთვის პირად კომპიუტერს არ იყენებთ. და როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, ნუ უპასუხებთ ისეთ იმეილებს, რომლებიც გთხოვენ კონფიდენციალურ ინფორმაციას.

თაღლითები პირად ინფორმაციას მხოლოდ კომპიუტერით არ იპარავენ. ისინი სხვადასხვა საშუალებით ცდილობენ ხელში ჩაიგდონ ისეთი მნიშვნელოვანი დოკუმენტები, როგორცაა: ამონაწერი საბანკო ანგარიშიდან, საჩეკო წიგნაკი, საკრედიტო ბარათები და სოციალური უსაფრთხოების ნომერი. ამიტომ ასეთი დოკუმენტები უსაფრთხო ადგილას შეინახეთ. ყველა საბუთი, რაც არ გჭირდებათ, გაანადგურეთ. თუ ფიქრობთ, რომ რომელიმე საბუთი დაკარგეთ ან მოგპარეს, დაუყოვნებლივ აცნობეთ შესაბამის სამსახურებს. ამიტომ რეგულარულად უნდა გადაამოწმოთ თქვენი საბანკო ანგარიშები, ყურადღება მიაქციეთ, ხომ არ მოხდა რაიმე საეჭვო გადარიცხვები. თუ შესაძლებელია, სანდო სააგენტოდან აიღეთ თქვენი საკრედიტო ოპერაციების მონაცემების ასლი და ყურადღება მიაქციეთ თქვენს სახელზე გახსნილ ანგარიშებსა და საკრედიტო ბარათებს. კიბერდანაშაულის საკითხების მთავარ მარეგულირებელ საერთაშორისო დოკუმენტს წარმოადგენს ევროპის საბჭოს 2001 წლის კონვენცია კიბერ დანაშაულის შესახებ, რომლის რატიფიცირებაც საქართველომ 2012 წელს მოახდინა. აღნიშნული დოკუმენტი განსაზღვრავს კიბერ სივრცეში ჩადენილ იმ მართლსაწინააღმდეგო ქმედებებს, რომლის დასჯადაც გამოცხადება ევალება კონვენციის ყველა წევრ სახელმწიფოს. ამასთანავე, კონვენცია წევრ ქვეყნებს ავალდებულებს შექმნან კიბერ დანაშაულთან ბრძოლის შიდა ეროვნული სპეციალიზირებული დანაყოფები, რომლებიც ასევე შეასრულებენ 24/7 საერთაშორისო საკონტაქტო პუნქტის უფლებამოსილებებს.

საქართველოში კიბერდანაშაულის დასჯადობის საკითხებს არეგულირებს სისხლის სამართლის კოდექსის (სსკ) XXXV თავი, რომლის თანახმადაც სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობას იწვევს კიბერსივრცეში ჩადენილი შემდეგი ქმედებები: კომპიუტერულ სისტემაში უნებართვო შეღწევა (მუხ.284), კომპიუტერული მონაცემის ან/და კომპიუტერული სისტემის უკანონოდ გამოყენება, კომპიუტერული მონაცემის ან/და კომპიუტერული სისტემის ხელყოფა. გარდა ამისა, 2012 წელს მიღებულ იქნა კანონი „ინფორმაციული უსაფრთხოების შესახებ“, რომელიც აწესებს ინფორმაციული უსაფრთხოების ზოგად სტანდარტებს საჯარო და კერძო სექტორისთვის. აღნიშნული საკანონმდებლო აქტის საფუძველზე, დამტკიცდა „კრიტიკული ინფორმაციული სისტემების სუბიექტების ნუსხა“. ამ ეტაპზე ნუსხაში შედიან მხოლოდ ის სახელმწიფო დაწესებულებები, რომელთა გამართული ფუნქციონირება სასიცოცხლო მნიშვნელობას მქონეა საქართველოსთვის.

2013 წლის მაისში ხელი მოეწერა საქართველოს კიბერ უსაფრთხოების სტრატეგიას რომელიც წარმოადგენს კიბერ უსაფრთხოების სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის განმსაზღვრელ მთავარ დოკუმენტს. სტრატეგიას გააჩნია სამოქმედო გეგმა, სადაც დეტალურად გაწერილია დაგეგმილი ღონისძიებები, ისევე ის სახელმწიფო უწყებები, რომლებიც უშუალოდ პასუხისმგებელნი არიან სამოქმედო გეგმით განსაზღვრული ვალდებულებების შესრულებაზე.

გავეცნოთ კიბერბულის შემთხვევებს:

თაღლითობა ინტერნეტში - ასეთებია „ონლაინ შოპინგები“, „ონლაინ კაზინოები“, „ონლაინ საკრედიტოები“ და სხვა;

ადამიანის განდევნა - კიბერბულის ერთ-ერთი მსუბუქი ფორმაა, რომლითაც მსხვერპლს აგრძნობინებენ, რომ არასასურველია. განდევნის მაგალითად შეიძლება სოციალურ ქსელებში „დახურული ჯგუფების“ შემთხვევა გამოვიყენოთ;

შევიწროვება - შედარებით საშიში ფორმაა, რომლის დროსაც მოძალადე ხანგრძლივი დროით იყენებს შეურაცხმყოფელ და მუქარის შემცველ შეტყობინებებს მსხვერპლის მიმართ; გახსნა/გამოაშვარება - მოიაზრებს სოციალურ ქსელებში სხვისი პირადი ინფორმაციის

ძემცველი მასალების გავრცელებას შეთანხმების გარეშე, ასევე სხვა ადამიანის წერილების წაკითხვას; სხვა პირის ინტერნეტ-ანგარიშის გამოყენება - ეს არის წერილების გაგზავნით და სხვა სახის კომუნიკაციის დამყარება სხვისი სახელით. ამავე კატეგორიას განეკუთვნება სხვისი სახელით ანგარიშის გახსნა (სოციალური ქსელის, ელ-ფოსტის და სხვა);

სხვა შემთხვევებია ბავშვთა ონლაინ პორნოგრაფია და კომპიუტერული სისტემისა და მონაცემის უნებართვოდ გამოყენება.

კიბერბულინგის შედეგები:

მეთოდები, რომელთაც ბავშვები და მოზარდები კიბერ-ბულინგისთვის იყენებენ, ისეთივე განსხვავებული და მრავალფეროვანია, როგორც მათთვის ხელმისაწვდომი ტექნოლოგიები: მუქარის შემცველი, ან შემაშინებელი მესიჯების გაგზავნით დაწყებული, იმელის ანგარიშის გატყუებით და ონლაინიდენტობის მითვისებით დამთავრებული. ზოგიერთი კიბერაგრესორი ვებსაიტს, ან სოციალური მედიის გვერდსაც კი ქმნის მსხვერპლის დასამცირებლად;

ტრადიციული ბულინგის მსგავსად, კიბერბულინგში ბიჭებიც და გოგოებიც თანაბრად მონაწილეობენ, მაგრამ ზოგადად განსხვავებულ ხერხებს იყენებენ. ბიჭები მეტწილად სექსუალური ხასიათის, ან ფიზიკური ზიანის მუქარის მესიჯებს აგზავნიან. გოგოები კი ძირითადად ავრცელებენ ჭორებს და მცდარ ინფორმაციას მსხვერპლის შესახებ, ამუღავნებენ საიდუმლოს, მსხვერპლს რიცხავენ გარკვეული წრიდან, ან ელექტრონული კომუნიკაციის ჯგუფიდან. რადგან კიბერბულინგი ძალიან სწრაფად მოქმედებს, ბავშვი ან მოზარდი იოლად იცვლის როლს, შეიძლება კიბერბულინგის მსხვერპლიდან ერთ წუთში გადაიქცეს აგრესორად და შემდეგ ისევ მსხვერპლად.

ნებისმიერი სახის ბულინგი მსხვერპლს თავს უმწეოდ, იზოლირებულად აგრძნობინებს, უღვიძებს ფიქრებს თვითმკვლელობაზე და იწვევს ისეთ პრობლემებს, როგორცაა დეპრესია, შფოთვა და დაბალი თვითშეფასება. ხშირად კიბერბულინგი შეიძლება უფრო მტკივნეული იყოს, ვიდრე უბრალოდ ბულინგი, რადგან:

- კიბერბულინგი შეიძლება მოხდეს ყველგან, ისეთ ადგილებშიც კი, სადაც მოზარდი ჩვეულებრივ თავს უსაფრთხოდ გრძნობს, მაგალითად სახლში, და ყველაზე მოულოდნელ დროსაც კი, ვთქვათ ოჯახთან ერთად ქალაქგარეთ დასვენებისას. მსხვერპლს ამ დროს ეჩვენება, რომ არ არსებობს რაიმე გზა ამ დამცირებისა და შეურაცხყოფისგან თავდასაღწევად;
- ხშირად კიბერბულინგი ანონიმურად ხდება, ამგვარად მსხვერპლმა არ იცის, ვისი სამიზნეა. ეს მსხვერპლს უფრო აშინებს, აგრესორს კი აძლიერებს, რადგან ონლაინანონიმურობის გამო მისი გამოვლენის ალბათობა მცირეა. რადგან აგრესორი ვერ ხედავს მსხვერპლის რეაქციას, ის ხშირად იმაზე მეტად ამცირებს მსხვერპლს, ვიდრე პირისპირ;

კიბერბულინგს შესაძლოა ათასობით ადამიანი შეესწროს ინტერნეტში. იმეილი შეიძლება დაეგზავნოს ასობით ადამიანს, ხოლო სოციალური მედიის პოსტები და კომენტარები ხშირად ყველასთვის ხელმისაწვდომია. რაც უფრო მეტი მოწმე ჰყავს კიბერბულინგს, მით უფრო მეტ დამცირებას განიცდის მსხვერპლი.

კიბერბულინგის მსხვერპლ ბავშვებსა და მოზარდებს შეიძლება მიეცეს შემდეგი სახის რჩევები:

თუკი თქვენ კიბერბულინგის მსხვერპლი გახდით, მნიშვნელოვანია, არ უპასუხოთ არცერთ მესიჯს ან პოსტს, რომელიც თქვენ შესახებ დაიწერა, რაც არ უნდა მცდარი და მტკივნეული იყო ის. პასუხი მხოლოდ დაამძიმებს მდგომარეობას და იმ რეაქციას გამოიწვევს, რაც აგრესორს ჰქონდა გამიზნული. ამიტომ ნუ მისცემთ მას კმაყოფილების საბაზს; ასევე ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ არ მიმართოთ შურისძიებას, რომ თავად არ გახდეთ აგრესორი. ეს უფრო გააუარესებს პრობლემას და შეიძლება მძიმე სამართლებრივი შედეგები გამოიწვიოს.

სასურველია, მოვიქცეთ შემდეგნაირად:

- შეინახეთ კიბერბულინგის შესახებ ინფორმაცია. შეინახეთ ტექსტური შეტყობინებები ან ვებგვერდის სურათი და უჩვენეთ სანდო ზრდასრულს, მაგალითად, ოჯახის წევრს, მასწავლებელს ან სკოლის ფსიქოლოგს. თუკი ასეთი შემთხვევები სწრაფად არ აღიკვეთება, კიბერაგრესორი ხშირად დამცირების და ძალადობის უფრო მძიმე ფორმებს მიმართავს;
- თუკი ვინმე ფიზიკური დაზიანებით გემუქრებათ ან უხამს სექსუალურ მესიჯებს გიგზავნით, მიმართეთ პოლიციას. ხშირ შემთხვევაში კიბერაგრესორის ქმედებები კანონით ისჯება;
- შეწყვიტეთ კიბერაგრესორთან ყოველგვარი ურთიერთობა. დაბლოკეთ მათი ელექტრონული ფოსტის მისამართი, ტელეფონის ნომერი და წაშალეთ სოციალური ქსელის კონტაქტებიდან. აცნობეთ მათი ქმედებების შესახებ ლოკალურ ინტერნეტპროვაიდერს ან სხვა სოციალურ მედიას ან ვებსაიტს, რომელსაც ისინი იყენებენ თქვენ წინააღმდეგ ბულინგისთვის. კიბერაგრესორის ქმედებები შეიძლება წარმოადგენდეს ვებსაიტის წესების დარღვევას ან, თქვენი ქვეყნის კანონმდებლობის მიხედვით, შეიძლება დასჯადიც იყოს.

თუკი თქვენ ბულინგის მსხვერპლი გახდით, გახსოვდეთ:

- ნუ დაიდანაშაულებთ თავს. ეს არ არის თქვენი ბრალი. არა აქვს მნიშვნელობა, რას ამბობს, ან აკეთებს კიბერაგრესორი, არ უნდა შეგრცხვეთ იმის, რასაც წარმოადგენთ და გრძნობთ. აგრესიის გამოვლინება ნიშნავს, რომ პრობლემები კიბერაგრესორს აქვს და არა თქვენ;
- კიბერბულინგს სხვა კუთხიდან შეხედეთ. კიბერაგრესორი უბედური, იმედგაცრუებული ადამიანია, ვისაც სურს, კონტროლი მოიპოვოს თქვენს გრძნობებზე, რომ თქვენც ცუდად იგრძნოთ თავი. ნუ აპყვებით მის თამაშს და ნუ მიანიჭებთ მას ამ სიამოვნებას;
- ნუ დაიტანჯავთ თავს. ნუ გაამძაფრებთ კიბერბულინგის ინციდენტს მის შესახებ ფიქრით, ან ხშირად გახსენებით. ამის ნაცვლად, წაშალეთ ყველა აგრესიული მესიჯი და კონცენტრირება მოახდინეთ პოზიტიურ გამოცდილებაზე. თქვენს ცხოვრებაში უამრავი რამეა, რის გამოც საკუთარი თავით უნდა იამაყოთ;
- მიმართეთ დახმარებას. დაელაპარაკეთ მშობელს, მასწავლებელს, სკოლის ფსიქოლოგს ან სხვა ზრდასრულს, რომელსაც ენდობით;
- ისწავლეთ სტრესთან გამკლავება. სტრესთან გამკლავების უნარები დაგეხმარებათ, გახდეთ უფრო თავდაჯერებული და კიბერბულინგი ნაკლებად დაგთრგუნავთ. ვარჯიშები, მედიტაცია, პოზიტიური თვითთერაპია, სუნთქვითი ვარჯიშები კარგი ხერხია კიბერბულინგის სტრესის დასაძლევად;
- დაუთმეთ მეტი დრო თქვენთვის საყვარელ საქმიანობას. რაც უფრო მეტად ხართ დაკავებული საყვარელი საქმიანობით – სპორტით, ჰობით, მეგობრებთან ყოფნით – მით უფრო ნაკლები გავლენა ექნება კიბერბულინგს თქვენს ცხოვრებაზე.

კიბერბულინგის შედეგების დამლევის გზებია:

თუკი ირგვლივ გყავთ ადამიანები, რომელთაც შეგიძლიათ მიმართოთ გამხნეებისა და მხარდაჭერისთვის, ეს გააძლიერებს თქვენს თავდაჯერებას და სიმტკიცეს, და უფრო იოლად გადაიტანთ კიბერბულინგს. ამ შემთხვევაში ძალიან დაგეხმარებათ მეტი ურთიერთობა ოჯახის წევრებსა და რეალურ მეგობრებთან ან ახალი მეგობრების შექმნა;

- ცოტა ხნით შეწყვიტეთ ტექნოლოგიების გამოყენება. შეისვენეთ თქვენი კომპიუტერის, ტაბლეტის, აიპოდის, ვიდეოთამაშებისა და მობილური ტელეფონებისგან და გათავისუფლებული დრო ახალი ადამიანების გასაცნობად გამოიყენეთ;
- იპოვეთ ადამიანები, ვინც თქვენს ღირებულებებს და ინტერესებს იზიარებს. ისწავლეთ სპორტის ახალი სახეობა, გახდით რომელიმე კლუბის წევრი ან აარჩიეთ ახალი ჰობი, დაინტერესდით ჭადრაკით, ხელოვნებით ან მუსიკით;

- გაუზიარეთ სხვებს თქვენი გრძნობები ბუღინგთან დაკავშირებით. გაესაუბრეთ მშობელს, სკოლის ფსიქოლოგს, მწვრთნელს ან სანდო მეგობარს. თქვენი განცდების გაზიარებამ შეიძლება არსებული სიტუაცია ვერ შეცვალოს, მაგრამ აუცილებლად შეცვლის თქვენს დამოკიდებულებას კიბერბუღინგის მიმართ;
- გაძლიერდით ფიზიკურად. ვარჯიში არის საუკეთესო გზა სტრესის შემცირების, დეპრესიასთან გამკლავებისა და თავდაჯერების გაძლიერებისთვის. განსაკუთრებით სასარგებლოა აღმოსავლური ორთაბრძოლის შესწავლა იმისთვის, რომ ბრაზთან გამკლავება და მისი სწორად მიმართვა ისწავლოთ.

რჩევები მშობლებს:

რაც არ უნდა ცუდად გრძნობდნენ თავს, ბავშვები ხშირად არ უმხელენ მშობლებს და მასწავლებლებს კიბერბუღინგის შესახებ, რადგან ეშინიათ, რომ ამის გამო შეიძლება კომპიუტერის, ან ტელეფონის გარეშე დარჩნენ. ცხადია, მშობლებმა უნდა გაუწიონ მეთვალყურეობა, როგორ იყენებს ბავშვი ტექნოლოგიურ და საკომუნიკაციო საშუალებებს, მაგრამ მნიშვნელოვანია, რომ არასდროს დაემუქრონ ტელეფონისა და კომპიუტერის წართმევით მოზარდს, რომელიც კიბერბუღინგის მსხვერპლი გახდა.

დააკვირდით კიბერბუღინგის სავარაუდო ნიშნებს:

ბავშვი კიბერბუღინგის მსხვერპლი შეიძლება იყოს, თუკი ის:

- ხდება სევდიანი, გაბრაზებული ან დათრგუნული ინტერნეტის ან მობილური ტელეფონის გამოყენების შემდეგ;
- შფოთავს, როცა იღებს ტექსტურ მესიჯს ან იმეილს;
- ცდილობს თავი აარიდოს იმის განხილვას, თუ როგორ იყენებს კომპიუტერს ან მობილურ ტელეფონს;
- თავს არიდებს ოჯახის წევრებს, მეგობრებს და უარს ამბობს იმ საქმიანობაზე, რომელიც მანამდე მოსწონდა;
- მოულოდნელად და გაუგებარი მიზეზის გარეშე უფუჭდება ნიშნები;
- უარს ამბობს სკოლაში წასვლაზე ან არ ესწრება კონკრეტულ საგნებს ან კლუბებს;
- ეცვლება ხასიათი, ქცევა, ძილი, მადა ან უჩნდება დეპრესიის ან შფოთვის ნიშნები.

აღკვეთეთ კიბერბუღინგი დაწყებამდე და ასწავლეთ შვილებს ტექნოლოგიების უსაფრთხოდ გამოყენება:

- ნუ გაავრცელებენ კიბერბუღინგის შემცველ მესიჯებს;
- შემჩნევის შემთხვევაში პირდაპირ უთხრან საკუთარ მეგობრებს, შეწყვიტონ კიბერბუღინგი;
- შეწყვიტონ კომუნიკაცია კიბერაგრესორთან და წაუკითხავად წაშალონ მათგან მოსული მესიჯები;
- არასდროს გაავრცელონ საკუთარი ან თავისი მეგობრების პერსონალური ინფორმაცია ონლაინ (სრული სახელი, მისამართი, ტელეფონის ნომერი, სკოლის სახელი, მშობლების სახელები, საკრედიტო ბარათის ინფორმაცია ან პირადობა);
- მშობლების გარდა, არავის გაუზიარონ საკუთარი ინტერნეტ-პაროლი;
- გაესაუბრონ, როგორ იყენებენ ინტერნეტს და სოციალურ ქსელებს;
- არაფერი გაავრცელონ ონლაინ, რაც არ სურთ, რომ სხვებმა გაიგონ, მათ შორის ელექტრონული ფოსტითაც;
- არ მისწერონ ვინმეს გაბრაზებული წერილი, სანამ არ დამშვიდდებიან და მდგომარეობას საღად არ შეაფასებენ;

- ისევე ზრდილობიანად მოიქცნენ ონლაინ, როგორც პირისპირ ურთიერთობისას. საინტერესოა სპეცდოკუმენტის ინსტრუქციად და კანონად მიღებული შემდეგი პუნქტები ბულინგისა და კიბერბულინგის შესახებ:
  1. აიკრძალოს მოსწავლეების მიმართ ბულინგი, ან კიბერბულინგი;
  2. აიკრძალოს სამაგიეროს გადახდა/შურისძიება ან დადანაშაულება მსხვერპლის, მოწმის, ან ნებისმიერის, ვინც ბულინგის, ან კიბერბულინგის აქტის შესახებ ინფორმაციას მიაწოდებს სკოლის ადმინისტრაციას, ან სკოლის საბჭოს;
  3. განაცხადის შესვლის შემდეგ, განხორციელდეს შესაბამისი ზომები მოსწავლის დასაცავად;
  4. ყველა მოსწავლე უნდა იყოს დაცული მიუხედავად მისი სტატუსისა;
  5. უნდა ამოქმედდეს დისციპლინური სანქციები იმ მოსწავლის მიმართ, რომელმაც განახორციელა ბულინგი, ან კიბერბულინგი, ან შური იძია იმ პირზე, რომელმაც საჭიროდ ჩათვალა ემხილა მისი ქმედება;
  6. მომზადდეს წერილობით დოკუმენტი, სახელმძღვანელო, კონტრაქტი, ვებგვერდი, ტრენინგი პედაგოგებისთვის, სკოლის ადმინისტრაციისთვის, მოსწავლეებისთვის, მშობლებისთვის საკანონმდებლო ცვლილებების გაცნობის მიზნით;
  7. განისაზღვროს პროცედურები, რომლის მიხედვითაც მოხდეს ბულინგისა და კიბერბულინგის განმახორციელებელ პირთა იდენტიფიცირება;
  8. აუცილებელია ბულინგისა და კიბერბულინგის შესახებ ინფორმაცია სკოლის საბჭოში შევიდეს ინციდენტის ჩადენიდან 48 საათის განმავლობაში;
  9. წერილობითი შეტყობინების შესვლიდან 5 დღის განმავლობაში, სკოლის საბჭომ მისი ხელმძღვანელის (სუპერინტენდენტი) თაოსნობით უნდა დაიწყოს წერილობითი მოკვლევა. მოკვლევისთვის შესაძლებელია 7 დღის დამატება;
  10. სკოლის საბჭოს გადაწყვეტილებით შესაძლებელია: დისციპლინური სანქციის გამოყენება, ფსიქოლოგიური დახმარების შეთავაზება როგორც მსხვერპლის, ასევე მოძალადის ან მათი ოჯახის წევრების მიმართ;
  11. გადაწყვეტილების შესრულება ევალება სკოლის ადმინისტრაციას.

ამასთან, აღსანიშნავია, რომ კიბერდანაშაულს, როგორც დანაშაულის ცალკე სახეს, ფართოდ არ იცნობს საქართველოს კანონმდებლობა, შესაბამისად, საკანონმდებლო ბაზა ამ მიმართულებით არსებულ პრობლემებზე ჯერჯერობით სრულფასოვნად ვერ ახდენს რეაგირებას. ძალიან ხშირია, როდესაც მეგობრები ცვლიან ერთმანეთის სოციალური ქსელების პაროლებს, შედეგად მანიპულირებენ ერთმანეთის პირადი ცხოვრების შემცველი ინფორმაციების გასაჯაროებით. ასევე, სახელდება ისეთი შემთხვევებიც, როდესაც გაყალბებული პირადი მონაცემებით ხსნიან სოციალურ ქსელებს სრულწლოვანი მამაკაცები, რომლებსაც სურთ არასრულწლოვანი გოგონების გაცნობა და მათთან ურთიერთობის დამყარება. როგორც ფსიქოლოგის სამსახურში აცხადებენ, არასრულწლოვანების მშობლებს არ სურთ კიბერბულინგის ფაქტების გასაჯაროება და უარს ამბობენ, მიმართონ პოლიციას. როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, პირველ რიგში, უნდა მოხდეს პრობლემის აღიარება, ხოლო შემდეგ სკოლის დონეზე ბულინგის პრევენციის პროგრამებისა და ინტერვენციის ეფექტური მექანიზმის დანერგვა. გარდა ამისა, თითოეულ სკოლას უნდა ჰყავდეს სპეციალურად შესაბამისი ცოდნით აღჭურვილი პროფესიონალი, რომელიც იმუშავებს ბულინგის პროცესში ჩართულ ბავშვებთან და კომპეტენციის ფარგლებში შესაბამის დახმარებას გასწევს. თუმცა ამ საკითხზე სამუშაოდ მხოლოდ სკოლის ბაზაზე რაიმე მექანიზმისა და თუნდაც რამდენიმე სპეციალისტის ჩართვა არ იქნება საკმარისი. უნდა გაიმართოს სპეციალური რეფერირების მექანიზმი და დაინერგოს სერვისები, სადაც სკოლის პერსონალს ბავშვის გადამისამართება შეეძლება.

ჩემო თანატოლებო, თუ გახდით კიბერბულინგის მსხვერპლი, უპირველესად მოუყევით ამის შესახებ მშობლებს, ასევე პედაგოგებს, ან მანდატურებს, თუ მას ადგილი ექნება სკოლაში. მშობლებს შეგიძლიათ მიმართოთ შინაგან საქმეთა სამინისტროს „კიბერდანაშაულთან ბრძოლის სამმართველოს“ ტელეფონზე 112, ან ეწვიოთ უახლოეს პოლიციის განყოფილებას.

ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
ინჟინერ-გეოლოგი
საქართველოს საინჟინრო აკადემიის
წევრ-კორესპოდენტი

ვაჟა კაკაბაძე

სახალხო დიპლომატიის ადგილი ქართულ და აფხაზურ კოლიტიკაში

ანოტაცია: კავკასიაში, კერძოდ, საქართველოში, რუსეთის ხელისუფლების მხრიდან, განსაკუთრებული სახელმწიფო ინტერესების არსებობის შესახებ, უამრავი პოლიტიკური და სამართლებრივი ხასიათის დოკუმენტი არსებობს. ამ მხრივ, აღსანიშნავია, რუსეთის იმპერატორ, პეტრე პირველის მიერ, 1709 წელს, დატოვებული პოლიტიკური ანდერძი, სადაც ის კავკასიის რუსეთის გავლენაში მოქცევის მეთოდებზე საუბრობს. თითქმის 200 წლის შემდეგ, იგი რუსეთის პრეზიდენტის - დ. მედვედევის „თანამედროვე ანდერძმა“ ჩაანაცვლა. ამდენად, რუსეთის უმთავრესი და მუდმივი ინტერესი კავკასიაში ოდითგანვე იყო და არის გეოპოლიტიკური, გეოეკონომიკური და სამხედრო გავლენის შენარჩუნება-განმტკიცება. ამდენად, მცირე ერების გადარჩენის ერთ-ერთი გამოსავალია ორ დონიანი მოლაპარაკება კომპრომისების საფუძველზე, პირველ დონეზე აქტიური როლის შემსრულებელის სახელმწიფო, რომელმაც ყველა ღონე უნდა იხმაროს, რომ მოლაპარაკებაში ჩართოს რამოდენიმე ისეთი ძლიერი სახელმწიფო, რომლებსაც პრეტენზია აქვს მსოფლიო მართვაზე, ხოლო, მეორე დონეზე უნდა მოქმედებდეს სახალხო დიპლომატია, რომლის პრიორიტეტი უნდა იყოს კონფლიქტის მეორე მხარესთან კონფრომისების გზების დაგეგმვა.

საკვანძო სიტყვები: სახალხო დიპლომატია, კომპრომისი, მოლაპარაკება.

შესავალი. საკითხის განხილვისათვის: აფხაზეთი ყოველთვის საქართველოს განუყოფელი ნაწილი იყო. მეფის რუსეთის მიერ საქართველოს ანექსიის და, შემდგომში, 1921 წელს, საქართველოს ხელმეორე დაპყრობის შემდეგ, რუსეთი მუდამ ერეოდა ქართველთა და აფხაზთა ურთიერთობაში და საქართველოსგან ამ კუთხის მოწყვეტას ცდილობდა. აფხაზეთის ავტონომია, საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობამ, დამოუკიდებლობის გამოცხადების პირველივე დღეებში დაადასტურა. საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის კონსტიტუციის მიღებამდეც, აფხაზეთი საკმაოდ ფართო ავტონომიით სარგებლობდა. 1918 წლის 9 თებერვალს, მაშინ, როცა საქართველო ჯერ კიდევ არ იყო გამოცხადებული დემოკრატიულ რესპუბლიკად, თბილისში აფხაზთა სახალხო საბჭოს და საქართველოს ეროვნული საბჭოს წარმომადგენელთა მოლაპარაკება გაიმართა. მიღწეული იქნა შეთანხმება, რომლის ძალითაც აფხაზეთს საქართველოს შემადგენლობაში ფართო ავტონომია ენიჭებოდა (Из истории взаимоотношений грузинского, абхазского и осетинского народов, 1990:11). მაგრამ, ეს რუსეთის ინტერესებს ეწინააღმდეგებოდა და მან ჯერ საქართველოს წინააღმდეგ შენიღბული მოქმედებები

დაიწყო, რაც გამოიხატებოდა სხვადასხვა დონის ავტონომიური ერთეულების შექმნით და შემდგომში კონფლიქტური ვითარების შექმნის საფუძვლები შექმნა აფხაზეთში, აჭარაში, ცხინვალის ოლქში. დასაწყისში აფხაზურ კონფლიქტს ქართულ-აფხაზური სახელი დაარქვა, მაგრამ, 2008 წელს აშკარად გამოიკვეთა, რომ საქართველოს პირისპირ რუსეთის შეიარაღებული ძალა და ინტერესი იდგა, დაუოკებელი სურვილი - კვლავ დაეჩოქებინა საქართველო და საკუთარი გავლენის სფეროში მოექცია იგი. აღსანიშნავია, რომ ყველა ახალ-ახალი კონფლიქტის ესკალაციას წინ უძღოდა მთელი რიგი მოვლენები. როგორც ომის წინა პერიოდის ქრონოლოგიიდან ჩანს, რუსეთის ხელისუფლება, საქართველოში ყველა ახალი აგრესიისათვის, ზედმიწევნით ემზადებოდა (Svante E. Cornell, Johanna Popjanovski, Niklas Nilsson, 2008:3-9). მაგალითად, ვლადიმერ პუტინის ყოფილი მრჩევლის - ანდრეი ილარიონოვის აზრით, 2008 წლის ომისთვის მზადება, 1999 წელს, ვლადიმერ პუტინის რუსეთის ხელისუფლებაში მოსვლიდან დაიწყო. 1999 წლის სექტემბერში, ვლადიმერ პუტინმა, რომელიც 1999 წლის აგვისტოში, რუსეთის პრემიერ-მინისტრად დაინიშნა, ცალმხრივად მოხსნა, 1996 წლის 19 იანვარს, დსთ-ს ქვეყნების პრეზიდენტების მიერ დაწესებული აკრძალვა, რომელიც ჯარის ასაკის მამაკაცებს არ აძლევდა უფლებას, გადაეკვეთათ რუსეთ-საქართველოს საზღვარი, აფხაზეთის ნაწილში, რითაც რუსეთის ხელისუფლებამ აღნიშნული ხელშეკრულება დაარღვია. 2002 წლის 25 დეკემბერს, რუსეთის მთავრობამ, კიდევ ერთხელ დაარღვია 1996 წლის დსთ-ს ქვეყნების პრეზიდენტთა მიერ ხელმოწერილი ხელშეკრულება და რუსეთსა და აფხაზეთს შორის სარკინიგზო მიმოსვლა გახსნა. 2003 წლის ივლისში, რუსეთმა სოჭიდან სოხუმში გაგზავნა ტურისტული გემი და ამით 1992-1993 წლებიდან, აფხაზეთზე დაწესებული საერთაშორისო ემბარგო დაარღვია. 2000 წლის ნოემბერში, რუსეთის მთავრობამ, საქართველოს ცენტრალურ ხელისუფლებასთან შეუთანხმებლად და მისი ნების საწინააღმდეგოდ, საქართველო-რუსეთის საზღვრის აფხაზეთისა და ე. წ. „სამხრეთ ოსეთის“ მონაკვეთებზე, აფხაზეთსა და ყოფილ „სამხრეთ ოსეთის“ ავტონომიურ ოლქში მცხოვრები საქართველოს მოქალაქეებისთვის ცალმხრივად შემოიღო სავიზო რეჟიმი საქართველოსთან. დაარღვია არსებული ხელშეკრულება და ცალმხრივად გამოვიდა დსთ-ს უვიზო მიმოსვლის ხელშეკრულებიდან. იმავდროულად, გამარტივებული სავიზო რეჟიმი დაუწესა აფხაზეთს, აჭარას და ცხინვალის რეგიონს. შემდგომ წლებში და, ამჟამადაც მიმდინარეობს, რუსეთმა საქართველოს ტერიტორიის მითვისების ახალი ტაქტიკა აირჩია, რომელმაც მცოცავი ანექსიის სახელით გახდა ცნობილი, დაიწყო აფხაზეთში აფხაზი მოსახლეობის სოციალური გენოციდი, რითაც აიძულებდა აფხაზებს აფხაზეთი დაეტოვებინათ. აფხაზმა ხალხმა დაინახა, რომ რუსეთის მზაკრული გეგმა და მიხვდნენ, რომ რუსებს მხოლოდ აფხაზეთის ტერიტორია აინტერესებს და არა აფხაზების კეთილდღეობა და დამოუკიდებლობა; აფხაზებში ეს გამოფხიზლებმა, რუსებმა შეამჩნიეს, ამდენად მათ აფხაზეთში დაიწყეს კრიმინალური ვითარების წახალისება, რომლის სათავეში სომეხი კრიმინალები მოაქციეს. ყოველივე ამის შემდეგ ქართველებისა და აფხაზების დაახლოების და ამით აფხაზების გადარჩენის მხოლოდ ერთი გზა დადგა: აფხაზების ისევ ქართველებთან დაახლოება. და, ამ პროცესში სახალხო დიპლომატიას აქვს დიდი უპირატესობა!

საქართველოს ანექსიის ძირითადი მიზეზი: საქართველო, თავისი გეოსტრატეგიული მდებარეობის გამო, საუკუნეთა მანძილზე, როგორც რუსეთის, ასევე, დასავლეთის წამყვან სახელმწიფოთა ინტერესის ობიექტი იყო, განსაკუთრებით კი აფხაზეთი. აფხაზეთი გეოსტრატეგიული მნიშვნელობა რუსეთისათვის, ძალიან არსებითია და საგრძნობლად აღემატება ამ რეგიონის ძალიან მცირე გეოგრაფიულ მოცულობას, სახელდობრ: აქ გადის საზღვაო გზა დასავლეთისკენ, რკინიგზა, რომელიც შესაძლოა გახდეს ევროპისა და აზიის დამაკავშირებელი, მიწის სიღრმეში მდებარეობს მრავალი კარსტული გამოქვაბულები, რომელიც კოსმოსური სამხედრო ტექნიკის განთავსებისათვის ხელსაყრელია. და: ვინც აკონტროლებს საქართველოს აკონტროლებს კავკასიას, კავკასია კი მსოფლიოს სტრატეგიული ცენტრია. ამიტომ რუსეთის საქართველოს ანექსიის კიდევ ერთი მთავარი მიზეზი ის არის, რომ საქართველო არ დაუახლოვდეს „ნატო“-ს და არ მოხდეს მისი გაწევრიანება ამ ორგანიზაციაში. რამეთუ, ანუ წინააღმდეგ შემთხვევაში ეს გაანულებდა რუსეთის კავკასიური ექსპანსიის შანსებს და სერიოზულ საფრთხეს შეუქმნიდა მის პოზიციებს რეგიონალურ და გლობალურ დონეზე.

ქართულ-აფხაზური სახალხო დიპლომატიის არსი: ადამიანები მეტ-ნაკლებად მუდამ ინტერესდებოდნენ ურთიერთობის სხვადასხვა აქტუალური საკითხით; ურთიერთობები შეიძლება განვითარდეს მიკრო და მაკრო დონეზე. მაკრო დონეზე ძირითადად ასპარეზზე გამოდის სახელმწიფო, საზოგადოება და იშვიათად ინდივიდი, ხოლო, მიკრო დონეზე დასაშვებია სამივე სუბიექტის (სახელმწიფო, საზოგადოება, ინდივიდი) თანაბრი მოქმედება.

საზოგადოების ზღვრული ობიექტი სახელმწიფოების ურთიერთობაა, ხოლო ინდივიდის ან ადამიანთა ჯგუფის ზღვრული ობიექტი საზოგადოებრივი ურთიერთობებია, რომელიც საზოგადოების და სახელმწიფოს ინტერესების კონტექსტში განიხილება.

ურთიერთობები მოიცავს ისეთ მიმართულებებს როგორცაა ისტორია, პოლიტიკა, ეკონომიკა, გეოგრაფია, საერთაშორისო სამართალი, რელიგია. და, ისეთი საკითხების განხილვა როგორცაა: რატომ წარმოიშობა ომი? როგორ შეიძლება სტაბილურობის მიღწევა? რატომ არსებობს უზარმაზარი სოციალურ-ეკონომიკური უთანასწორობა ადამიანებს შორის?

ზემოთ აღწერილი ურთიერთობიდან ყველაზე უფრო გავრცელებულია და რთულია პოლიტიკური ურთიერთობა, რამეთუ პოლიტიკა ავტონომიურია ეკონომიკის, ეთიკისა თუ ადამიანის ცხოვრების სხვა სფეროებისაგან. ამიტომაცაა, რომ პოლიტიკის სფეროში ქმედებების შეფასება არა საყოველთაო ზნეობრივი ნორმებისა და წესების თანახმად ხდება, არამედ პოლიტიკური შედეგიანობის მიხედვით. ეს იმას არ ნიშნავს, რომ პოლიტიკოსი მოქნილი უნდა იყოს, რამეთუ მისთვის უმაღლესი ზნეობა მისი ქვეყნის ინტერესებია. საერთოდ, პოლიტიკა უნდა გამოდინარეობდეს არა იქიდან, თუ რა უნდა იყოს, არამედ რეალური მდგომარეობიდან, იქიდან, რაც არის. ამ რეალურობიდან გამომდინარე პოლიტიკურ ურთიერთობაში მნიშვნელოვან ადგილს იკავებს სახალხო დიპლომატია, რადგანაც ის გარკვეულწილად თავისუფლდება გამომძალველ პოლიტიკისაგან ანუ ცალმხრივი ინტერესების დაკმაყოფილების პოლიტიკისაგან. ამასთან, სახალხო დიპლომატიას არ უნდა დაავიწყდეს, რომ - პოლიტიკური რეალიზმის თვალთ დანახული ურთიერთობა ეს გადარჩენისათვის დაუსრულებელი ბრძოლაა, ამდენად, მშვიდობის ქადაგება ეს მოქმედების ან თუნდაც კონფლიქტის მხოლოდ მოჩვენებითი ფორმაა, რომელიც მიზნის მიღწევის საუკეთესო ფანდია.

სახალხო დიპლომატია თავისი განვითარების დონით შეიძლება იყოს ადგილობრივი, რეგიონული და საერთაშორისო. აფხაზეთის კონფლიქტის შემთხვევა არის როგორც ადგილობრივი (აფხაზეთი საქართველო) ასევე რეგიონული ხასიათის, ვინაიდან თუკი გავითვალისწინებთ იმას, რომ საქართველოს გავლენა კავკასიაში მაღალია ქართულ-აფხაზური კინფლიქტი ხდება რეგიონული მნიშვნელობის და მაშინ აღნიშნული სახალხო დიპლომატია კავკასიური ძმობის იდეას უნდა ემსახურებოდეს, სადაც საქართველო ერთობის შემკვრელი და დამცველი ძალა უნდა იყოს. ამიტომ, შეიძლება ითქვას, რომ აქ კარგად გათვლილ რეგიონულ პოლიტიკასთან უნდა გვქონდეს საქმე, რომელშიც მნიშვნელოვან ადგილს დაიკავებს მოკავშირეობა, როგორც მეზობელი, ასევე სხვა სახელმწიფოების წარმომადგენლებთან ან ორგანიზაციებთან.

მოკავშირეობა ორმხრივ სარგებელს გულისხმობს, რომელშიც განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს ერთსულოვნებასა და აზრთა ერთიანობას, რომელიც მუდამ უნდა არსებობდეს მოკავშირეთა შორის, როგორც ომის, ასევე მშვიდობის დროს. ზოგიერთ შემთხვევაში მოკავშირეობა, შეიძლება განიხილებოდეს როგორც იძულებითი ნაბიჯიც შექმნილი საგარეო-პოლიტიკური ვითარებიდან გამომდინარე და ეს იძულებითი ნაბიჯი საჭიროა კონფლიქტის რეალური სახის წარმოსაჩენად.

როგორც ცნობილია ეთნოსი ოდითგანვე დილემის წინაშე დგას განახორციელონ ინტეგრაცია მის მსგავს ხალხთან თუ დაუპირისპირდნენ, ეს ორივე მდგომარეობა ნებაყოფლობითია, მაგრამ იწვევს კონფლიქტს და, მეორე მხრივ, სურვილს მშვიდობის საჭიროების; ამდენად სახალხო დიპლომატიის ყველაზე უფრო დადებითი მხარეს სწორედ ის წარმოადგენს, რომ განსხვავებულთა თანაარსებობის პირობა შექმნას და ინტერესების შეთანხმება მოახდინოს.

სახალხო დიპლომატიის მოქმედების ოპტიმალური გეგმა:

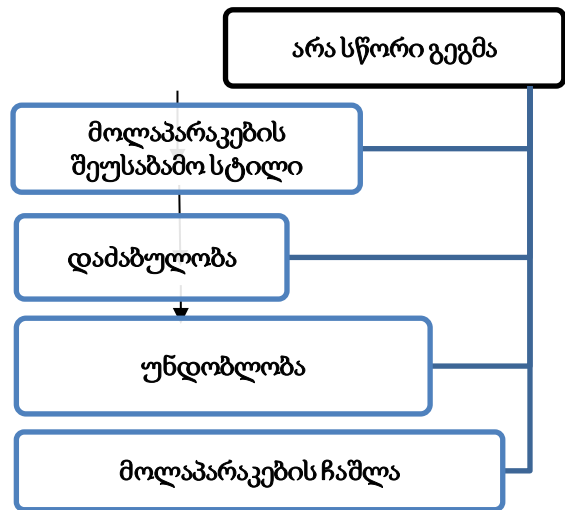
ნებისმიერ სახალხო დიპლომატიის განხორციელებისათვის სავალდებულოა შემდეგი კრიტერიუმების დაცვა:

1. ქმედება არ უნდა გაცდეს ხალხთა ურთიერთობის საერთაშორისო სამართლით აღიარებულ ნორმებს;

2. სახალხო დიპლომატიის მოქმედება უნდა ემსახურებოდეს ორივე მხარის ინტერესებს;
 3. ქმედებით უნდა დადგეს უფრო მეტი პოზიტიური შედეგი, ვიდრე ზიანი, რომელიც არსებობდა.

ამ პირობებიდან გამომდინარე უნდა აიგოს მოქმედების გეგმა, შემდეგი საფეხურებით:

1. პრესით და ტელევიზიით გააცნოს თავისი საქმიანობის გეგმა და მიზნები;
  2. დაამყაროს კავშირი იმ საზოგადოების ნაწილთან ვინც დაინტერესებულია ამ პროცესით;
  3. დააინტერესოს საზოგადოების დანარჩენი ნაწილი და ჩართოს თავის საქმიანობაში;
  4. დაამყაროს კავშირი კონფლიქტის მეორე მხარესთან;
  5. კონფლიქტის მეორე მხარესთან გამონახოს საერთო ინტერესების სფერო;
  6. დასვას პრობლემები და დასახასოს მისი გადაჭრის გზები;
  7. განსაზღვროს ის სფერო ან მდგომარეობა რომლის უგულვებელყოფა შეუძლებელია და მოახდინოს მისი ერთობლივი დაკონსერვება;
  8. ხელი შეუწყოს ერთობლივი ღონისძიებების განხორციელებას - მეცნიერების, კულტურის, განათლების და სპორტის სფეროში;
  9. მიღწეული შედეგებიდან გამომდინარე დასახოს ახალი მოქმედების გეგმა.
- სახალხო დიპლომატიის მოლაპარაკების გეგმა ქმნის გადაწყვეტილების მიღების თანმიმდევრული ციკლს, მაგრამ თუ მოლაპარაკების გეგმა არ შეესაბამება რეალობას და ის ცუდათაა დაგეგმილი მაშინ მოლაპარაკების პროცესს მივეყვართ უარყოფით შედეგებამდე, რომლის ალგორითმი ქვემოთ მოყვანილ ნახაზზე გამოხატული (ნახ. 2. მოლაპარაკების ჩაშლის ალგორითმი).

ნახ. 1. მოლაპარაკების ჩაშლის ალგორითმი

ქართულ-აფხაზური სახალხო დიპლომატიის შეფასება: განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია აფხაზეთის აჭაშინდელი მდგომარეობა, რამეთუ დასავლეთ ქვეყნების დაინტერესება აფხაზეთით შემცირდა ვინაიდან წარმოიქმნა დაინტერესების უფრო მნიშვნელოვანი გარემოება და საფრთხე – უკრაინის კონფლიქტი. ამ გარემოებამ გარკვეულწილად იმოქმედა საქართველოს ხელისუფლებაზე და მთავრობაზე, და აფხაზური კონფლიქტის მოგვარების უიმედობა გაჩნდა „სულერთია მაინც არაფერი არ გამოგვივა“ რამაც ჩამოაყალიბა უკან გადადგმული ნაბიჯის დაბალანსების სტრატეგია. პირველი, როგორც უკვე აღვნიშნეთ დასავლური ქვეყნების მიერ აფხაზეთის კონფლიქტის დაინტერესებით არის გამოწვეული და, ასევე გამოწვეულია აშშ-ს მხრიდან დახმარების შემცირებით და რუსეთის კატეგორიული განცხადებებით, რომ: „მზად არიან საქართველოსთან აღადგინონ დიპლომატიური კავშირი, მაგრამ აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის საკითხების განხილვის გარეშე“, ხოლო მეორეს წარმოშობის მიზეზია ქვეყნის შიგნით არსებული პოლიტიკური ვითარების შენარჩუნების აუცილებლობით, რომ არ წარმოიშვას ახალი პოლიტიკური კრიზისი, რომლის ლეიტმოტივია

გეოგრაფიულად ახლოს მდებარე და აგრესიული სახელმწიფოს დაბალანსება, გეოგრაფიულად შორს მყოფი სახელმწიფოს მეშვეობით.

სახალხო დიპლომატიაში მოლაპარაკება ითვალისწინებს ერთობლივი ძალისხმევით ურთიერთმისაღები გადაწყვეტილების ძიებას. ისინი ცვლიან ინფორმაციას საკუთარი ინტერესებისა და პრიორიტეტების შესახებ, ერთობლივად მუშაობენ იმ პრობლემების იდენტიფიცირებისთვის, რომლებიც მათ აშორებთ, გონებრივი შტურმით არჩევენ საპირისპირო ინტერესების დაახლოების ალტერნატივებს და ერთობლივად აფასებენ მათ საერთო კეთილდღეობის პოზიციიდან. მაგრამ ქართველებსა და აფხაზებს შორის გახსნილი დისკუსია ყოველთვის არ არის მიზანშეწონილი. აფხაზეთის მხარეს შესაძლოა შეეშინდეს, რომ პოზიციის გამოაშკარავების შემთხვევაში რუსეთი მათ მიმართ განახორციელებს დამსჯელ ღონისძიებას. ასეთ შემთხვევაში უმჯობესია ფარული ურთიერთობაზე გადასვლა ან მხოლოდ პრობლემის არსებობის მიზეზების დაფიქსირება, რამეთუ ეს სტრატეგია ამცირებს ხელმეორე ესკალაციის წარმოშობის საშიშროებას. საკითხის ასე დასმა არ უქმნის საფრთხეს დაპირისპირებულ მხარეებს ვინაიდან ასეთი მიდგომა ხელს შეუწყობს ისეთი კომპრომისების და ისეთი ინტეგრალური შესაძლებლობების აღმოჩენას, რომელიც ორივე მხარის ინტერესებს დააკმაყოფილებს და, ამასთან, არ გააღიზიანებს რუსეთს.

დღევანდელ ვითარებაში აქტიურ ურთიერთობაზე გადასვლა დაკავშირებულია რისკთან, ვინაიდან აქტიურ მხარედ საქართველო გამოვა და ამან შეიძლება გადაწყვეტილების ცალმხრივ პოზიციამდე მიგვიყვანოს. გადაწყვეტილების ცალმხრივად ძიებამ კი შეიძლება შეასუსტოს აფხაზეთის აქტიურობა და მათში ეჭვი წარმოქმნას. როგორც წესი გარკვეული დროის გასვლის შემდეგ იწყება კონფლიქტის მოგვარების დაწყება, მაგრამ მესამე ძალის არა სასურველი ჩარევა, მოლაპარაკება, მკვდარ წერტილამდე დაყავს და ისევ საჭიროა დრო, რომ ხელმეორედ დაიწყოს მოლაპარაკება. ამ დროს დრო რუსეთის სასარგებლოდ მოქმედებს და ის უკვე შესაძლოა როგორც მოლაპარაკების მესამე მხარე კი არა, არამედ უშუალოდ მოლაპარაკების მეორე მხარედ მოგვევლინოს.

როგორც ცნობილია პრობლემის წარმატებულ გადაჭრას მივყავართ იმ შედეგებამდე, რომლებიც შეიძლება განვიხილოთ როგორც კომპრომისები, შეთანხმებები გამარჯვებულის გამოვლენის პროცედურებზე და ინტეგრალური გადაწყვეტილებები.

I. მოლაპარაკებაში კომპრომისის წარმოადგენს იმ შეთანხმებას, როდესაც ორივე მხარის თანხვედრა ხდება ყველასთვის გასაგები განზომილების შუა წერტილში, მაგალითად:

ა). მხარეები შეიძლება შეთანხმდნენ დათმობის ისეთ სიდიდეებზე, რომელიც მათ საწყის პოზიციების შუალედი იქნება ანუ შექმნან თავისუფალი ეკონომიკური ზონა;

ბ). მოლაპარაკების მხარეებმა მოლაპარაკება დაიწყონ ახალი ათვლის წერტილიდან, მაგალითად კონფედერაციის შექმნით ერთიანი კონსტიტუციით;

კომპრომისი ორივე მხარისთვის ან ძალიან კარგია, ან ძალიან ცუდი. მაგრამ უფრო ხშირად კომპრომისი ორივე მხარისთვის საშუალო შედეგს იძლევა, სამაგიერო დამაბულობის ხარისხი იკლებს და შესაძლოა კონფლიქტი სრულად აღმოიფხვრას. საერთოდ უნდა აღინიშნოს, რომ უამრავი კონფლიქტი სწორედ კომპრომისით მთავრდება.

II. შეთანხმებები გამარჯვებულის გამოვლენის შემთხვევაში ხდება გამარჯვებულის გამოვლენა, ანუ წესი, რომლის მიხედვითაც ერთი მხარე მიიღებს ყველაფერს, ხოლო მეორე - არაფერს, ან ძალიან ცოტას. ჩვეულებრივ იყენებენ რამდენიმე ასეთ პროცედურას:

ა). ძალათა უპირატესობის გამოვლენის საფუძველზე ხდება გამარჯვებულის დასადგენად;

ბ). შეადარებენ მოთხოვნილებებს და გამარჯვებას მიანიჭებენ იმას, ვინც უფრო მეტადაა შეწუხებული არსებული ვითარებით;

გ). საკითხის გადასაწყვეტად მიმართავენ მესამე მხარეს და გამარჯვება ერგება იმას, ვისი პოზიციაც ყველაზე ახლოსაა მომრიგებლის პოზიციასთან.

(III) მოლაპარაკების პროცესში ინტეგრალური გადაწყვეტილებათა მიღება ანუ შედეგიანობა ისაა (ვლინდება), რაც ერთმანეთს მთავრებს კონფლიქტის მხარეების ინტერესებს და ეფუძნება ალტერნატივების სისტემას, რაც წარმოშობს ახალი გადაწყვეტილებების წარმოქმნის შესაძლებლობას, ამიტომ უფრო სწორი იქნება, თუ ვიტყვით, რომ ჩვეულებრივ, ინტეგრალური გადაწყვეტილებები შემოქმედებითი აზროვნების შედეგია და ისინი შეიძლება მოიფიქროს კონფლიქტის თითოეულმა მხარემ ცალ-ცალკე, ან ორივემ ერთობლივი მუშაობით, ან მესამე მხარემ, როგორც მედიატორმა, რამაც შესაძლოა მოლაპარაკება უსასრულოდ ხანგრძლივი გახადოს.

III. მოლაპარაკების ინტეგრალური შედეგი მოიცავს შემდეგ აზრობრივ სისტემას უარყოფითს (ა) და დადებითს (ბ):

ა). უარყოფითი: თუ ასპირაციები მაღალია და მხარეები დათმობის წინააღმდეგნი არიან, კონფლიქტის გადაჭრა შეუძლებელი ხდება, მანამ სანამ მხარეთა ინტერესების გაერთიანების გზა არ მოიძებნება მესამე მხარის დახმარებით და მესამე მხარის ინტერესების გათვალისწინებით;

ბ). დადებითი: გადაწყვეტილებები, რომლებიც გულისხმობს მაღალ ერთობლივ მოგებას, ეკონომიკური მოგებიანობით, ურთიერთობები ხდება ღირებულო და, თავის მხრივ, მომდევნო პროცესს უწყობს ხელს. ამ შემთხვევაში ჩვეულებრივ, ინტეგრალური გადაწყვეტილებები კეთილდღეობას მატებს იმ უფრო ფართო საზოგადოებას, რომლის წევრებიც არიან უშუალოდ კონფლიქტის მხარეები. მაგრამ, მესამე მხარე რჩება თამაშგარე მდგომარეობაში, რაც ჩვენს რეალობაში ძნელად წარმოსადგენია, რამეთუ რუსეთი ისეთი მხარეა, რომელიც კონფლიქტში მთავარი მოთამაშეა.

თითქოს—და მოლაპარაკებაში ყველაზე სასურველია ინტეგრალური გადაწყვეტილებები და ამ მიდგომას შეაქვს უფრო დიდი წვლილი მხარეთა ურთიერთობასა და საზოგადოების საერთო კეთილდღეობაში, ვიდრე ამას აკეთებს კომპრომისი და შეთანხმებები გამარჯვებულის გამოსავლენად. მაგრამ, არსებული რეალობიდან გამომდინარე აფხაზეთისათვის და ქართველებისათვის უფრო ხელსაყრელია კომპრომისების მოლაპარაკების ფორმა, რადგანაც უფრო მეტი ალბათობაა, რომ მოლაპარაკება მიგვიყვანს სასურველ შედეგებამდე მოლაპარაკებაში ჩართული ყველა მხარისათვის. გარდა ამისა, მათ აქვთ ტენდენცია, შეასუსტონ კონფლიქტური ვითარების განცდა. ხოლო, ინტეგრალური გადაწყვეტილებების მიღება ყოველთვის არ არის შესაძლებელი, რამეთუ გარემოებათა უმეტესობაში ინტეგრალური პოტენციალი შეიძლება უფრო მაღალი იყოს, ვიდრე ამას მხარეები აცნობიერებენ. ვინაიდან ასპირაციები შესაძლოა ძალიან მაღალი იყოს გამოხატული სხვადასხვა ფაქტორებში, კერძო: დროის ზეწოლა - მაღალი, კონფლიქტის გაღრმავების და გაფართოების შიში - მაღალი.

სახალხო დიპლომატია უნდა ემყარებოდეს შემდეგ კონცეფციებს:

ა. დროითი ღირებულების კონცეფცია, რომელიც იმაში გამოიხატება, რომ დროს კონფლიქტის დარეგულირებაში აქვს დიდი მნიშვნელობა და აქცენტი გაკეთებულია დროის რაციონალურ გამოყენებაზე. ამ კონცეფციის გამომწვევი მიზეზებია: აგრესიის ზრდა; რისკი - კონფლიქტი მომავალში შეიძლება არ დარეგულირდეს; კონფლიქტის დაკონსერვება;

ბ. კომპრომისის აუცილებლობის კონცეფცია. სახალხო დიპლომატიის კონცეფციის ეს თეორია გულისხმობს, რომ მოლაპარაკების მხარეებს შორის შეიძლება წარმოიშვას ინტერესთა კონფლიქტი. და, ამ მოლაპარაკებას მაშინ ექნება შედეგი თუკი მხარეები გამოიხატავენ კომპრომისს.

გ. კომპრომისებისა და რისკის კონცეფცია, რომელიც მდგომარეობს იმაში, რომ მოლაპარაკებაში რაიმე დათმობა დაკავშირებულია სხვა ახალ დათმობასთან. ამასთან მათ შორის პირდაპირი კავშირი არსებობს: რაც უფრო დიდია დათმობა, მით უფრო მაღალია რისკის ხარისხი;

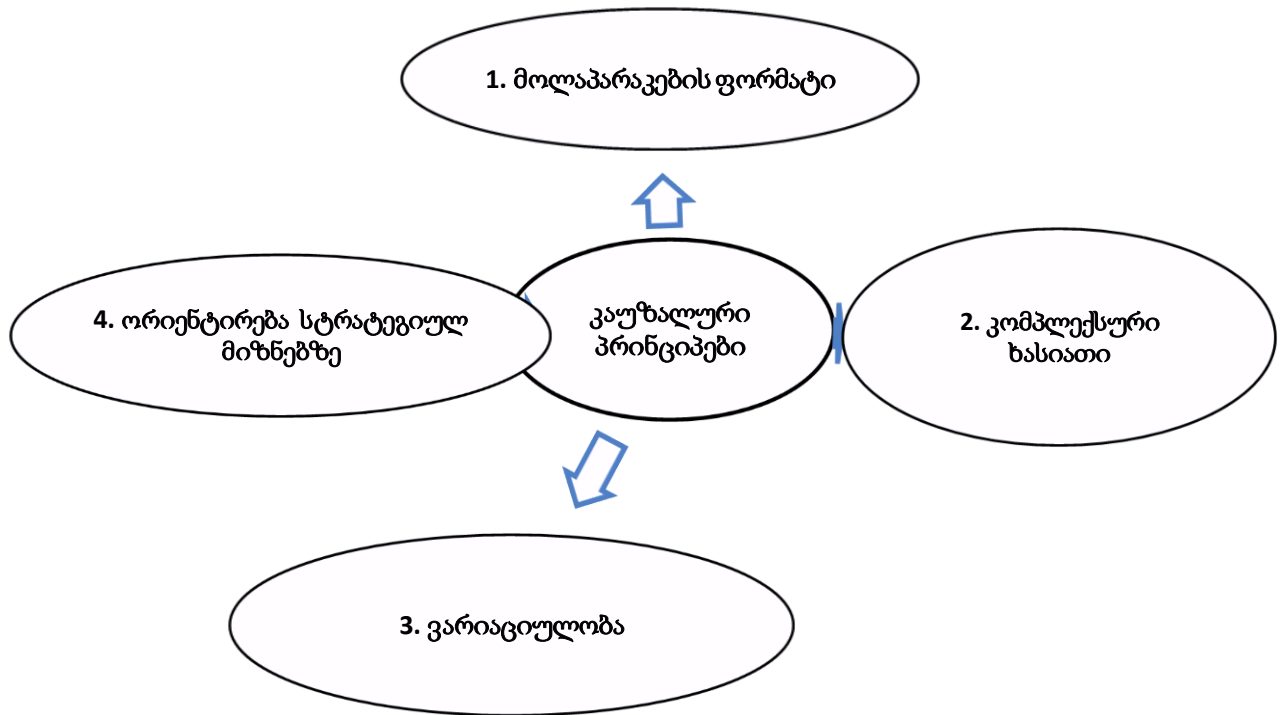
დ. მოლაპარაკების ღირებულების კონცეფცია. ამ კონცეფციის არსი იმაში მდგომარეობს, რომ ნებისმიერ მოლაპარაკებას სჭირდება ინფორმაცია, და ამ ინფორმაციას გააჩნია არამატერიალური (დრო, ემოცია, მორალი) და მატერიალური (ფული) ღირებულება;

ე. ასიმეტრიული ინფორმაციის კონცეფცია, რომელიც მჭიდროთაა დაკავშირებული მოლაპარაკების ღირებულების კონცეფციასთან. ამ კონცეფციის არსი მდგომარეობს იმაში, რომ მოლაპარაკების მხარეები განაგებენ მოლაპარაკების შესახებ შედარებით მცირე ინფორმაციას, ვიდრე მოლაპარაკების მესამე მხარე. ასიმეტრიული ინფორმაციის შედეგად კონფლიქტის მონაწილე მხარეები განიცდიან გარკვეულ მოლაპარაკების შედეგობრივ დანაკარგს;

გამოკვლევამ დაადასტურა, რომ მწვავე დაპირისპირების პირობებში სტრატეგიული სისტემური ანალიზის გარეშე შეუძლებელია სახალხო დიპლომატიის მიერ დასახული ამოცანების წარმატებით შესრულება, ამისათვის ანუ დადებითი შედეგის მისაღწევად აუცილებელია: ა) შეფასებულ იქნეს მოლაპარაკების განვითარების შესაძლო დინამიკა; ბ) დროულად და სწორად შეიმუშავონ ოპტიმალური გადაწყვეტილებები მოლაპარაკების პროცესის ნორმალური მსვლელობისათვის.

სახალხო დიპლომატიის ზემოთ განხილული კონცეფციები კაუზალური (მიზეზით შეპირობებული) ხასიათისაა, რომელიც მნიშვნელოვანი სახალხო დიპლომატიის ორგანიზაციულ მართვაში. მაშასადამე, სახალხო დიპლომატიის საქმიანობის ეფექტიანი მართვა მიიღწევა კაუზალური პრინციპების რეალიზაციით (იხ. ნახ. 1).

ნახ. 2. სახალხო დიპლომატიის კაუზალური მართვის პრინციპები

განვიხილოთ თითოეული მათგანი:

- 1) მოლაპარაკების ფორმატი პირდაპირ ან ირიბად გავლენას ახდენს შემდეგი მოლაპარაკების ფორმირებაზე, რამეთუ ის უშუალოდაა დაკავშირებული მოლაპარაკების მხარეების სურვილთან;
- 2) გადაწყვეტილებების ფორმირების კომპლექსური ხასიათი - ყველა გადაწყვეტილება ერთმანეთთან მჭიდროდაა დაკავშირებული და გავლენას ახდენს მოლაპარაკების შედეგზე;
- 4) მოლაპარაკების ყოველი გადაწყვეტილების მომზადება უნდა ითვალისწინებდეს ქმედებების ალტერნატიულ ვარიაციებს;
- 5) თუ მოლაპარაკების დროს მიღებული გადაწყვეტილებები ეწინააღმდეგება მოლაპარაკების ძირითად მისიას საჭიროა მისი გადახედვა ან უნდა გადაიდოს სამომავლო განხილვისთვის.

დასკვნა: „აფხაზეთის კრიზისი“ ვითარდებოდა XX საუკუნის მთელ მანძილზე „დივერსიფიცირებული ევოლუციის“ გზით: რუსეთისაგან მართული აფხაზური ეთნოკრატიული „სეპარატიზმის“ აღმავლობა-შეკავების ფაზების პერიოდული მონაცვლეობით. რუსეთისაგან მართული ე.წ. სეპარატიზმისა და რუსული იმპერიალიზმის „ალიანსს გამოკვეთილი ანტიქართული ხასიათი ჰქონდა („სიგინის გეგმა- 1992წ., სოჭის ოლქისა და აფხაზეთის გაერთიანებით ე.წ. „საკურორტო რესპუბლიკის“ შექმნის გეგმა-1945-47 წ.წ., „სუსლოვის დოქტრინა“ -1961 წ., XX საუკუნის 50-80-იან წლებში აფხაზეთში სამოქალაქო-პოლიტიკური პუტჩების სერია და სხვა.).

საქართველოში არის ერთი კონფლიქტი - ესაა კონფლიქტი რუსეთის ფედერაციასთან და ამ კონფლიქტში ეთნიკური აფხაზი და ოსი საქართველოს მოქალაქეები, რუსეთის ხელისუფლების მიერ გამოყენებულია საშუალებად, რასაც რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობის ხანგრძლივი ისტორიის მანძილზე არაერთხელ ჰქონდა ადგილი;

საქართველოს მომავალი ბევრად იქნება დამოკიდებული იმაზე, თუ რაოდენ პრინციპულად წარმართავენ აშშ, „ნატო“ და ევროკავშირი რუსეთთან ურთიერთობას და რამდენად მტკიცედ და უკომპრომისოდ დაიცავენ ისინი საქართველოს სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობის პრინციპებს;

საქართველოში არსებული კონფლიქტების დარეგულირების ერთ-ერთ მნიშვნელოვან გზად რჩება მისი მშვიდობიანი გზებით გადაჭრა. ამ თვალსაზრისით, დიდი მნიშვნელობა ენიჭება საერთაშორისო ორგანიზაციების ძალისხმევით მიღებულ რეზოლუციებს და დადგენილებებს, რომლებიც რუსეთის ხელისუფლების მიერ, უკანონოდ აღიარებულ კონფლიქტურ რეგიონებს საქართველოს ნაწილად მიიჩნევენ და მხარს უჭერენ საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობას;

დასავლეთის სახელმწიფოები უძღუნენი აღმოჩნდნენ, როგორც 2008 წლის ომის თავიდან აცილების, ისე, მისი მძიმე შედეგების ლიკვიდაციის საქმეში. საქართველო მათთვის მხოლოდ ნავთობსადენისა და გამსადენის სარტანზიგო დერეფნად მოიაზრება;

შესამუშავებელია შიდა და საგარეო-პოლიტიკური პრიორიტეტების ის სისტემა, რომელიც ქვეყანას ახალი მოსალოდნელი საფრთხეებისგან დაიხსნის და შესაძლებლობას მისცემს მომავალში, ტერიტორიული საზღვრების ერთიანობისა და მთლიანობის აღსადგენად;

რუსეთ - საქართველოს ომი, ეს არ იყო საქართველო-ოსეთის ან საქართველო - აფხაზეთის ომი. ეს იყო აშშ-სა და რუსეთის კონფრონტაცია საქართველოს ტერიტორიაზე, რომელიც რაღაც პერიოდით, მათ შორის განხეთქილების ვაშლად იქცა. საჭიროაა, რომ საქართველომ გამოიმუშაოს გონივრული და რეალისტური საგარეო პრინციპები და პრიორიტეტები, რომელიც უზრუნველყოფს გრძელვადიან მშვიდობას და სამშვიდობო-სამეზობლო პოლიტიკის განხორციელებას;

სამხრეთ კავკასია ერთ-ერთი ყველაზე საინტერესო და ამავდროულად, რთული რეგიონია და საქართველოც მუდმივად გეოპოლიტიკური ძვრების პროცესში იქნება;

საქართველოსთვის დადებით გარემოებად შეიძლება ჩაითვალოს, კონფლიქტის მოგვარების საქმეში სახალხო დიპლომატიის ჩართვა;

მოსაზრება: 2008 წლის 7-12 აგვისტოს რუსეთ-საქართველოს ომი არა მხოლოდ ჩვენი რეგიონისათვის, შესაძლებელია საერთოდ ახალი გეოსტრატეგიული „წელთაღრიცხვის“ დასაწყისი გახდეს, ვინაიდან ეს მოვლენა შეიცავს ახალი გეოპოლიტიკური პროცესის ინიცირებას-მსოფლიო წესრიგის არსებული მოდელის შეცვლის პერსპექტივას;

საქართველოში რუსეთის სამხედრო ინტერვენციამ და საქართველოს ტერიტორიის ოკუპაციამ ნათლად გამოკვეთა ახალი გლობალური გეოპოლიტიკური კონტურები:
- რუსეთის ევროაზიური იმპერიის აღდგენისა და მის ირგვლივ ახალი გლობალური პოლუსის ჩამოყალიბების მცდელობა.

წინადადება: საქართველოსთვის სტრატეგიული დახმარების გაწევა, უნდა განიხილებოდეს, როგორც გლობალური გეოპოლიტიკური რეველუციის პრევენცია. თუ საქართველოს სერიოზულად არ დაეხმარებიან, თუ მხარდაჭერის დინამიკა არ გადავა მუდმივი სტრატეგიული პროტექციის (განსაკუთრებით სამხედრო გარანტიების) რეჟიმში, კრემლის იმპერიული პროექტი შეუქცევადი გახდება; შედეგად: დასავლური ცივილიზაცია იძულებით მიიღებს საერთაშორისო ურთიერთობათა რუსულ-ევროაზიულ მოდელს; ტრანსატლანტიკური სისტემა-დეზინტეგრაციის მძლავრ იმპულსებს; ევროკავშირი - „საფრთხეების სტრატეგიის“ ახალ ტალღას; პროცესი დიდად დააზარალებს, შეზღუდავს აშშ-ს გეოსტრატეგიულ ინტერესებს.

საქართველოს საგარეო პოლიტიკის ძირითად პრიორიტეტად „ნატო“-ში და დასავლურ სტრუქტურებში გაწევრიანება რჩება, მაგრამ საქართველოს გეოსტრატეგიული მდებარეობიდან და ურთულესი გეოპოლიტიკური მდგომარეობიდან გამომდინარე, ამ თემით მუდმივად აპელირება დაუშვებელია. საჭიროა გაწონასწორებული, დაბალანსებული საგარეო პოლიტიკური კურსი.

მიმართვა საქართველოს მოსახლეობას და საქართველოს ჰელსინკის კავშირს

როგორც დღეს ისე არასდროს საქართველო ასეთ ცუდ ვითარებაში არ ყოფილა, თავი იჩინა ისტორიულმა უსამართლობამ და აშკარა გახდა ქართველი ერის მიმართ მეზობელი სახელმწიფოების მტრული დამოკიდებულება, რომელიც ვლინდება ტერიტორიების, კულტურის, ისტორიის მითვისებაში და ქართველი ერის გენოციდში.

როგორც დღეს ისე არასდროს საქართველოს მოსახლეობამ ხმა უნდა აიმაღლოს და მსოფლიოს აცნობოს ქართველი ერის მიზანმიმართული განადგურების შესახებ; ამისათვის, როგორც კანონიერი ხელისუფლების სამართალმემკვიდრემ ჰელსინკის კავშირმა უნდა შეაგროვოს საქართველოს მოსახლეობის ხელმოწერები აფხაზეთსა და სამაჩაბლოში (ცხინვალის რეგიონი) რუსეთის და სომეხი შეიარაღებული ბანდების მიერ ქართველების გენოციდის საერთაშორისო აღიარების თაობაზე.

საქართველოს მოქალაქე: ვაჟა კაკაბაძე

ზაზა კორტანელი

„საქართველოს ჰელსინკის კავშირი -

- ეროვნული ადოქინების“

ადამიანის უფლებათა დაცვის კომისიების წევრი,
 უშრნალ „მატიანეს“ რედკოლეგიის წევრი
 საზღვარგარეთ

ნ ო ვ ე ლ ე ბ ი

მინა

ტიროდა ვაზი.ღვარად ჩამოსდიოდა ცრემლები... მისი ცრემლი ალბობდა და ათბობდა მინას.ვაზის მახლობლად ჩიტი-ჩიორა შემომჭდარიყო ღობებზე.

რატომ ტირი? - დაინტერესდა ჩიტუნა.

დუმდა ვაზი.

ჩიორამ გლესს ამცნო,ვაზი ტირისო.

გლესმა მიუაღერსა,მოეფერა ვაზს,ტირილის მიზეზი ჰკითხა.

არც მას გაანდო გულისდარდი ვაზმა.მხოლოდ მინამ იცოდა ვაზის გასაჭირი,მხოლოდ მინა იყო ვაზის მესაიდუმლე!

მზე

მზე თუ გიყვარს? - ჰკითხა ბიჭუნამ დედას.

მიყვარს,შვილო - მიუგო დედამ.

მართლა? - გაუკვირდა ბიჭს.

რატომ გაგიკვირდა? - გაეღიმა დედას.

გუშინ ერთი კაცი ეუბნებოდა მამას,მზე არ მიყვარს,სული მეხუთება,სუნთქვა მიჭირს მისი მცხუნვარე სხივების ქვეშო - თქვა ბიჭმა.

უმზეოდ სულ ღამე იქნებოდა ქვეყნად, მზე სიცოცხლეს ანიჭებს სამყაროს - მოეფერა დედა ბიჭს.

ბიჭუნამ ცას ახედა, მზე უცინოდა ციდან. ბიჭუნას გაეცინა,მერე ყველა ის ადამიანი შეებრალა,რომელთაც მზე არ უყვარდათ.

წყალობა

ადამიანები წყალობას ელოდნენ ღმერთისგან, ღმერთი კი ადამიანობას ელოდა მათგან. წუწუნებდნენ ადამიანები, რატომ არ გვწყალობსო უფალი, ხოლო ღმერთი კვლავ მოთმინებით ელოდა მათ ადამიანობას, რამეთუ ადამიანთა ადამიანობა იყო სანყისი უფალთან მსგავსებისა და მათი სულის ცხონებისა, რომ ადამიანად მოვლინება იყო ამ ქვეყნად უფლის უდიდესი წყალობა.

ზარები

რეკდნენ ზარები...

ადამიანები ტაძრის წინ ჩერდებოდნენ და პირჭვარს იწერდნენ.

რეკდნენ ზარები...

ტაძარში მყოფნი შენდობას თხოვდნენ უფალს.

რეკდნენ ზარები...

კვლავ იმავეს აკეთებდნენ მიწიშვილები, მაგრამ მათ გულამდე ვერ აღწევდა ზართა გუგუნი.

ი ბ ა ვ ე ბ ი

მფრინავი მელია

ერთმა მელამ ფრენა მოინდომა, ცაში ჩიტებს დავიჭერ აღვილად და მიწაზე ქათმებსო, ფრთების გამოსხმას ნატრობდა დღემუდამ, ერთ დღესაც აუსრულდა ნატვრა, ფრთები გამოესხა, მანაც უმაღლ ზეცაში დაიწყო ნავარდი, მაღლა ჩიტებით იტკბარუნებდა პირს, დაბლა მსუქანი დედლეებით.

ერთხელაც არწივმა დაინახა მფრინავი მელია, გამოუდგა, კლანჭები ჩაასო, ბუდეში წაიღო და მაღიანად შეეცა.

ღმერთი და მდიდარი

სოფელსა ერთსა ცხოვრობდა კაცი ვინმე, ძალზედ მდიდარი და ყოველგვარ სიამეთა არ მომკლები, გარნა ტუნნი, ლატაკთა მჩაგვრელი. ზოგჯერ შეაწუხებდა სინდისი, ვითომ თავს არიდებდა, ცარიელს ქვევრში იმაღვიდა ხოლმე. დღესა ერთსა გამოეცხადა კაცს ღმერთი და ჰრქუა მას: საკუთარ სინდისს რომ ემაღვი, მე სადღა დამემალვი, უამსა ბოლოსა შენის სიცოცხლისა ჩემს წინაშე მოგიწევს ცოდვებით დამძიმებულს წარდგომაო.

ყვავი

ერთხელ ფრინველებმა ყვავს თხოვეს, ბუღბუღი შეუძლოდ გახდა და არწივის იუბილეზე მისი მაგივრობა შენ გასწიეო, ცხოვრებაში ერთხელ მაინც იქნები ბუღბუღის ადგილას და პატივი დაგედებაო. სინამდვილეში ფრინველთ ყვანჩალას გამასხარავება ეწადათ. ყვავი ჯერ ჩაფიქრდა, მერე კი თქვა: ბუღბუღობა რომ მოვინდომო, მთელი საფრინველეთი მასხარად ამიგდებს და ისევ ყვავად დარჩენა მირჩენიაო.

არწივი, ლომი და მელა

არწივი და ლომი ერთურთს ეტრახებოდნენ: მე ცისა და მიწის მბრძანებელი ვარ, ცაშიაც ვშოულობ ნადავლს და მიწაზეც, ხოლო შენ მარტოოდენ დედამიწაზე ნადირობო - ბაქიობდა არწივი.

შენ მიწაზე მხოლოდ სუსტებს ერევი, მე კი ძლიერებთანაც შემიძლია შეჭიდებაო - გაიძახოდა ლომი.

ტრახახი კამათში გადაიზარდა, რომ ვერ შეთანხმდნენ, ვინ უფრო ძლიერი იყო მათ შორის, იქვე მოცუნცულე მელაკუდას უხმეს და ჰკითხეს, რომელი იყო მათგან ყველაზე ძლიერი. მელამ ულვაშებში ეშმაკურად ჩაიციხა და მიუგო: უდავოა, თქვენ ორივენი ძლიერები ხართ, მეფეებად დაბადებულნი, მაგრამ ზოგჯერ მეფეებს ქვეშევრდომნი შეთქმულებას უწყობენ, ტახტიდან აგდებენ, ხოლო, თუ მეფე გონით მართავს სამეფოს, თუნდაც ფიზიკურად სუსტი იყოს, ასჯერ მასზე ღონიერს ჯობია და ქვეშემრდომნიც პატივს მიაგებენ, თუ გონიერი არა ხარ, მარტო სიღონიერე ვერაფერი ბედენააო.

მ ო თ ზ რ ო ბ ე ბ ი

მოცარტი

გენიოსები აღსასრულის ჟამს სიკვდილს ეპაექრებიან და მარტოობაში კვდებიან

თოვს ...

თოვლის ფანტელები ფართავით ეშვებიან ციდან და ძირს დაშვებულნი მიწას ეალერსებიან. თოვლით იფარება ვენის ქუჩები. ფოთლებისაგან გაძარცული ხეები თეთრ ნაბღებში ეხვევიან. ძე-ხორციელის ჭაჭანება არ არის გარეთ, თითქოს ცივ ზამთარს ემალებიანო, ადამიანები სახლებში შეყუყულან. სამარისებური სიჩუმე გამეფებულა ირგვლივ, რაღაც ავის მოლოდინში გაყურსულა ქალაქი.

ახალგაზრდა მამაკაცი ნელი ნაბიჯებით მიუყვება ვიწრო ქუჩას. ისე ფრთხილად ადგამს თოვლიან მიწაზე ფეხს, ადამიანს ეგონება, რომ არ უნდა, ჯერ კიდევ მიწიშვილის ფეხისაგან შეურყვნელ თოვლზე მისი ნაკვალევი დარჩეს. ოფლმა დაუცვარა შუბლი, სხეულში საშინელი სიმხურვალე შეიგრძნო, ასე ეგონა: შიგნეულობა ეწვოდა.

სახლთან მივიდა, კედელს მიეყრდნო ზურგით, ხარბად ჩაისუნთქა ცივი ჰაერი, სასიამოვნო სიგრილემ მიუალერსა მის სხეულს.

სახლის კიბეები აიარა, კარი შეაღო, საძინებელში შევიდა, ტანისამოსის გაუხდელად მიესვენა საწოლზე.

ძლიერ ციოდა სახლში, მაგრამ კაცი ვერ გრძნობდა სიჩივს, ხელები გაყინვოდა მხოლოდ.

ო, ღმერთო, მომეცი ძალა, დავასრულო ჩემი ბოლო ნაწარმოები, როგორც გედი, ბუნების უმშვენიერესი ქმნილება მღერის სიკვდილის წინ უკანასკნელად, მომეც ძალა, მეც შევძლო ეს, მეც მოვკვდე გედივით!

შენც... შენც ხომ ქვეყნიერების შექმნის შემდეგ შენი უკანასკნელი და დიდებული ქმნილება შექმნი-ადამიანი, შენს ხატად და მსგავსად შექმნი იგი, ხოლო მე ჩემს სადიდებლად მსურს შევექმნა ჩემი ბოლო ქმნილება! - შეევედრა ღმერთს კაცი.

წუთოთოები დაუძიძა, არ სურდა დაძინება, რომ ვერ გაეღვიძა, სამუდამოდ რომ დაეხუჭა თვალები, მერე ვინ დაასრულებდა მის ნაწარმოებს?! ვინ ჩაუდგამდა სულს?! არა! მას უნდა ეცოცხლა, თუნდაც რამოდენიმე საათს, რათა უკვდავებაში გადასულიყო, სამუდამოდ უკვდავების ბინადარი გამხდარიყო! ვოლფი, შენ უფალთან გაჯიბრება გსურს, ვოლფი! - ვილაყამ ბოხი ხნით ჩასძახა ყურში. საწოლიდან წამოიწია ვოლფეგანგი, თვალი მოავლო ოთახს: მის გარდა არავინ იყო ოთახში სულიერი.

აღბათ უფალია, ან, იქნებ, ეშმაა თავად?! - გაიფიქრა და შეძრწუნდა ამადეუსი.

ვინ ხარ?! - დაიყვირა მოცარტი.

ნუთუ ვერ მხედავ, ვოლფი?! მე ის ვარ, ვისაც მთელი შენი ცხოვრება ერკინებოდი, ვოლფი! - გაეპასუხა უხილავი არსება.

შენ ხარ, უფალო?! - გაკვირდა მოცარტი.

არა, ვოლფი, მე სიკვდილი ვარ, ვოლფი, სიკვდილი! და შენ ჩემს გამო დაასრულე შენს ბოლო ნაწარმოებს! მე დაგეხმარები, ვოლფი!..

არა! უფალი ქმნიდა მას ჩემი ხელით და უფასავე ძალუძს მისი ჩემივე ხელით დასრულება! უფალი სხვისი დახმარების გარეშე ქმნის უმშვენიერეს ქმნილებებს, ასე შექმნა მან ადამიანი, რომელიც არ ღემორჩილა მის ნებას, მასზე მაღლა მოინდომა დაღვომა, უარყო ღმერთი და თავისივე თავი გამოაცხადა ღმერთად! შენც ღმერთთან გატოლება გინდა, ვოლფი, ხან გგონია, უფლის ნებით ქმნი დიდებულ მუსიკას, ხან შენივე თავი წარმოგიდგენია ღმერთად!

იქნებ ღმერთთან შერკინება გენიოსთა ხვედრია?!

მაშინ ყველა გენიოსი დაცემული ანგელოზი ყოფილა, არც ის უარყოფს სიტყვით უფალს, მაგრამ ებრძვის მას, ადამიანებსაც გინდათ ღმერთთან შერკინება, გაფიქრებთ, დაუმარცხებელია უფალი, ვერ გიმეცხებთ დასალუპავად, რამეთუ სიყვარულით სიყვარულისთვის შეგქმნათ თქვენ!

ადამიანებს შეგიძლიათ ღირსეული სიცოცხლით და ღირსეული აღსასრულით დამამარცხოთ, რათა ღამიკვიდროთ ცათა სასუფეველი, ამიტომაც მოგისაჯათ ჩემთან შერკინება მამაზეციერმა!..

ადამიანის ცხოვრება გარდაცვალებისთვის და უფლის წინაშე წარდგომისთვის მზადებაა, ღირსეულათ წარსდგება თუ ცოდვებით დამძიმებული ღმერთთან მიწიშვილი, ეს მისი არჩევანია!

ნუ შექმნი შენს უკანასკნელ ქმნილებას შენსავე სადიდებლად, ვოლფი! უბრალოდ შენს გარდაცვალებას და ახალი ცხოვრების დაწყებას მიუძღვენი მისი ჰანგები, ვოლფი! რაც უბრალოა, ეს ხომ დიდებულია, ვოლფი! მე დაგეხმარები ჩემს დამარცხებაში, ვოლფი! შენ უფლის შექმნილი, ჩემთან მორკინალი გენიოსი ხარ, ვოლფი!

... იჯდა მოცარტი ფორტეპიანოსთან, მისი ნატიფი თითები ფორტეპიანოს კლავიშებზე დაცურავდა, სულისშემძვრელი, მაგრამ საოცარი, დიდებული მუსიკის ჰანგებით ივსებოდა ოთახი და გარეთ იღვრებოდა, ცაზე სავესე მთვარეს ძალუძად უცემდა გული, ღამე ვნებიანი ქალივით თრთოდა, ცრემლებად იღვრებოდნენ სანთელნი ნიშებში...

... უკრავდა მოცარტი - სიკვდილთან მორკინალი გენიოსი რეკვიემს და ტიროდა სიკვდილი!

ცოდვილი

რეიზა, რეიზა არ დეიქვა ის დღე, მე რომ გაგჩნდი ამ ქვეყანაზე, ნეტავი, არ დაგებადებულიყავი, ასეთი ბედი თუ შელოდა - ვიშვიშებდა ნათელა და თან სიმინდის ტაროებს ფხვნიდა. თუთუნის ბოლოში გახვეული ბესარიონი ბუხართან იჯდა, ყალიონს ნება-ნება აბოლებდა და ბებერ ძვლებს ითბობდა, ყურადღებას არ აქცევდა ცოლის ვიშვიშს, მისი ღუმელი უფრო მეტად ახელებდა ქალს.

რავა, სულ მუნჯივით ზიხარ, ყაზახო, გეინძერი ჰაწა! მომაწოდე მაგი კოთხო! თქვი, კაცო, რამე, ენა გადაყლაპე თუ რაფერაა შენი საქმე?! არაფერზე შენ არ ნერვიულობ! ვინცხას ნახუშარი ხომ არ გაგვიზრდია, ჩვენი სისხლი და ხორცი გამოგზარდეთ, ლამისაა, გული გამესტკლიცოს, საცხა გადაკარგულშია ციცაი, რა უნდოდა, საბერძნეთში რომ წევიდა, თურქეთში წასულიყო, ჩამოსვლას მაინც მოახერხებდა ხანდისხან, აქვეა, ყურისძირში.

რას ბუტყურებ აბდალასავით! რა უნდა ქალს თურქეთში, ვინცხა თარაქამას დააწყებებდა ახლა ბლლარძუნს?! - შეუტია ცოლს ბესარიონმა.

არც საბერძნეთია ნაკლები, სერგიას ბადიში ჩამევიდა ამას წინებზე საბერძნეთიდან. ასე თქვა, რაფერაც მონებს, ისთე ექცევიან ჩვენს ხალხსო.

აბა, რა ვქნა, ჩვენსავით ებაყუნებინა ახალგაზრდა ციცას ყანაში თოხი და იმით ეცხოვრა? თუ თუბრიკა-ქარხნები მუშაობენ და მუშა-ხელს იხვეწებინან. საცხა არ უნდა იყვე, შრომა არაა თაკილი, აქანა არც კინოა, არც გასართობი, პაწა წყალს დააღვეინებს თვალს - გულის უკეთებდა ბესო ცოლს.

დღემდალოს ის დღე ,ჩემმა მურმანიემ „მაშინა“ რომ იყიდა, ხომ მეყოლებოდნენ ახლა ცოცხლები შვილი და რძალი, შეეხილებოდნენ ციცას, უდროოდ დღეიქვა ჩემმა ქვეყნიერება.

ცოლ-ქმრის საუბარში გაილია დღე, დაღამდა სოფელ შემოქმედში, ნათელამ მოათავა საქმიანობა, გვერდით მიუჯდა მეუღლეს, ბუხარში მოგიზგიზე ცეცხლის შუქზე, სიბნელეში, აქა-იქ გაიღვებდნენ ოთახის კედლებზე მათი ლანდები, ორივეს შვილიშვილის თამილას სახე ედგა თვალწინ. ერთი თალია შეჭოჭმანდა ბესარიონი, რალაცის თქმა დააპირა ცოლისთვის, მაგრამ ნათელას ფიქრიან სახეს რომ შეხედა, გადაიფიქრა სათქმელი. თავის შრომისაგან დაკოჟრილ ხელებს დაცქეროდა მოხუცი, ერთ დროს ამ ნაჯათარი ხელებით ეფერებოდა მისთვის უსაყვარლეს ბადიშს, ენატრებოდა ის ბედნიერი დღეები მოხუცს.

ეჰ, ცოდვილი შეიქნა ჩემი ნაგრამისათვის ქართული მიწა! - ფიქრობდა ნათელა და ამ ფიქრით ქმრის გულისთქმას ეპასუხებოდა.

დიმიტაურა

ჩვენი ეპოქა ჰგავს იმ სულტანს,
რომელიც გარმყვნილი ვნებისგან უნდა დაიღუპოს,
მას ამოძრავებს ოქრო და ცინიზმი.

ბალზაკი

ბაზრის წინ ხალხს წრე შეეკრა, შუაში ძონძებშემოსილი კაცი იდგა: თმა ზღარბის ეკლებივით აბურძვნოდა, ხელებისა და შიშველი თევხების ფრჩხილებში ჭუჭყი ჩაქვიტვიტვებოდა, იმოდენა წვერი მოეშვა, ადამიანი ძნელად თუ გამოიცნობდა მის ასაკს, ტანზე უსიამოვნო სუნი უდიოდა, თვალები წირპლებით ქონდა სავსე.

კაცმა უეცრად ხელები გაშალა, წრეს ჩამოუარა და ცეკვა დაიწყო: ხელებს ჰაერში გრეხავდა, თევხებს ისე იქნევდა, თითქოს ტლინკებს ყრისო.

მიდი, დიმიტაურ, მიდი! - უყვიროდნენ მოსერიეები და მიწაზე ხურდას უყრიდნენ. დიმიტაური-დამპიტაური! დამპიტაური-დიმიტაური!.. - გაყვიროდა კაცი.

ეჰ, მაგის სიცოცხლეს რაღა აზრი აქვს აწი! - თქვა შუახნის, შარვალ-პიჯაკში გამოჩქეპილმა მამაკაცმა.

მაგაი ეგრე რომ უყურებ, ორ თუმანს შოულობს დღეში ცეკვითა, აი, მე, ლამისაა, წელი გამიკავდეს ტაჭკის გორებითა ამ ტიალ ბაზარში, მაგრამა რვა ლარ ძლივ ვაკეთებ მთელი დღე! - გაეპასუხა პიჯაკიანს ზორბა კახელი. ორ თუმანს შოულობს, თორემ, ძმაო, მამა უცხოონდა, ეგეც ნაღდი მოცეკვავე არა მყავდეს, ხალხის დასაცინი რომ გახდები კაცი, ეგეთი ნაშოვნი ფულის რა ვთქვი მე! - ირონიულად ჩაიციინა თავზე ბენდენაწაკრულმა ბიჭმა.

მიდი, დიმიტაურ, მიდი! - ღრიალებდა ბრბო.

მიდი, კარგია, დავიღალე ცეკვით, დანარჩენი ხვალ!.. - განუცხადა მოზიმზიმე მოსერიეებს დიმიტაურამ და ცეკვა შეწყვიტა.

დღდაქალაქის გარეუბანში ცხოვრობდა დიმიტაურა, მიტოვებულ, პატარა ორთვალთან, აგურიით აშენებულ სახლში, სახლს არც კარი ქონდა, არც სარკმლები, საიდანღაც რკინის საწოლი მოეტანა, ზედ დაკონკილი ზეწარი გადაეფარებინა, სასთუმლად ზინტლიანი ნაჭრები დაეწყო, იქვე იდგა ერთი ხის სკამი, მაგიდა, მაგიდაზე გაქონილი თეფში, ორი კოვზი, გაბზარული სარკე და ჭრაქი იდო.

თავად ვინ იყო, საიდან მოვიდა, არავინ იცოდა, დიმიტაურა, ეს თიკუნი ცეკვის გამო შეარქვეს, თვითონაც ამ თიკუნით ეცნობოდა ყველას.

... დიმიტაურამ მაგიდაზე ხურდა დაყარა და გულმოდგინებით შეუდგა თვლას: თექვსმეტი ლარი იყო მისი იმ დღევანდელი მონაგარი. გახარებულმა ფული ჯიბეში ჩაიყარა და იქვე მდებარე მალაზიას მიაშურა.

გამარჯობა, დიმიტაურ! - მიესალმა ნოქარი და მალაზიის მეპატრონე ზაქრო.

დიმპიტაურამ ისეთი სურნელი დააფრქვია მალაზიაში, იქ მყოფებმა ცხვირპირზე აიტარეს ცხვირსახოცები, ნოქარმა ჩურჩულით უთხრა დახლოებულ მდგომ დიმპიტაურას: ვაგყობ, შენ მე მყიდველს დამითრთხობ, მხოლოდ საჭმელს რომ ყიდულობ, საპონი და წვერის საპარსი იყიდე, დაიბანე, გაიპარსე, კაცს დაემსგავსე!

ჩემი საქმისა მე ვიცი! - გაბრაზდა დიმპიტაურა და მალაზიიდან შურდულივით გამოვარდა. მეორე დღეს, ალიონზე, დიმპიტაურა ფეხით გაუყვა ბაზრის გზას.

როგორც იქნა, ბაზრამდე მიაღწია.

ძველ ალაგას დადგა.

მცირე ხნის შემდეგ ცეკვა დაიწყო.

არავინ მიაქცია ყურადღება.

შემდგომ დღეებშიც იგივე განმეორდა.

კუჭი ეწვოდა შიმშილისგან, აღარ იყო, რა გზას დადგომოდა.

ბოთლებს მოვაგროვებ, ჩავაბარებ და თავს ვავიტან დროებით, მაგრამ ჩემნაირი ზღმურგლიანისგან ვინ ჩაიბარებს თუნდაც ერთ ბოთლს?! უნდა დავიბანო, წვერი ვავიპარსო, თმა შევიჭრა, ფეხსაცმელი ვიყიდო, ტანისამოსი შევიძინო, ამ ყველაფრისათვის კი ფული მჭირდება - გაიფიქრა დიმპიტაურამ.

ბოლოს ზაქროსთან გადაწყვიტა მისვლა ფულის სასესხებლად.

სალამოს მალაზიაში ესტუმრა ზაქროს.

რა იყო, ბიჭო, რა ცხვირპირი ჩამოგტირის?! - უგუნებობა შეატყო ნოქარმა სტუმარს.

მესამე დღეა, ლუკმა არ გამიღეჯავს, აღარ უნდა ხალხს ჩემი ცეკვის ყურება, ერთ თეთრსაც აღარ ინეტებენ ჩემთვის, ბოთლების მოგროვება და ჩაბარება მოვიფიქრე დროებით თავის გასატანად, მაგრამ... - აზლუქუნდა დიმპიტაურა.

ჰა, გამომართვი, ოთხასი ლარია აქ, დამიბრუნებ, ხომ კარგი, არადა, ღმერთმა სიკეთეში მოგახმალოს! - ფული გაუწოდა ზაქრომ დიმპიტაურას, რომელსაც წირპლიანი თვალეები შუბლზე ასვლოდა გოცებისგან, ხელის კანკალით ჩამოართვა ფული.

ამ სიკეთეს არასოდეს დაგივიწყებ! - ესლა თქვა დიმპიტაურამ და ნოქარს გახარებული დაემშვიდობა.

... დიმპიტაურამ ნასესხები ფულით ფეხსაცმელი, თეთრეული, შარვალ-პერანგი შეიძინა, სადალაქოში თმა შეიჭრა, წვერი გაიპარსა, აბანოში დაიბანა და ახალ სამოსში გამოეწყო.

სარკეში ჩაიხედა: უცხო ადამიანი უმზერდა სარკიდან.

ბაზარში შეიარა.

ნაცნობ ვაჭართან მივიდა.

გამარჯობა!

გაგიმარჯოს!

ვერ მიცანი? - კითხა ვაჭარს.

ვერრა... - დაიბნა ვაჭარი.

დიმპიტაურა ვარ! - ამაყად თქვა დიმპიტაურამ.

ვა, შენა?! - გაოცდა ვაჭარი ახალგაზრდა, სიმშატიური დიმპიტაურას დანახვაზე.

ჰო, მე ვარ!.. - გაიღიმა დიმპიტაურამ.

დიმპიტაურა მოვიდა, ხალხოოო! - დაიყვირა ვაჭარმა.

სხვა ვაჭარებმა დახლები მიატოვეს და დიმპიტაურა რკალში მოაქციეს.

ბიჭო, მართლა დიმპიტაურა ხარ? - შეეკითხა კახელი მეტაჭკე.

ის არის, ისა!... - დაიძახა ერთმა.

აბა, ძმაო, თუ ნამდვილად დიმპიტაურა ხარ, დაუარე შენებურად ლეკური!

აბუქნდი ერთი!

მიდი, მიდი!..

აყაყანდა ბრბო.

დიმპიტაურას ძველი ცხოვრება ნახმარი ხელსახოცივით გადაეგდო და სხვა ადამიანად ქცეულიყო, ღირსებასა და თავმოყვარეობას გაეღვიძა მასში, წრე გაარღვია და უცებ გაეცალა იქაურობას.

სახლში მისული იმ წამსვე საწოლზე ჩამოწვა და ფიქრებს მიეცა, მალე ჩაეძინა განერვიულებულს.

საოცარი სიზმარი ეზმანა: საქართველო პატარა მოედნის ხელა გამხდარიყო, მის გარშემო წითელი ფერის საღებავით წრე შემოეხაზათ, მოედანზე ჩოხებში გამოწყობილი ქართველები ტლინკაობდნენ, ყირაზე გადადიოდნენ, ჯამბაზობდნენ, წითელ ხაზზე მოსერიეები ჩამწერიეებულყვენ და სხვადასხვა ენაზე უყვიროდნენ მოტლინკავეებს, ხარხარებდნენ და ხურდებს ისროდნენ მათკენ. გოცებული იყო დიმპიტაურა, მოედანზე მყოფნი, ყველანი მასზე უარეს დიმპიტაურებად ქცეულიყვნენ.

ს თ ა ტ ი მ ბ ი

დ ი დ ი ვ ა ლ ო დ ი ა

ამ წერილს ცოტა უცნაურად დავინწყებ, ჩემი ბავშვობის ერთ-ერთი მონაკვეთიდან. ზაფხულობით, სასკოლო არდადეგებზე, ორ თვეს რომ მამულეთსა და დედულეთში დავისვენებდი, აგვისტოს თვე უცილობლად მამიდასთან უნდა გამეტარებინა გურიის სოფელ ჭანჭათში, ასე რომ, ბავშვობის არცთუ მცირე ნაწილი სწორედ ამ სოფელში მაქვს გატარებული. მამიდა ამ სოფელში გოგუაძის გვარის კაცზე იყო გათხოვილი. ულამაზესია სოფელი ჭანჭათი, გარს შემოჭარული ზვიადი მთებით, ტყეებში მოჩუხჩუხე ნაკადულებით, საკალმახიას ფრიად დიდებული ჩანჩქერით. 1987 წელი იდგა, თოთხმეტი წლის ვიყავი მაშინ, ძალზედ ცნობისმოყვარე ბავშვი. იმ ზაფხულსაც მამიდასთან ვისვენებდი, საბჭოთა კავშირში ახალი დანწყებული იყო ე. წ. გორბაჩოვისეული „გარდაქმნა“, ჯერ კიდევ არ იყო დანწყებული საქართველოში ეროვნული მოძრაობა, არც ზვიად გამსახურდიასა და არც მერაბ კოსტავას შესახებ ვიცოდი რაიმე და არც ეროვნული მოძრაობის გარიჟრაჟზე ყველასათვის ნაცნობი საქართველოს ეროვნული გმირის ქაქუცა ჩოლოყაშვილის თაობაზე მსმენოდა რამე.

ერთ დღეს მარიამობაზე სუფრა გაიშალა მამიდას ოჯახში, ჩემი მამიდაშვილი, რომელიც ნადირობის მოტრფიალეა, როგორც

მონადირეთა უმეტესობას, მასაც ჩვევია ნადირობის ამბების მოყოლა სუფრაზე და მცირედი ტრაბახი მის სანადირო თავგადასავლებზე. იმ სუფრაზეც დაიწყეს ნადირობის ამბების მოყოლა. რა თქმა უნდა, ჩემი მამიდაშვილიც ჩაერთო ამ საუბარში. მანაც საკმაოდ იტრაბახა სხვებთან ერთად. სუფრა რომ მორჩა, მამიდაჩემის მეუღლემ, ბიძაჩემმა, ასეთი რამ უთხრა შვილს სიცილით, რომ გამომიტყედეთ ყურები ამ თქვენი ტრაბახით, თქვენც არ მყავდეთ ახლა ვალოდია გოგუაძესავით ჩუბინი მსროლელელებიო. იქვე მყოფს რატომღაც დამაინტერესა, ვინ იყო ვალოდია გოგუაძე, რომელიც ნათესავი მეგონა ბიძაჩემის და მამიდას ვალოდია გოგუაძე-მეთქი? ვალოდია მაგარი კაცი იყო, ბიძაო, ჩაელიმღია ბიძაჩემს. უცებ მამიდა წამოენთო სავარძლიდან, ნუ უსმენ, შვილო, მაგას, მაგარი კაცი კი არა, ჯიბიდან გავარდნილი ფირალი იყოო. მერე დარიგებზე გადავიდა, თუ გიყვარვარ, მამიდა შემოგვევლოს, ეგ სახელი და გვარი არავისთან არ წამოგვდეს, არც სკოლაში ბავშვებთან და არც მასწავლებლებთან, საერთოდ დაივინყეო. შემდგომში, როდესაც საცნაური გახდა ჩემთვის ამ კაცის ბიოგრაფია, მივხვდი, რატომაც შეეშინდა მამიდას, არ მეთქვა არსად მისი სახელი და გვარი და რატომ მონათლა იგი ფირალად.

სამწუხაროდ, დღესაც, იშვიათი გამონაკლისის გარდა, არცთუ ხშირად ახსენებენ ვალოდია გოგუაძეს. ახალგაზრდობის უმეტესობამაც არაფერი იცის მის შესახებ, ამიტომაც გადავწყვიტე, ეს წერილი მივუძღვნა ამ დიდებულ პიროვნებას.

სწორედ ზემოთ ნახსენებ უმშვენიერეს სოფელში, ჭანჭათში, დაიბადა ვალოდია (ვლადიმერ) გოგუაძე. 1880 წელს, უღარიბესი გლეხის მრავალშვილიან ოჯახში. ჯერ კიდევ სრულიად ბავშვი, 11 წლისა, ოჯახს რომ შეხიდეოდა, მოჯამაგირედ მუშაობდა, ახალგაზრდობისას კი მუშად ბათუმის ქარხნებში. 1900 წელს მეფის არმიაში გაიწვიეს. მსახურობდა ოდესასა და მანჭურიაში, ხოლო 1903 წლიდან, სამხედრო სამსახურის მოხდის შემდეგ, მუშაობა განაგრძო ბაქოს რკინიგზაზე. აქ ჩაება იგი რევოლუციურ მოძრაობაში, მეთაურობდა რაზმებს, 1904 წელს გახდა სოციალ-დემოკრატიული პარტიის წევრი, შემდგომში მენშევიკური პარტია, მაგრამ ამ პარტიის წევრთაგან განსხვავებით, ვალოდია მყარად იდგა ეროვნულ ფესვებზე. იგი მონაწილეობას იღებდა 1905-1907 წლების რევოლუციაში, ამავე დროს რევოლუციის პერიოდში მომრავლებულ ყაჩაღებსა და ავაზაკებს ვალოდია გოგუაძე მკაცრად დევნიდა და უსწორდებოდა ბაქოში თავისი რაზმელებით (შემდგომ გურიამიც). სწორედ ბაქოში შეარქვეს მას „დიდი ვალოდია.“ მანვე ჩამოაყალიბა ჯავშნოსანი მატარებლის რაზმი, რომლის შემადგენლობაშიც 80 კაცი

ირიცხებოდა. 1917 წლის 11-12 დეკემბერს გვარდიის დახმარებით აიღო თბილისის არსენალი, რამაც საფუძველი დაუდო ქართული შეიარაღებული ძალების ფორმირებას, ხოლო რუსეთის 200 ათასიანი ჯარი, რომელიც პირველი მსოფლიო ომის ფრონტიდან ბრუნდებოდა ემელონებით, თბილისს აარიდა და აზერბაიჯანში გადაიყვანა. ის ასევე მონაწილეობდა სომხეთ-საქართველოს ომში 1918 წელს და იბრძოდა საბჭოთა წითელი საოკუპაციო არმიის წინააღმდეგ 1921 წელს.

ესაა მცირე ბიოგრაფიული ექსკურსი ამ დიდებული კაცისა, წარმოდგენა რომ შეექმნას მასზე მკითხველს. ახლა კი იმ მთავარ სათქმელს მივადექი, რიც რაოდენ სამწუხაროც არ უნდა იყოს, ცოტამ თუ იცის, განსაკუთრებით ჩვენი მომავალი თაობა მყავს მხედველობაში, რომ ვალოდია გოგუაძის დამსახურება, 1918 წელს, საქართველოს ულამაზესი და ძირძველი კუთხეების, აჭარა-გურიის თურქეთის ოკუპაციისაგან დახსნა.

1917 წელს ბრესტ-ლიტოვსკში გამართულ საზავო კონფერენციაზე ბოლშევიკურმა რუსეთმა ხელი მოაწერა გერმანიის მხრიდან წამოყენებულ თითქმის ყველა პირობას, რითაც საქართველოს ტერიტორიის გარკვეული ნაწილი თურქეთს მიეკუთვნა, თურქეთის არმია ამ ტერიტორიების დასაკავებლად დაიძრა, სასწრაფოდ შეიკრიბა ეროვნული საბჭო, სანამ საბჭოზე სოციალ-დემოკრატთა წევრები, რომლებიც, უმრავლესობას წარმოადგენდნენ, სამარცხვინოდ მსჯელობდნენ, დაეცვათ აჭარა თურქთა ანექსიისაგან, თუ ბათუმში მიტივტივით ჩაეტარებინათ და ასე ემცნოთ „ცივილიზებულად“ თურქეთისთვის საბჭოს სურვილი, ამასობაში ოსმალებმა ბათუმი აიღეს, ქართული შენაერთები სამარცხვინოდ გამოიქცნენ ბათუმიდან და ქალაქი მტერს შეატოვეს, მხოლოდ ჯავშნოსანი მატარებლის მეთაური ვალოდია გოგუაძე არ გამოქცეულა ქალაქიდან. მაშინ კი იკადრეს სოციალ-დემოკრატებმა და თურქეთთან ომი ამჯობინეს „ცივილიზებულად“ მოგვარებას.

1918 წლის 1 აპრილს გენერალი გიორგი მაზნიაშვილი ერთი ემელონით, რომელიც სამტრედიის ილგა, ჩოლოქისაკენ დაიძრა, თურქები კი, უკვე ქობულეთისკენ მოიწვედნენ. ვალოდია გოგუაძე ქობულეთში მიბრუნდა ჯავშნოსანი მატარებლით, თურქები ცრუ ინფორმაციით მოატყუა, რომელიც მათივე ე. წ. მეგობრების პირით შეატყობინა, თითქოს ხალხი საზეიმო დახვედრისთვის ემზადებოდა, ამიტომ მათთვის ეცლიათ და შემდეგ უიარაღოდ შემოსულიყვნენ ქალაქში, როგორც ურჯულო ქრიტიანებისგან განმათავისუფლებლები, მანამდე გოგუაძეც წავიდოდა და ხალხი არ დაზარალდებოდა.

თურქები მოტყუდნენ. გოგუაძე დილით ჩაქვში ჩავიდა, სადგურის საგუშავო ასეული პირწმინდად გაანადგურა, ქართველი ტყვეები დაიხსნა და 3-4 აპრილს კიდევ ორი საბრძოლო ვასვლა განახორციელა ქობულეთსა და ოჩხამურში გენერალ მაზნიაშვილთან ერთად.

ამასობაში სოციალ-დემოკრატებმა კეთილი ინიტეს და რეზერვში ჩაენერნენ. მაზნიაშვილმა რეზერვი პოზიციებზე განალაგა, თურქები ზღვიდან გურია-აჭარის ქედამდე ორი გზით შეძლებდნენ წამოსვლას, რკინიგზის გზით ზღვის სანაპიროს და სოფელ ლიხაურისაკენ მთის გასწვრივ. თურქ ასკერთა 7 ათას კაციანი გალიპოლის დივიზია ამ დროს ჩოლოქის ხიდიდან იყო დაბანაკებული და შეტევისთვის ემზადებოდა. მაზნიაშვილმა არასაკმარისი ძალების არქონის გამო გოგუაძეს შესთავაზა, მდ. სუფსის იქით დაეხიათ, ვალოდია ჯავშნოსანით არიერგარდში ჩამდგარიყო, რათა მტრის უცაბედი თავდასხმისაგან დაეცვა ჯარი, ისინი სუფსას გადალახავდნენ, გოგუაძეს კი ყველა ხიდი უნდა აეფეთქებინა და შეერთებოდა მათ. ვალოდიამ კი, პოზიციაში შევიჭრები მტრის და გავანადგურებო, რაც მაზნიაშვილმა იუარა, მაგრამ გოგუაძემ დაარწმუნა იგი, რომ არიერგარდში მტრის ალტილერია იოლად გაანადგურებდა.

საბოლოოდ შეთანხმდნენ, გოგუაძე 80 კაციით უნდა შეებოდა 7 ათას თურქ ასკერს!

ეს იყო აულწერელი გმირობა გოგუაძისა და მისი რაზმისა!

მეორე დღეს დილით ჯავშნოსანი გოგუაძემ ტყიდან გაშლილ ადგილზე გააჩერა და თეთრი ალაში აღმართა, ვითომ მტერს ნებდებოდა, მანამდე კი, გაატრთხილა რაზმელები, ალამს რომ ჩამოწვედა, ცეცხლი გაეხსნათ მტრისთვის.

თურქები საფრებიდან ამოვიდნენ და მატარებლისკენ გაემართნენ ყარყაპით.

ახლოს რომ მიუახლოვდნენ, გოგუაძის ნიშანზე ქართველებმა ტყვიამფრეველებიდან მტერს ცეცხლი გაუხსნეს. თურქები ჯერ დაიბნენ, მაგრამ შემდეგ გონს მოეგნენ, საფრებს მიაშურეს და გამგელებით შემოუტიეს, მაგრამ გოგუაძის მეზობლობა ცეცხლს მაინც ვერსად გაექცნენ. თურქებმა ალტილერია დაიხმარეს, ჯავშნოსნის წინა ვაგონი რელსებიდან გადავიდა, ხოლო დასავლეთიდან მოსული ათასეულით მოწინააღმდეგემ საბოლოო იერიში მიიტანა ჯავშნოსანზე. მაზნიაშვილთან დასახმარებლად კაცი აფრინა გოგუაძემ, მაგრამ იგვიანებდა მაცნე, იფიქრეს დაიღუპაო ალბათ და ვალოდიას ერთი გამისავალილა დარჩა: პროქსილისაგან დამზადებული ბომბის აფეთქება და გარდაუვალი დაღუპვა, ვინემ მტრის ტყვეობაში ჩავარდნა. გოგუაძემ პულტს ხელი დააჭირა ბომბის ასაფეთქებლად, მაგრამ საბედნიეროდ მტრისგან ნასროლ ტყვიას ღილაკიდან ნაღამდე გამავალი მავთული განყვეტილი ქონდა, ამას ისიც დაერთო ზედ, რომ მაცნე კი არ დაღუპულიყო, არამედ

მაზნიაშვილამდე მიეღწია და მაზნიაშვილიც დამხმარე 400 კაცის რაზმით გამოჩნდა ბრძოლის ველზე. თურქები შეშინდნენ და ქობულეთისკენ გაიქცნენ...

ჩოლოქის ბრძოლა უკვე გარდამტეხი აღმოჩნდა იმისთვის, რომ ქართველებს საბოლოოდ განედევნათ თურქები აჭარა-გურიიდან. საბჭოთა ოკუპაციის შედეგად, ვალოდია გოგუაძე, ეს მართლაც საარაკოდ მამაცი და გმირი მებრძოლი ემიგრაციაში აღესრულა საფრანგეთში და დაკრძალულია ლევილში. მას შვილი არ დარჩენია, მაგრამ დარჩა მისი გმირობა და სამშობლოსადმი ერთგულება ჭეშმარიტ ქართველთა გულებში!

ლევილის დედა

ნინა წერილში შეგნებულად არ ვისაუბრე ვალოდია გოგუაძის მეუღლეზე - ნამეტია ბერძენიშვილზე, რადგან ცალკე მსურდა მასზე საუბარი. საქართველოს ისტორიაში ყოფილან ქალები, რომელთაც მტერიც და მოყვარეც გაუოცებიათ თავიანთი გმირობითა და უღრეკი სულით. მათ შორის ერთ-ერთია ნამეტია ბერძენიშვილი. როდესაც მისი გმირი მეუღლე მებრძოლებს ავროვებდა თურქებთან საბრძოლველად და ქართველ ვაჟკაცებს „სამშობლოსათვის უეჭველ სიკვდილზე ეპატიჟებოდა“.

პირველი, სწორედ, ნამეტია ბერძენიშვილი იყო, რომელიც უშიშრად დადგა ჯავშნოსან მატარებელზე ქმრისა და მებრძოლთა გვერდით მამულის დასაცავად!

შემდგომ იყო ემიგრაცია საფრანგეთში, აქაც, უცხოეთშიც თავგამოდებულად იღწვოდა იგი თავისი სამშობლოსათვის, არჩეული იყო ლევილის მამულის გამგედ, მისი თაოსნობითა და დაუღალავი შრომით შეგროვდა თანხები, რისი მეშვეობითაც ქართულმა ემიგრაციამ შესძლო მინის შექმნა და კეთილმოაწყო ლევილის ქართული სასაფლაო, სადაც ადგილობრივმა კომუნამ ქართველ ემიგრანტებს საფრანგეთის სხვა ქალაქებში

დაკრძალული ქართველების დასაფლავების ნება დართო, შემდგომში ლევილში სხვა ევროპის ქალაქებში დასაფლავებული ქართველებიც გადაასვენეს, ამიტომაც შეარქვეს მას ლევილის დედა და სრულიად სამართლიანადაც!

გიორგი წერეთელი მასზე წერდა, თუ რატომ სცემდნენ ამ დიდებულ ქალბატონს ეგზომ დიდ პატივს ქართველი ემიგრანტები:

- ა) ლევილის სასაფლაოს შექმნისათვის გამოჩენილი მისი თაოსნობა;
- ბ) მსოფლიოში გაფანტული და დაშლილი ჩვენი ემიგრაციის შემკრები და შემაკავშირებელი როლის თამაში მისგან;
- გ) უცხოეთში დაბადებულ ახალგაზრდებში მისგან დანერგილი დედობრივი სიყვარული;
- დ) ლევილსა და მის შემოგარენში მცხოვრებ ფრანგებში მისი დიდი პოპულარობა.

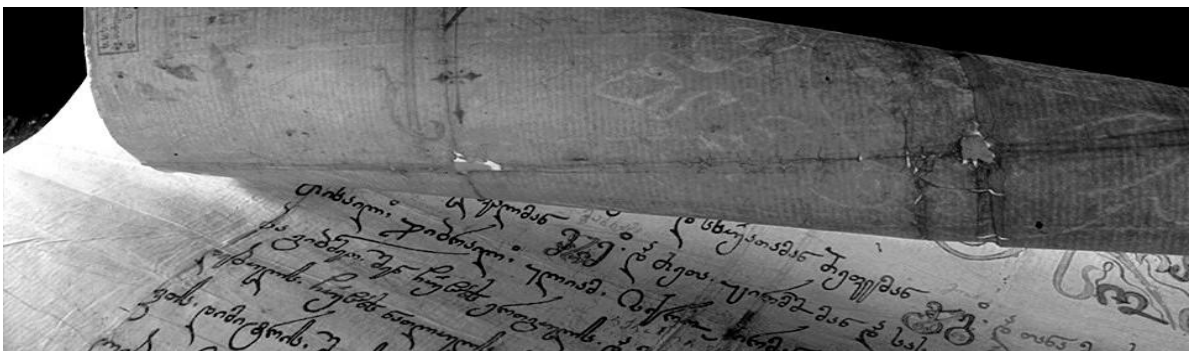
ცნობილია ექვთიმე თაყაიშვილის წერილები ნამეტიასადმი გაგზავნილი. ამ წერილებიდან ნათლად ჩანს, რომ ეს ბრწყინვალე ქალბატონი ეკონომიურად ეხმარებოდა ძალზედ შეჭირვებულ „საქართველოს მეჭურჭლეთუხუცესს“, ან უკვე წმინდანად შერაცხულ ექვთიმეს.

ასევე, მას უნდა ვუბადლოდეთ, რომ მოგონებები, რომელიც ვალოდია გოგუაძემ ემიგრაციაში დაწერა და შემდეგ მეორე მსოფლიო ომის დროს, გერმანელ ფაშისტთა საფრანგეთის ოკუპაციისას ხელნაწერები ცეცხლში ჩაყარა დასაწვავად, ნაწილის გადარჩენა შეძლო ნამეტია, რომელშიც ასახულია 1890-1919 წლები და პარიზში ქართულად გამოსცა 1963 წელს წიგნად. მან მეუღლესთან ერთად შეძლო უცხოეთის ცის ქვეშაც შეექმნა ნამდვილი სამაგალითო ქართული ოჯახი და ერის, სამშობლოს, ქართველი ემიგრანტების წინაშე ვალმოხდელი წავიდა ამ ქვეყნიდან 1988 წელს ღრმად მოხუცებული და მიუბარა მისი თაოსნობითვე შექმნილ ლევილის მინას თავის სათაყვანებელ სამშობლოზე სევდით მოფიქრალი.

ძველი აღთქმა სიბრძნე ზირაქისა თავი მესამე

1. ვინც ფისს შეეხება, გაისვრება და ვინც ამჰარტავანს დაუახლოვდება, მას დაემსგავსება.
2. ნუ ასწევ ტვირთს, შენს ძალღონეზე აღმატებულს და შენზე ძლიერსა და მდიდარს ნუ დაუახლოვდები. რა გაუვა თიხის ქოთანს სპილენძის ქვაბთან? დაეჯახება ქოთანი და თავად გატყდება.
3. მდიდარმა უსამართლობა ჩაიდინა და თვითონვე იმუქრება; გლახაკი შეურაცხყვეს და თავად ივედრება შეწყალებას.
4. თუკი დასჭირდები, გამოგიყენებს, თუ გაგიჭირდა, მიგატოვებს.
5. თუ რამ გექნება, შენთან იცხოვრებს, დაგახარჯინებს და თვითონ კი თავს არ შეინუხებს.
6. თუ რამე გიჭირს, მოგატყუებს, გაგიცინებს და იმედს მოგცემს, ალერსიან საუბარს გაგიბამს და გკითხავს, ხომ არაფერი გიჭირსო?
7. შეგარცხვენს შენ თავისი გამასპინძლებით, ვიდრე ორჯერ ან სამჯერ არ გაგძარცვავს და საბოლოოდ არ იცინებს შენზე. შემდგომად ამისა, თუ დაგინახა, მოგერიდება და მხოლოდ თავსლა დაგიქნევს.
8. უფრთხილდი, რომ არ შეცდეს და არ დამდაბლდეს შენი სიბრძნით.
9. როცა ძლიერი მიგიხმობს, თავი აარიდე და უფრო მიგინვეს.
10. თავს ნუ მოაბეზრებ, რათა არ მოგიშოროს, და ნურც მეტისმეტად განუდგები, რომ არ დაავინწყდეს.
11. ნუ მისცემ თავს ნებას ესაუბრო, როგორც თანასწორს, და მის მრავალსიტყვაობას ნუ მიენდობი, რადგან გრძელი საუბრით შეგაცდენს და თითქოსდა ხუმრობით გამოცვლის.
12. შეუბრალებელია საკუთარი თავის მიმართ, ვინც არ ურთხილდება სიტყვებს, თავს ვერ დაიცავს სიავისა და ბორკილებისგან.
13. გაუფრთხილდი და გულისყურით იყავი, რადგან საკუთარ უბედურებასთან ერთად დააბიჯებ.
14. ყველა ცხოველს უყვარს თავისი მსგავსი და ყოველ კაცს - თავისი მახლობელი.
15. ყოველი ხორციელი თავ-თავისი მოღვმის მიხედვით ერთიანდება და აღამიანიც თავისივე მსგავსისაკენ მიისწრაფვის.
16. რა აქვს საერთო მგელს კრავთან? ასევე ცოდვილს ღვთისმოსავთან?
17. რა მშვიდობა იქნება აფთარსა და ძალღს შორის? რა მშვიდობა იქნება მდიდარსა და გლახაკს შორის?
18. ლომების სანადირო - გარეული ვირებია უდაბნოში, ასევე გლახაკნი საძოვარია მდიდართათვის.
19. საძულველია თავმდაბლობა ამჰარტავნისათვის, ასევე საძულველია მდიდრისათვის ღარიბი.
20. მდიდარმა თუ წაიბორძიკა, მეგობრები შეაშველებენ ხელს, დაცემულ გლახაკს კი მეგობრებიც მიატოვებენ.
21. გასაჭირში ჩაუარდნილ მდიდარს მრავალი შემწე ჰყავს; აბადაუბდას იტყვის და გაამართლებენ. გლახაკს გაუჭირდება და შერისხავენ; ბრძნულად იტყვის და ყურსაც არ ათხოვებენ.
22. მდიდარი ამოიღებს ხმას და ყველა დადუმდება; მის სიტყვას ღრუბლებამდე ასწევენ. გლახაკი ამოიღებს ხმას და იტყვიან: ეს ვინლა არისო? თუ წაიბორძიკებს, ზურგს შეაქცევენ.
23. კარგია სიმდიდრე, რომელსაც არ ურევია ცოდვა, სიგლახაკე ბოროტებაა უწმინდურის პირში.
24. კაცის გული სახეს შეუცვლის მას - ან სიკეთისკენ, ან ბოროტებისკენ.
25. გულის ნიშანი ბედნიერების უამს მხიარული სახეა და მძიმე ფიქრები იგავთა მთხველია.

ინტერვიუ მოქალაქეთან

მღვდელი ვახტანგ მარგიანი

მღვდელი ვახტანგი და მისი ეპისკოპოსი კვიპრიანე II

- დაგვლოცეთ, მამაო. გვინდა მოგმართოთ, რამოდენიმე შეკითხვით, უმნიშვნელოვანეს საკითხებზე. პირველ რიგში, გთხოვთ, შეფასება მისცეთ საქ. საპატრიარქოს დღევანდელ მოღვაწეობას, კერძოდ: სჯულის კანონის მიხედვით, რა რანგში განიხილება სასომხეთის არამართლმადიდებელი პატრიარქის მონვევა და დაახასიათეთ ის მწვალებლობა რაშიც სასომხეთის ე. წ. ეკლესია იმყოფება.

– საქართველოს საპატრიარქოს მოღვაწეობა „დიდი სჯულის კანონის“ ფონზე მხოლოდ და მხოლოდ ანტიმართლმადიდებლური და უარყოფითია. ხოლო სასომხეთის მონოფიზიტი პატრიარქის მონვევა და მასთან საიდუმლო და საეჭვო ვითარებაში გაფორმებული „ხელშეკრულება“ დამღუპველია ქართველი ერის მომავლისათვის.

მონოფიზიტური მწვალებლობის გამო მოხდა განხეთქილება სომეხ-ქართველთა შორის VI საუკუნეში, კერძოდ 608 წელს. ეს დაფიქსირდა ისტორიაში როგორც დიდი საეკლესიო განხეთქილება ამიერკავკასიაში. ვითარება გამწვავდა მაშინდელი კათალიკოსის კირიონ I დროს.

რაც შეეხება ამ მწვალებლობას, იგი სათავეს იღებს V საუკუნიდან. 415 წელს ე. ქალკედონში ჩატარდა IV მსოფლიო საეკლესიო კრება, რომლის განხილვის უმთავრეს საკითხს წარმოადგენდა კონსტანტინეპოლელი არქიმანდრიტის ევტიქის მწვალებლური სწავლების უარყოფა. ევტიქის მწვალებლობის არსი ის იყო, რომ იგი უარყოფდა ეკლესიის სწავლებას მაცხოვრის ორი ბუნების შესახებ – იგი აღიარებდა მასში მხოლოდ ღვთაებრივ ბუნებას და რომ კაცის ბუნება შთანთქმული იყო ღვთაებრივი ბუნების მიერ.

ამ სწავლებას სწორედ ამიტომ ეწოდა მონოფიზიტობა (ბერძ.), რაც ნიშნავს ერთბუნებოვნებას. ამის საპირისპიროდ წაკითხულ იქნა მართლმადიდებელი პაპის ლევის წერილი, ანუ „დოგმატი“, რომ იესო ქრისტე არის ღმერთი განკაცებული, ანუ ღმერთი და კაცი ჩვენი მსგავსი – ცოდვის გარეშე, ე. ი. ორბუნებოვნება (დიოფიზიტობა) (ბერძ. ორი ბუნება) – ქრისტოლოგია, რომლის თანახმადაც იესო ქრისტეში თანაბრად აღიარებულია ორი ბუნება – ღვთაებრივი და ადამიანური, რომელიც შეერთებულია „შეურწყმელად, უცვლელად, განუყოფლად და განუყრელად.“ თუკი გადავხედავთ ისტორიას ეს მწვალებლობა

(მონოთეიზმობა) სათავეს იღებს არიოზისაგან და ოფიციალურად ორ მსოფლიო საეკლესიო კრებაზე დაგმოხილი, ხოლო საერთო ჯამში თითქმის ყველა მსოფლიო საეკლესიო კრება გმობს და შეაჩვენებს ამდაგვარ სწავლებას.

აი, რა დოგმატური ცდომილების სწავლებას მისდევს დღეს სომეხთა ეკლესია. „დიდი სჯულის კანონით“ და წმინდა მამათა ეპისტოლეებით თუ განწესებებით ამდაგვარი მოძღვრებანი ექვემდებარებიან ერთს – „დანვას“, ვინაიდან, როგორც წმ. ეგნატე ბრიანჩანინოვი აღნიშნავს „ვინც კითხულობს ცრუმოდვრების წიგნებს, ის აუცილებლად ხდება ეშმაკის თანაზიარი.“

ასე რომ საქართველოს საპატრიარქოს მიერ მოწვევა „პატრიარქ გარეგინის“ 2011 წლის ივნისში, მისი საპატრიო დახვედრა, ერთობლივად სანთლების ანთება სამების სახელობის ტაძარში, თუ სხვა ტაძრებში და სომეხ მონოთეიზმითან გათვორმებული ხელშეკრულება არის ყოველად მიუღებელი, ვინაიდან, როგორც ვხედავთ, არა გვაქვს მართლმადიდებლებს უფლება ამდაგვარ მწვალებლებთან გათანაბრებისა, ან რაიმე სახის თანამშრომლობისა.

- შეიძლება თუ არა მწვალებლების მართლმადიდებლურ ტაძრებში შეყვანა, მათთან სანთლების დანთება, ან მწვალებლებთან სტუმრად მისვლა და მათ ტაძრებში შესვლა თუნდაც თანალიტურგის ფაქტს არ ჰქონდეს ადვილი, ან მათთან მეგობრობა თუა გამართლებული წმინდა ეკლესიის სწავლებით?

ლიტურგიაზე რომ არ ჩატარდეს, არ შეიძლება ერეტიკოსთან ერთად სახლში ლოცვა კი და მათ შესაკრებელში შესვლა სალოცავად. (მოციქულთა კრების 45-ე, 65-ე, ლაოდიკიის კრების 33-ე კანონები), მწვალებლებს არა აქვთ ღმრთისმსახურებაზე დასწრების ნება, ღმრთის სახლში შესვლის ნება. თუ ისინი ისევ მტკიცედ არიან ერესის მიმდევრები. (ლაოდიკიის კრების მე-6 და მე-9 კანონები). არ შეიძლება მათგან მსხვერპლის მიღება. (მოციქულთა კრების 37-ე კანონი), არ შეიძლება სიარული ერეტიკოსთა სასაფლაოზე ან მონამეთა ადგილებად წოდებულ სანამებლებში, რომლებიც განკუთვნილია სალოცავად განსაკურნებლად. (ლაოდიკიის კრების მე-9 კანონი), არ შეიძლება მათთან ქორწინებით შეუღლება, გარდა იმ შემთხვევისა თუ ისინი დადებენ პირობას რომ გადავლენ მართლმადიდებლურ სარწმუნოებაზე. (IV მსოფლიო კრების მე-14, VI მსოფლიო კრების 72-ე, ლაოდიკიის კრების მე-10, 31-ე, 72-ე, კართაგენის კრების 21-ე კანონები).

- საქართველოს საპატრიარქოს დელეგაციები ხშირად დადიან რელიგიურ ფორუმებზე და იქ განიხილავენ მსოფლიოში მშვიდობის, რელიგიური ექსტრემიზმის და სხვადასხვა საკითხებს. აქვს კი მართლმადიდებელ იერარქებს თუნდაც „კეთილი საქმის“ მომიზნებით მწვალებლებთან თანამშრომლობის და ერთობლივი ქადაგებების უფლება?

დაუშვებელია მწვალებლებთან ერთობლივი რელიგიური ფორუმების ჩატარება. საქართველოს საპატრიარქო მწვალებლებთან ისევ აგრძელებს რელიგიურ ფორუმებში მონაწილეობას რელიგიური ექსტრემიზმის, მშვიდობის და სხვადასხვა საკითხებთან დაკავშირებით. მწვალებლებნი ანათემას არიან გადაცემული, და მეგობრობა კი არა მათი მხილება შეიძლება და მათთვის ჭეშმარიტი სარწმუნოების ქადაგება მოსაქცევად, ისიც, ერთხელ ან ორჯერ და მესამედ უნდა განემორო.

- ხშირად ვხედავთ საპატრიარქოში კავკასიის მუსლიმთა რელიგიურ ლიდერს შუქერ ფაშა ბადეს და სხვა ერეტიკულ კონფესიათა ლიდერებს. საეკლესიო სამართლით თუ შეიძლება მართლმადიდებელმა პატრიარქმა და მისმა სინოდის წევრებმა ასეთი რამ მოიმოქმედონ და ხალხს მისცენ ქრისტიანული სიყვარულის სახელით ასეთი მაგალითი?

საქართველოს საპატრიარქოსთან გახსნილია საკორდინაციო საბჭო, სადაც მუსულმანები, ბაბტიისტები და საქართველოში არსებული სხვადასხვა სექტის ლიდერები ქართველ ეკუმენისტ იერარქებთან მართავენ საეჭვო მოლაპარაკებებს, დროს ატარებენ მწვალებლებთან და მეგობრობენ, და ამას აჩვენებენ ერსაც და აცდუნებენ. ეს იკრძალება ეკლესიის კანონებით. იგივე კანონიკური აკრძალვები ეხებათ მუსულმანებს და სხვა კონფესიებსაც, რაც მონოთეიზმებზე უკვე მოგახსენეთ.

- დღევანდელი ხელისუფლება შეხმატკბილებულად თანამშრომლობს საქართველოს საპატრიარქოსთან, ურიგებს მიწებს და სოლიდურ ფულად თანხებს, მანქანებს და საჩუქრებს, მაშინ როდესაც პარალელურად აშენებს მეჩეთებს, ბუდა-ბარს, კაზინოებს და აკანონებს სექტებს. ისეთი თავისუფლება მიეცათ სექტებს, რომ ბაბტიისტთა სექტის ქალი „მღვდლები“ ქადაგებენ უკვე ტელე-ეკრანებიდან. ამ დროს საეკლესიო ხელისუფლების უმაღლესი ორგანო „სინოდი“ იფარგლება რაღაც კულუარული ჩუმი პროტესტებით. სინამდვილეში რასთან გვაქვს საქმე?

დღევანდელი (ასევე წინამდებარე ხელისუფალნიც) უხვად ასაჩუქრებენ საქართველოს ეკუმენისტური ეკლესიის იერარქებს, მრავალი მაგალითის მოყვანა შეიძლება ამის შესახებ. მოგვეხსენებათ ქართულ პრესაში უკვე ხშირად იბეჭდება მამხილებელი მასალები, სადაც ასახულია საქართველოს სასულიერო პირთა სამარცხვინო საქმიანობის შესახებ. სამწუხაროდ ქართული ეკლესიის სათავეში მოხვდა მიწიერი ფუფუნებით დაინტერესებული პიროვნება – პირველიერარქი (პატრიარქი), რომელსაც ხელისუფლების მხრიდან ყოველმხრივ ხელი შეუწყვეს რომ წარმავალი კეთილდღეობით გაეტარებინა ცხოვრება წმინდა წერილისა და „დიდი სჯულის კანონის“ უგულვებელყოფით. მან კი თავისი მსგავსნი განამრავლა სინოდში და ტაძრებში. რა თქმა უნდა, შეხმატკბილებულად თანამშრომლობენ, ხელისუფლების საჩუქრები ნიშნავს იმას, რომ საპატრიარქო უნდა ღუმდეს, რათა დაუბრკოლებლად შენდებოდეს მეჩეთი, ბუდა-ბარი, კაზინო, სექტანტობაც აღმავლობის გზაზე დადგა-დაკანონდა, და ეს ხდება, საკუთარი სამშობლოს ან ღმერთის ღალატის ხარჯზე. ამას კი დიდი უბედურება მოჰყვება.

- ქართულმა ტელევიზიამ ხელისუფლების გენოლით და დემოკრატიის სახელით ათასი გახრწნილების და რაც უფრო დიდი უბედურებაა მამათმავლობის ქადაგებას მიჰყო ხელი და როდესაც ერის ნაწილი თუნდაც პოლიტიკოსები ამას აპროტესტებენ, საეკლესიო ხელისუფლების უმაღლესი ორგანო ამ შემთხვევაშიც ღუმს და აცხადებს რომ ეკლესია არის ერის გამაერთიანებელი და არ შეიძლება ხელისუფლებასთან დაპირისპირება. მიეცით შეფასება, კანონით რა უნდა მოიმოქმედოს პატრიარქმა და სინოდმა, როდესაც ხელისუფლება ასე რყვნის ერს...

საქართველოში დღევანდელი ხელისუფლების სამსახურში მყოფი ტელევიზია თუ ინფორმაციის სხვა საშუალებები მართლაც რომ გარყვნილების, უზნეობის და ანტიადამიანრობის პროპაგანდისტია. ხელისუფლებამ და მისმა მომხრე საზოგადოებამ მოახდინეს გარყვნილებისა და უზნეობის ლეგიტიმაცია და ეს ყოველივე დემოკრატიის, თავისუფლების და ადამიანის უფლებათა დაცვის საბურველში გაახვიეს. დაუინებით ეწვიან ამერიკის და ევროპის გარყვნილი ცხოვრების წესის ქადაგებას. თანამდეროვე დასავლეთი (ევროპა) თავისი საიდუმლო საზოგადოებებითა და „ეზოთერიზმით“ მატარებელია გოეთეს სულისკვეთებისა, რომელიც საჯაროდ აცხადებდა, თუ როგორ სძულს შხამიანი გველის მსგავსად ოთხი რამ: თამბაქოს კვამლი, ბალღინჯოები, ნივრის სუნი და „ჯვარი“.

- ხალხს შეაგონებენ ევროპასთან ინტეგრაციის დიდ უპურატესობაზე, რათა მატერიალური და პოლიტიკური მონაცემების სიკეთენი მივიღოთ, მაგრამ შეგნებულად მაღავენ, რომ სანაცვლოდ მამა-პაპათა სარწმუნოებაზე, ეროვნულ ღირებულებებზე და ზნეობრივ ტრადიციებზე მოგვინევს უარის თქმა. დღითი დღე ვხედავთ ევროპიზაციის შედეგებს, რა საბედისწერო სულიერ დაცემა-გადაგვარებასთან გვაქვს საქმე, რაც ერის დაღუპვის ტოლფასია. საქართველოს აყალიბებენ კოსმოპოლიტურ ქვეყნად, ევროპული გამხრწნელი იდეების საზოგადოებად, სადაც უღმერთობა და უზნეობა უნდა ნიშნავდეს „ცივილურობას, თავისუფლებას და პროგრესს“. ასე რომ მამათმავლობა და ერთი სქესის ქორწინება მალე ჩვენს ქვეყანაშიც „დაიკავებს ადგილს“. მოგეხსენებათ, რომ ერთი სქესის ქორწინების ლეგალიზაციამ მთელი კაცობრიობა მოიცვა. მსოფლიოს შემდეგ ქვეყნებში ლეგალიზებულია ერთი სქესის ქორწინება: ნიდერლანდებში 2011, ბელგიაში 2003, ესპანეთში 2005, კანადაში 2005, ნორვეგიაში 2009, შვეიცარიაში 2009, პორტუგალიაში 2010, ისლანდიაში 2010, არგენტინაში 2010, დანიაში 2012 წლებში. დაახლოებით იგივე მდგომარეობაა ამერიკის კონტინენტზე. ასე, რომ, ევროპაში ინტეგრირებული საქართველო ახლო მომავალში ჩადგება სოციალისტური მსოფლიოს მოწინავეთა რიგებში. პატრიარქი და სინოდი მოწოდების სიმალღებზე რომ იდგეს ანათემას უნდა გადასცეს (შეაჩვენოს) ამდაგვარი მთავრობა თუ საზოგადოება, და ასეთი ხელისუფლებისგან მიწებს, მილიონებს და ჯიპებს საჩუქრად კი არ უნდა იღებდეს...

- ხალხი დღევანდელ ხელისუფლებას აღნაშაულებს, (რა თქმა უნდა სამართლიანად), სექტების დაკანონებასა თუ სხვა უსჯულოებაში, ხოლო პატრიარქს და სინოდს, რომელიც სექტების დამკანონებელ ღვთისმბრძოლ ხელისუფლებასთან მეგობრულად თანამშრომლობს და მწვალებლებთან ლოცულობს, მათ აკერძებს. განგვიმარტეთ, რასთან გვაქვს საქმე.

კარგია, თუ ხალხი დღევანდელ ხელისუფლებას აღნაშაულებს სექტების დაკანონების შესახებ, მათი ხელშეუხებლობის და მათთან თანამშრომლობის გამო, მაგრამ სამწუხაროდ იმას ვერ ხვდებიან, რომ საპატრიარქო სათანადო სიმალღებზე რომ იდგეს ხელისუფლება ამას ვერ მოახერხებდა. ეს მიუხვედრელობა კი გამომწვეულია იმით, რომ ერის დიდი ნაწილი, მიუხედავად იმისა, რომ თავს მართლმადიდებელ ქრისტიანად თვლის, ტრაგიკულად მოკლებულია წმინდა ეკლესიის ღვთისმეტყველების და სამართლის ცოდნას. არ იცის ეკლესიის მნიშვნელობა და დანიშნულება. გამომდინარე აქედან მხოლოდ შეხედულებებით შემოიფარგლება და გაკერძების მსხვერპლიც ამიტომ ხდება. ასე რომ, საქმე სერიოზულ პრობლემასთან გვაქვს.

სამწუხაროდ, ასეც გვექნება ღვთისმბრძოლი ხელისუფლებისა და მწვალებლობაში ჩავარდნილი საპატრიარქოს ხელში. წინა პლანზე უნდა წამოინიოს მართლმადიდებელი ეკლესიის უცდომელი სწავლების თაყვანისცემამ და არა ამ სწავლების დამრღვევი ეკუმენისტური იერარქიის გაკერძებამ. ასევე საჭიროა ბრძოლა, რომ მართლმადიდებლობა გამოცხადდეს სახელმწიფო რელიგიად.

- ქართულ ეკლესიაში გაბატონებული დღევანდელი უსჯულოებიდან გამომდინარე აშკარაა რომ აუცილებელია რუის-ურბნისის დარი საეკლესიო კრების მოწვევა, მაგრამ ამ უღვთო ხელისუფალთა პირობებში, როდესაც ერთი ღვთისმბრძოლი „შობს“ მეორე ღვთისმბრძოლს, ეს წარმოუდგენელია, როგორ გესახებათ ჭეშმარიტი საეკლესიო კრების მოწვევა, გაკვიზიარეთ ამაზე თქვენი მოსაზრებები.

ქართველის ერის თუ საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მთელი ტრაგედია ისაა, რომ ის დიდი მონაპოვარი ავტოკეფალიის აღდგენისა, რომელიც გადმოგვეცა 1917 წ. 12 მარტს ჩვენი დიდი წინაპარი მღვდელმთავრების, თუ საზოგადოების საღად მოაზროვნე ნაწილის მეშვეობით ვერ შევინარჩუნეთ სინმინდემი.

სამარცხვინო და სამწუხარო რეალობაა, მაგრამ ფაქტია, საუკუნე ხდება და საქართველოში არ გამოჩნდა ხელისუფალი, რომელიც მართლმადიდებლობას სახელმწიფო რელიგიად გამოაცხადებდა (პრეზიდენტ ზ. გამსახურდიას არ ვგულისხმობ, მან ეს უბრალოდ ვერ მოასწრო). მაგ. საქართველოს სახელმწიფოებრიობის აღდგენას აღფრთოვანებული შეხვდა საქართველოს კათალიკოს პატრიარქი კირიონ III საძაგლიშვილი და ამასთან დაკავშირებით გოლოვინის გამზირზე საზეიმო პარაკლისი გადაიხადა, ხოლო მის მიერ წარგზავნილ წარმომადგენელს, რომელიც შეეკითხა საქართველოს დროებითი მთავრობის თავჯდომარეს სემინარიის წარჩინებულ კურსდამთავრებულს ნოე ჟორდანიას, თუ რა ფორმით მოეხსენიებინა ლოცვებში ახალი მთვარობა, მან ცინიკურად უპასუხა: „სულაც არ მაინტერესებს როგორ მომიხსენიებს მე თქვენი ეკლესია“. ასე გახდა წვრილმანი ინტრიგების მსხვერპლი საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია, შედეგმაც არ დააყოვნა და დღემდე მართლმადიდებლობა განყენებულია და გათანაბრებულია ცრუ-რელიგიებთან.

გამონაკლისია საქართველოს პირველი მართლმადიდებელი პრეზიდენტი ზ. გამსახურდია. მე ვარ უშუალო მონაწილე ასეთი ფაქტისა: ზ. გამსახურდიამ 1991 წლის მაისში წმ. შიომღვიმის მონასტერში მართლმადიდებლობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადების სურვილი განუცხადა პატრიარქ ილია მეორეს. მაგრამ ზ. გამსახურდიას ამ უდიდესი საქმის განხორციელებაში თავად ილია მეორემ და მისმა ერთგულმა იერარქიამ შეუშლა ხელი.

რაც შეეხება რუის-ურბნისის მსგავსი კრების მოწვევას, ეს უმნიშვნელოვანესია, მაგრამ ამ ხელისუფლებისა და სექტების დაკანონების პირობებში ეს ძალიან ძნელია.

მე პირადად მესახება 4 ვარიანტი:

1) როგორც ისტორიული პრაქტიკა გვიჩვენებს საეკლესიო მსოფლიო კრებებს ინვევდენ მორწმუნე მეფეები (იმპერატორები), ამიტომ ჩვენც უნდა ვიზრუნოთ მორწმუნე ეროვნული კანონიერი ხელისუფლების აღდგენაზე და მან უნდა მოიწვიოს საეკლესიო კრება და გამოაცხადოს მართლმადიდებლობა სახელმწიფო რელიგიად;

2) რომ იყოს ვთქვათ ჭეშმარიტი პატრიარქი, მაშინ იგი არ დაემორჩილებოდა ღვთისმძილ მთავრობას და ყველა მის ანტიეკლესიურ დადგენილებებს უარყოფდა, ბათილად ცნობდა, მოიწვევდა საეკლესიო კრებას და სჯულის კანონის დისციპლინას განამტკიცებდა ტაძრებში, მაგრამ ახლა პირიქით ხდება – ერთად თანამშრომლობენ;

3) სამღვდელოების თვითლიკვილდაციის ანუ დაუმორჩილებლობის ხარჯზე. სხვათაშორის ამ ფორმას მიმართეს ჩვენმა სერბმა ძმებმა ახლო წარსულში გასული საუკუნის 90-იან წლებში და უდიდესი როლი შეასრულეს სერბეთის ეკლესიაში, ზნეობრიობისა და სარწმუნოების სინმინდის დაცვაში;

4) შეგახსენებთ გონივრულ ქართულ ანდაზას „ხმა ღვთისა და ხმა ერისა“. ქართველ ერს აქვს უფლება პერმანენტული საეკლესიო პროტესტის მშვიდობიანი ფორმებით (აქციები, რეფერენდუმი, ხელმოწერები) მეშვეობით მოითხოვოს და აიძულოს საპატრიარქო საეკლესიო კრების მოწვევაზე...

- არა მხოლოდ საქართველოს ოფიციალური ეკლესია, არამედ მსოფლიოს ყველა ქვეყნის ოფიციალური მართლმადიდებლად წოდებული ეკლესია ჩავარდნილია მწვალებლობაში, იმ დონემდე, რომ საჯაროდ აცხადებენ, რომის პაპის საყდარი (კათალიციკიზმი) უნდა სცნონ „დაი ეკლესიად“, რას ფიქრობთ, რა მოელის კაცობრიობას ამის გამო.

დიახ, როგორც საქართველოს ოფიციალური ეკლესია ასევე მსოფლიოს ყველა მართლმადიდებლად წოდებული ეკლესია ჩავარდნილია მწვალებლობაში, (ფორმალურად გამოსულია საქართველოსა და ბულგარეთის ეკლესიები).

ყველა ეს ეკლესია წევრია სექტების მსოფლიო ორგანიზაციის „ეკლესიათა მსოფლიო საბჭოსი“. იუდას ცოდვით დაცემული ეს იერარქიები მონაწილეობას იღებენ ყველა ჯურის მწვალებლებთან თვით სატანიზმის ადეპტებთანაც ერთობლივ ლოცვებში. გამომდინარე აქედან ამ ცრუ მართლმადიდებელთა საჯარო განაცხადი, მართლმადიდებელი ეკლესიის მიერ ანათემას გადაცემული რომის პაპის (კათოლიციზმის) „დაი ეკლესიად“ ცნობის შესახებ, ეს არის მათი საშინელი ღალატის და მწვალებლობის დადასტურება.

უფალი მოგვიწოდებს, რათა არ დავდუმდეთ, როცა სარწმუნოება საფრთხეშია. „დალათუ ესენი ღუმდნენ, ქვანი ღალადებდენვე“ (ლუკა 19,40). ხშირად გავიგონებთ, „ნუ განიკითხავ“, „მღვდელი ხომ არ ვარ განვიკითხო“ „მე არ მეხება სარწმუნოებაზე საუბარი, ეს საქმე სასულიერო პირთა პრეროგატივაა“ და ა.შ. წმ. თეოდორე სტუდიელი ბრძანებს „ვაი რომ ქვანი ღალადებენ, შენ კი სდუმხარ და არაფერს ზრუნავ“. წმ. მამათა განმარტებით მღვდელისგან იქნება თუ ერისკაცისგან, რწმენის დაცვის საკითხებზე ღუმილი ღალატის ტოლფასია.

- დაახასიათეთ დღევანდელი მსოფლიოს გლობალიზაციის პროცესები, როდესაც ერთიანდება მსოფლიო რელიგიური თუ პოლიტიკური ნიშნით. დაიწყო მრავალ ქვეყანაში ადამიანთა „დაჩიპვა“ მარჯვენა ხელზე, როგორ ფიქრობთ, რა უამამდე მიგვიღწევია...

რაც შეეხება მსოფლიო გლობალიზაციას, ეს მასონობის (ანტიქრისტეს) უპირველესი ამოცანაა. მისი საბოლოო მიზანია განურჩევლად ეროვნებისა და რელიგიისა ერთი მსოფლიო მთავრობის მმართველობის ქვეშ გაერთიანოს ყველა სახელმწიფო და მოიცვას ადამიანთა ცხოვრების ყველა სფერო: რელიგია, ოჯახი, სკოლა, განათლება, მეცნიერება, მწერლობა, კულტურა, პოლიტიკა, პრესა, ტელევიზია და საბოლოოდ ეს ყველაფერი მზადდება იმისთვის, რომ ქრისტეს მარადი მტრის ანტიქრისტეს გამეფებისას დაუმორჩილოს მის ძალაუფლებას ყველა და ყველაფერი. ამერიკის შეერთებული შტატების შექმნისა და ევროპის გაერთიანების შემდეგ ინტენსიური მუშაობა მიმდინარეობს „მსოფლიო შეერთებული შტატების“ შექმნისათვის. ეროვნული სახელმწიფოები უნდა განადგურდნენ, რელიგიური განსხვავებაც უნდა მოისპოს და ერთი სახელმწიფოს და ერთი რელიგიის (ანტიქრისტეს რელიგიის) მეუფება უნდა დამყარდეს. ეს ყველაფერი ჩვენს თვალწინ დაჩქარებული ტემპებით მიმდინარეობს.

რომის პაპი გამოსახავს ეშმაკის რქებს, ეს არის სატანისტების მიმართვის ფორმა, „სატანური მისალმება“ – ოკულტისტთა და სატანის აღმსარებელთა ერთობის ნიშანი. მათი, ერთი იდეისა და ერთი ორგანიზაციისადმი კუთვნილების სიმბოლო

- *საგანგაშო ფაქტებს გადმოსცემენ ყოველდღიურად საინფორმაციო საშუალებები: ცინულოვანი სივრცეების დნობის შესახებ, სტიქიური კატასტროფები არნახულ მასშტაბებს აღწევს, ბუნებას კარგავს თავის სახეს, რა მოვლენასთან გვაქვს საქმე?*

დიახ, მსოფლიო საინფორმაციო საშუალებები საგანგაშო ფაქტებს გადმოსცემენ ყოველდღიურად, ცინულოვანი სივრცეები დნება, სტიქიური კატასტროფები არნახულ მასშტაბებს აღწევს. დაძაბულობა დღითი-დღე მატულობს, იზრდება მსოფლიო ომის მოსურნეთა რიცხვი, და რამოდენიმე ქვეყნის დაპირისპირება უკვე მოახერხეს. მესამე მსოფლიო ომი გლობალიზაციის გასაიდუმლოებული გეგმაა. დღევანდელი ვითარება მოცემულია მათეს XXIV და ლუკას XVII სახარებათა თავებში. მიზეზი იგივეა, რაც 324 წელს ქრისტეშობამდე იყო – ღმერთისაგან საყოველთაო განდგომა.

ღმერთმა ნოეს პირით 120 წლის ვადა მისცა ცოდვილ სამყაროს, რომ მოქცეულიყვნენ ღვთის მორჩილებისკენ. მაგრამ ხალხმა ყურად არ იღო და უფრო „ძლიერ განიხრწნა და აღივსო უსჯულოებით“. ამიტომ ღმერთი იძულებული გახდა არა მარტო ცოდვილი ადამიანები, არამედ მცენარეები და ცხოველები და მთელი დედამიწა წყლით გაენადგურებინა.

ნოეს უბრძანა მისი ოჯახის მხსნელი კიდობნის გაკეთება, სადაც შეიყვანა ნოემ ოჯახობა, ცხოველნი და ფრინველნი წყვილ-წყვილად. აღსანიშნავია, რომ კიდობნის კარები თვითონ ღმერთმა დაკეტა გარედან.

მაშ როგორ ფიქრობთ, ვანა ადვილი იყო ნოესთვის ხანგრძლივი დროის განმავლობაში ეშენებინა კიდობანი და დაეთმინა თანამოქალაქეთა დაცინვა და შეურახყოფა ამის გამო, მაგრამ ნოე უყოყმანოდ ასრულებდა ღვთის ბრძანებას და ერთგულად მსახურებდა მას.

და აი დადგა დრო, როდესაც დაიწყო ძლიერი წვიმა, 40 დღე-ღამის განმავლობაში, ზღვები, ტბები, მდინარეები გადმოვიდნენ ნაპირებიდან, 150 დღე მატულობდა წყალი და დათვარა მთელი ქვეყნიერება. მერე კი გაეკიდა ცოდვილი მოსახლეობა ნოეს, რომ დახმარებოდა, მაგრამ უკვე გვიან იყო.

დღესაც იგივე მდგომარეობაა ცოდვილ პლანეტაზე, იმ განსხვავებით, რომ კიდობანი დღეს მართლმადიდებელი ჭეშმარიტი ეკლესიაა (და არა ეკუმენისტური ცრუ ეკლესია) და საჭიროა მისი მორჩილება, რათა გადარჩეს და ცხონდეს ადამიანი, თავი შემოიზღუდოს იმ დიდი განსაცდელისა და უბედურებისაგან, რომელსაც უფალი მალე მოუვლენს ცოდვილ კაცობრიობას.

ღმერთის სურვილი არაა კაცობრიობის განადგურება, მაგრამ ცოდვილი კაცობრიობა უკვე მზადაა მისი მტრის ანტიქრისტეს მისაღებად და თვითგანადგურებისთვის. ანტიქრისტეს მიზანია კაცობრიობის მარადიული სიკვდილი და ჯოჯობეტი, ამიტომ მაქსიმალურად ეცდება, რაც შეიძლება დიდი ნაწილი დალუპოს კაცობრიობისა, ანუ დალუპოს ადამიანი, რომელიც ღმერთმა თავის მსგავსად და ხატად შექმნა. გამომდინარე ამ ყოველივედან, ადამიანის გადარჩენის ერთადერთი გზა არის „ჭეშმარიტი მართლმადიდებლობა“!

ღმერთმა დაგლოცოთ!

ამინ!

ქრისტეს აღდგომა და მისი ნაყოფნი ხსნისა

აღდგომა ქრისტესი - ჩვენი ქრისტიანული, მართლმადიდებელი სარწმუნოების ეს გვირგვინი და საფუძველი - არის ის პირველი, უმთავრესი და დიადი ჭეშმარიტება, რომლის ხარებითაც ინყებდნენ მოციულები ებრაელებს სულიწმიდის გარდაამოსვლის შემდგომ

ქრისტეს სიკვდილით აღსრულდა ჯვარზე ჩვენი გამოსყიდვა და მისივე აღდგომით გვებოძა მარადიული ცხოვრება. ამიტომაც არის ქრისტეს აღდგომა ეკლესიის მუდმივი დღესასწაული, დაუღუპებელი ზეიმი, რომელიც თავის მწვერვალს ქრისტეს აღდგომის წმიდა დღეს აღწევს:

„ქრისტე აღდგა, გიხაროდენ!“ (აღდგომის კანონი).

აი, ქრისტეს აღდგომის გამომხსნელი ნაყოფნი:

- ა. ჯოჯობეთსა და სიკვდილზე გამარჯვება;
- ბ. ზეციურ წმიდანთა ნეტარება და ზეციური ეკლესიის არსებობის დასაწყისი;
- გ. სულიწმიდის გარდაამოსვლა და ქრისტეს ეკლესიის შექმნა დედამიწაზე.

ჯოჯობეთსა და სიკვდილზე გამარჯვება

სამოთხის დაკარგვის შემდგომ ადამიანი ორი ფორმით შეიძლება არსებობდეს, ესენია: მიწიერი ანუ ხორციელი და საიქიო ცხოვრება.

მიწიერი ცხოვრება სხეულის სიკვდილით მთავრდება. სული ხორციელი სიკვდილის შემდგომაც არსებობს, მაგრამ მისი საიქიო მდგომარეობა, საღვთო წერილისა და ეკლესიის მამათა სწავლებით, ყველასთვის ერთნაირი არ არის.

ძე ღვთისას დედამიწაზე მოსვლასა და მის მკვდრეთით აღდგომამდე მიცვალებულთა სულები ღვთისგან განგდებულნი, განკიცხულნი იყვნენ და ბნელეთში, ჯოჯობეთში, ქვესკნელში (ებრ. შეოლ) მკვიდრობდნენ (შესაქ. 37,35).

იქ ყოფნა ჰგავდა სულიერ სიკვდილს, როგორც ძველი აღთქმის ფსალმუნში ვკითხულობთ: „არა არს, ვინ სიკუდილსა შინა მოგისხენოს შენ, ანუ ჯოჯობეთს შინა ვინ აღვიაროს შენ“ (ფს. 6,5).

ჯოჯობეთში იყვნენ დამწყვდეულნი ძველი აღთქმის მართალთა სულები, რომლებიც მაცხოვრის ამა სოფლად მოსვლის იმედით ცხოვრობდნენ.

როგორც პავლე მოციქული განმარტავს ებრაელთა მიმართ ეპისტოლეს მე-11 თავში: ისინი სიკვდილის შემდეგ მოუთმენლად ელოდნენ თავიანთ გამოსყიდვასა და გათავისუფლებას.

ასე გრძელდებოდა ქრისტეს აღდგომამდე, ახალი აღთქმის დადგომამდე.

„და ესე ყოველნი იწამნეს სარწმუნოებით და არღა მოიღეს აღნათქუემი იგი, რამეთუ ღმერთმან ჩუენთვის უმჯობესი წინაგსწარ განიგულა, რადთა არა თჳნიერ ჩუენსა სრულ იქმნენ“ (ებრ. 1,39-40).

ჩვენი გამოსხნა მათი გამოსხნაც იყო.

ჯვარზე სიკვდილის შემდგომ ქრისტე თავისი კაცობრივი სულითა და ღვთაებრივი ბუნებით ჯოჯობეთს ჩავიდა.

იმავდროულად მისი სხეული საფლავში განისვენებდა. მან ჯოჯობეთის ტყვეებს გადარჩენა ახარა და ძველი აღთქმის ყველა მართალი ზეციური სამეფოს ნათელ საფანევებში აიყვანა.

ამის შესახებ ვკითხულობთ პეტრე მოციქულის პირველ ეპისტოლეში: „რამეთუ ქრისტემანცა ერთ გზის ცოდვათა ჩუენთათჳს ივნო, მართალმან მან ცრუთათჳს, რადთა ჩუენ“

წარგუადგინეს ღმრთისა, მოკუდა ხორცითა და ცხოველ იქმნა სულითა, რომელთაცა საპყრობილესა მას სულითა მივიდა და ქადაგა...“ (I პეტ. 3,18-19)

და შემდგომ: „რამეთუ ამისთვის ეხარა მკუდართა, რადთა ისაჯნენ კაცობრივ ხორცითა და ცხოვრდნენ ღმრთისა მიერ სულითა“ (I პეტ. 4,6).

იმავე საკითხზე მსჯელობს პავლე მოციქული და თან ფსალმუნის მუხლს იშველიებს: „აღხედ მაღალსა, წარმოტყუენე ტყუე და მოიღე ნიშები კაცთა შორის“ (ფს. 67,19), „ხოლო „აღსლვაჲ-იგი“ რაჲ-მე არს, არა თუ ესე, რამეთუ შთახდა იგი პირველად ქუესკნელთა ქუეყანისათა? რომელი გარდამოხდა, იგივე არს, რომელი ამალლდა ზედა ყოველთა ცათა, რადთა აღაფსნეს ყოველნი“ (ეფ. 4,8-10).

წმ. იოანე ოქროპირის სიტყვებით: „ჯოჯობეთში ჩასულმა უფალმა დაატყვევა, განაქარვა, წარტყვევნა, მოკლა, დაამხო და შეკრა იგი“¹⁰.

ჯოჯობეთის კლიტეთა დამტვრევით და ჯოჯობეთის გარდუვალობის განქარვებით თავად სიკვდილის ძალა განადგურდა:

ჯერ ერთი, მართალთათვის იგი გახდა მხოლოდ „მიწიერიდან ზეციურში“ უკეთეს ცხოვრებაში, ღვთის სასუფეველის ნათელში დასამკვიდრებლად გადასასვლელი.

მეორეც, ხორციელი სიკვდილი ჩვენთვის ღროებით მოვლენად იქცა, რადგან ქრისტეს აღდგომით საყოველთაო აღდგომისაკენ მამავალი გზა განგვეღო.

„ხოლო აწ ქრისტე აღდგა მკუდრეთით და იქმნა იგი დასაბამ შესვენებულთა“ (1 კორ. 15,20).

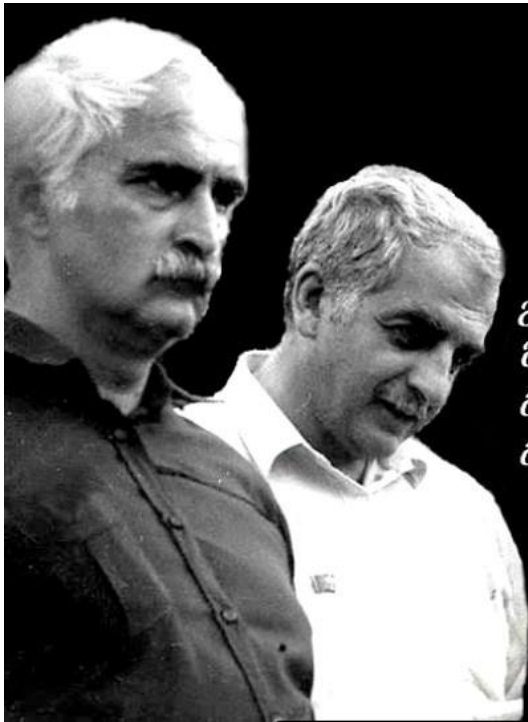
ქრისტეს აღდგომა ჩვენი აღდგომის საწინდარია: „ვითარცა-იგი ადამის გამო ყოველნი მოსწყდებიან, ეგრეთცა ქრისტეს მიერ ყოველნი ცხოველ იქმნენ, ხოლო თუთოეული თუსითა წესითა: პირველად ქრისტე და მერმე ქრისტესნი იგი მოსლვასა მას მისსა“ (1 კორ. 15,22-23). შემდეგ სიკვდილი საბოლოოდ განქარდება: „უკუანაჲსკნელ მტერი იგი განქარდეს - სიკუდილი“ (I კორ. 15,26).

ჯოჯობეთსა და სიკვდილზე გამარჯვების შესახებ განსაკუთრებული სიხარულით გვაუწყებს წმიდა აღდგომის ტროპარი:

„ქრისტე აღდგა მკვდრეთით, სიკუდილითა სიკუდილისა დამთრგუნველი და საფლავების შინათა ცხოვრების მომნიჭებელი“.

ქრისტე, „რომელი ამალლდა ზედა ყოველთა ცათა“ (ეფ. 4,10), ყოველივეს აღაფსებს.

*გვეტანებოდნენ ძაღლნი და ღორნი,
შემუსვრა სურდათ ელვარე ჭაღის,
მაგრამ ხომ დავრჩით, მაინც ჩვენ ორნი,
მკრთალნი რაინდნი მწუხარე სახის.*

ჩვენ ძლიერ ხშირად გვიფიქრია ძმაო ამაზე,
როდის აღსდგება სამშობლო ჩვენი,
და დაბრუნდება კვლავ სილამაზე
თავისუფლების და აღმაფრენის.
როდის დადგება ის დღე დიადი,
როს ბორკილს შევხსნით ერს დამცირებულს,
და დაუბრმავებს თვალს განთიადი,
ჩრდილოეთის წითელ ჯალათთა კრებულს!..
და საქართველო დიდჭირნახული
გამოფხიზლდება ყველა იობით,
ჩვენ ღვთისმშობელი გვწყალობს ხახულის
და გვიცავს მარად თეთრი ბიორბი.

გვიად გამსახურდია

„რომ შემიკითხონ, თუ ვინ უნდა მიყვარდეს უფრო მეტად, ღმერთი თუ მოყვასი, ვუპასუხებ, რომ ეს ორი რამ არ არის ურთიერთისგან განვითარებული, რადგან ღმერთი განაკაცებით მოყვასად იქცა, ხოლო კაცური სანყისის, ანუ იესოს უკვდავყოფით, კი მან ღმერთად აქცია მოყვასი“

„ერისტიანობა გაცვილებით მეტია, ვიდრე მხოლოდ რელიგია, უპირველეს ყოვლისა იგია ადამიანისადმი, მოყვასისადმი უსასყიდლო სიყვარული. ამიტომაცაა იგი ჰუმანისტური კულტურის ერთადერთი მასაზრდოებელი წყარო“

„შენ თუნდაც უარყო გონებით ადამიანის სულის უკვდავება, მაგრამ თუ მოყვასისადმი თავის განიროვნა ძალბიძს, თუკი სიმბდალის ან სამარცხვინო საქციელის გამოვლინებას სიკვდილი ბირჩევნია, უფრო ახლოს დგახარ სულის მარადიულობის, უკვდავების გაბეზებასთან, ვიდრე ის, ვინც ამ იდეას გონებით აღიარებს, მაგრამ არ ძალუძს შემოთქმულის განხორციელება“

„თუ ოდესმე რამეს ვუხსნივართ, ისევ სიყვარულის ძალას და მომავალშიც იგი იქნება ჩვენი სიმბრე. ქართველმა ხალხმა იცის, რომ სულის სიყვარულის ძალასთან ერთად, სულის უკვდავების იდეაც მუდამ დარჩება ქართველი ხალხის ევაკუთხედურ იდეად“

„ქართული ენა იყო და მუდამ იქნება ერთგნულობისა და სახელმწიფოებრიობის ცოცხალი სიმბოლო, ერის სულიერი ცხოვრებისა და პრაქტიკული საქმიანობის მასულდგმულებელი“.

მერაბ კოსტავა

ISSN 1987-7986

helsinkiunion@gmail.com

სარედაქციო კოლეგია: ნუკრი ბაღდავაძე - კოლეგიის თავმჯდომარე; ნოდარ კიკნაძე - მთავარი რედაქტორი; მალხაზ მუსერიძე - მთავარი რედაქტორის მოადგილე; რატი გაგოშიძე - პასუხისმგებელი მდივანი; დავით კაპანაძე - საინფორმაციო და კომპიუტერული უზრუნველყოფა; რედკოლეგიის წევრები: ზაზა კორტანელი; ნინო რაზმაძე; კლარა ტონია.